

CROATIAN FRANCISCAN
HERALD

HRVATSKI FRANJEVAČKI
VJESNIK

Vol. 35. Issue 2. Prosinac • December 2020

U Antinim očima zasjao je Božić

Christmas shines
in Ante's eyes

Dr. John Francis Ruzich

Liječnik kardinala Stepinca

Dr. John Francis Ruzich
January 27, 1896 -
April 28, 1989

Interview: Mr. Ivan Ril

Upoznao sam naraštaje ljudi za koje nisam znao da postoje

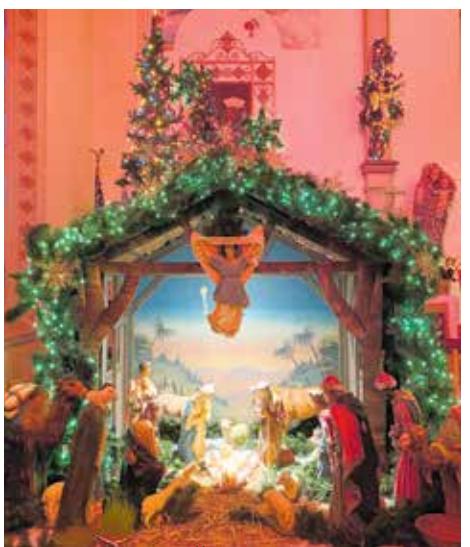
50. GODIŠNICA

Proglašenja Nikole Tavelića svetim

50TH ANNIVERSARY: OF THE CANONIZATION OF NIKOLA TAVELIĆ

BOGATSTVO MLADIH**Str. 4.**

4. str.
FRANJEVAČKA ZAJEDNICA VIJESTI
 Bogatstvo mladih
 Duhovne vježbe 2020
 Fra Robert Kavelj
 Fra Lovro Šimić
 Mestrovic stigmata
 Sv. Ante Chicago
 Dijaspora.hr

**U ANTINIM OČIMA
ZASJAO JE BOŽIĆ****Str. 10.****MR. IVAN RIL****Str. 22.****FILM/MOVIE: FATIMA****Str. 26.**

8. Str.
**DUHOVNOST ZA PONIZNE/
SPIRITUALITY FOR HUMBLE PEOPLE**
 Sv. Jeronim 1600 godina
 U Antinim očima
 zasjao je Božić

12. Str.
NAŠE VRIJEME/OUR TIMES
 Baka Nancy
 Vinko Grubišić: Kultura digitalnog

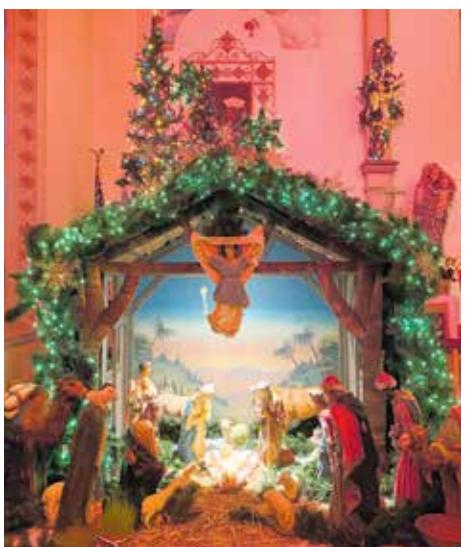
16. Str.
IZ NAŠE POVIJESTI/FROM OUR HISTORY
 Dr. John Ruzich., liječnik kardinala Stepinca

18. Str.
TEMA VJESNIKA
 Sv. Nikola Tavelić 50

22. Str.
INTERVIEW VJESNIKA
 Mr. Ivan Ril

26. Str.
SAVJETUJEMO/ WE RECOMMEND
 Film/Movie: Fatima (2020)
 Knjiga: "Single and Catholic" by Judy Keane

28. Str.
**IZ ŽUPNIH ZAJEDNICA
FROM OUR PARISH COMMUNITIES**
 Sv. Jeronima/St. Jerome- Chicago
 Srce Isusovo/Sacred Heart- Chicago
 Sv. Ćiril i Metod/St. Cyril and Methodius-New York
 Sv. Josip/St. Joseph-St. Louis
 Srce Isusovo/Sacred Heart-Milwaukee
 Sv. Augustin/St. Augustine-West Allis
 Bl. A. Stepinac / Bl. A. Stepinac - Chicago
 Kraljica mira/Queen of Peace-Norval
 Sv. Franjo Asiški/St. Francis of Assisi-Windsor
 Sv. Nikola Tavelić/St. Nichoals Tavelic-Montreal
 Sv. Obitelj/Holy Family-Kitchener
 Gospa od Puta/Our Lady of the Highways-Sault Ste Marie
 Sv. Leopold Mandić/St. Leopold Mandic-London

DUHOVNE VJEŽBE 2020**Str. 6.****U ANTINIM OČIMA
ZASJAO JE BOŽIĆ****Str. 10.****MR. IVAN RIL****Str. 22.****FILM/MOVIE: FATIMA****Str. 26.****U ANTINIM OČIMA
ZASJAO JE BOŽIĆ****Str. 10.****MR. IVAN RIL****Str. 22.****FILM/MOVIE: FATIMA****Str. 26.****U ANTINIM OČIMA
ZASJAO JE BOŽIĆ****Str. 10.****MR. IVAN RIL****Str. 22.****FILM/MOVIE: FATIMA****Str. 26.****IZDVAJAMO****U ovom broju..***Dragi prijatelji!**Dear friends!*

Diječeći s Vama put, dijelimo i brigu za vas. Ovo vrijeme je mnoge iscrpilo, mnoge udaljilo, ali vjerujemo i mnoge približilo Kristu i vlastitoj duši.

Ovo je i vrijeme mistike, kada malo dublje gledamo i vidimo dalje. To vrijeme uvijek traži mudrost, mudrost prošlih vremena i mudrost naših iskustava. Mi u ovom božićnom broju Vjesnika dijelimo s vama obe stvarnosti. Vraćamo se unutrag, obilježavamo 1600 godina od smrti velikog Sv. Jeromea, te 50. godišnjicu proglašenja svetim prvog hrvatskog sveca, Sv. Nikole Tavelića, crpeći iz njihove mudrosti.

U dva članka: jednom našeg vremena: govor o digitalizaciji, a drugom iz mudrosti 107. godišnje bake iz Irske, dijelimo s vama važnost i jednog i drugog.

Vijesti iz naše franjevačke zajednice, te vijesti iz naših župa, vjerujem da će vam učiniti ovo štivo zanimljivim.

Zahvalan za vas u ime svih nas,

By sharing our journey with you, we are also sharing our love and care for you. This time has exhausted many, alienated many, but we believe also brought many closer to Christ and to their own souls. This is also a time of mysticism when we look a little deeper and see further. That time always seeks wisdom, the wisdom of past times, and the wisdom of our experiences.

In this Christmas issue of Vjesnik, we share with you both realities. We go back, traveling thru history, marking the 1600th anniversary of the death of the great St. Jerome. We also remember the first Croatian saint, Nikola Tavelić, who was canonized 50 years ago.

In two articles: one of our time: which is a reflection on digitization, and the other from the wisdom of a 107-year-old woman from Ireland, we share with you the wisdom and importance of both.

WE also share news from our Franciscan community and news from our parishes, which I believe will make this reading interesting for you.

Grateful for every one of you,

fra Jozo Grbeš
 ofm Kustod/Urednik

BOGATSTVO MLADIH

Hrvatsku franjevačku kustodije Sv. Obitelji u Chicagu obogatila su dvojica bogoslova, Fra Slaven Tomić i fra Slavko Andjelović. Nakon završene treće godine studija filozofije i teologije u Zagrebu, oni od jeseni 2020. nastavljaju studij na Catholic Theological Union u Chicagu kroz sljedeće tri godine. Neka im Gospodin bude snaga u ovom studijskom vremenu priprave za svećeništvo i franjevački život služenja.

THE GIFT OF YOUTH

Croatian Franciscan Custody of the Holy Family in Chicago is enriched by two young seminarians, Fra Slaven Tomić and Fra Slavko Andjelović. After completing their third year of philosophical and theological studies in Zagreb, they are now continuing their studies at the Catholic Theological Union in Chicago from the fall of 2020 for the next three years. May the Lord be their strength in this time of studies and preparations for the priesthood and the Franciscan life of service.

DOBRO DOŠAO: FRA ROBERT KAVELJ

Na prostorima Amerike i Kanade gdje djeluju hrvatski franjevci uvijek je nedovoljan broj svećenika koji bi služili potrebama zajednica i pojedinaca. Hrvatski svećenik je onaj koji je predan svom zvanju, ostavivši dom i domovinu, spremam čuvati duše, voditi ih spasenju u Kristu i u isto vrijeme čuvati narodno biće hrvatskog čovjeka. Na radost ove franjevačke zajednice od jeseni 2020. u njenoj službi je fra Robert Kavelj.

Fra Robert je rođen: 11. veljače 1990. u Sarajevu od roditelja Zdenka Kavelja i Borka r. Bolta. Kršten je 24. ožujka 1990. u Obrima. Obitelj se preselila nakon rata u Hannover, Njemačka gdje su živjeli od 1994. do 1998.. Nakon Njemačke još jedno seljenje: u Sjedinjene američke države, 2.veljače 2000.

Obitelj živi u Chicagu od 2001. Fra Robert je tu živio do 2010. kada je stupio u Franjevački red (6. rujna 2010.). Franjevačke doživotne zavjete je prisegao 18. rujna 2016. u Mostaru. Filozofsko-teološki fakultet je studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu od 2012. do 2017., gdje je i diplomirao 19. rujna 2017. Za svećenika je zaređen u Mostaru 29. lipnja 2018. Nakon redenja dvije godine je djelovao kao župni vikar u župi Sv. Petra i Pavla u Mostaru. Od jeseni 2020. župni je pomoćnik u župi Kraljice Mira na Norvalu, Kanada.

Dobro došao!

WELCOME: FR. ROBERT KAVELJ

In the US and Canada, where Croatian Franciscans work, there is always an insufficient number of priests to assist with the needs of communities and individuals. A Croatian priest is one who is committed to his vocation, leaving home and his homeland, ready to care for souls, lead them to salvation in Christ and at the same time, nourish the national being of the Croatians. To the joy of this Franciscan community, Fr. Robert Kavelj joined us in the fall of 2020 to serve and nourish the same values and goals.

Robert was born on February 11, 1990 in Sarajevo to parents Zdenko Kavelj and Borka(Bolt). He was baptized on March 24, 1990 in Obrim. The family moved after the Croatian war to Hanover, Germany where they lived from 1994 to 1998. After Germany came another move to the United States, on February 2, 2000.

The family has lived in Chicago since 2001. Fr. Robert lived there until 2010 when he entered the Franciscan Order (September 6, 2010). He took his Franciscan perpetual vows on September 18, 2016 in Mostar. He studied at the Faculty of Philosophy and Theology at the University of Zagreb from 2012 to 2017, where he graduated on September 19, 2017. He was ordained a priest in Mostar on June 29, 2018.

After his ordination, he served as parish vicar of St. Peter and Paul in Mostar for two years. Since the fall of 2020, he has been an assistant pastor at Queen of Peace Parish in Norval, Canada.

Welcome. Fr. Robert

„STIGMATA“ IVANA MEŠTROVIĆA U CHICAGU

U Hrvatskom etničkom institutu u Chicagu se desetljećima čuva originalni crtež Ivana Meštrovića „Stigmata“. Ovaj crtež je Meštrović radio 1942. godine. Rad je dužine skoro 3.5 metra te širine 1.5 metara. Zadnjih mjeseci je restaurirano, zaštićeno i uokvireno, te je nedavno vraćeno u zgradu Hrvatskog entičkog instituta. Ovaj rad spada u duhovnu, kulturnu i nacionalnu baštinu naše zajednice. Zadača Instituta je sačuvati od zaborava generacije prije nas, te budućim otvoriti prozore u prošlost na čijim ramenima svi stojimo. Digitalni materijali Instituta već su sada od koristi onima koji se bave poviješću. Ovo vrijedno djelo je četvrto Meštrovićeve djelo u posjedu naših franjevaca u Chicagu, uz skulpture blaženog A. Stepinca, fra Dominika Mandića i raspelo. JG

“STIGMATA” BY IVAN MEŠTROVIĆ IN CHICAGO

Ivan Meštrović's original drawing "Stigmata" has been kept at the Croatian Ethnic Institute in Chicago for decades. This drawing was created by Meštrović in 1942. The work is almost 3.5 meters in length and 1.5 meters wide. In recent months, it has been restored, protected and framed, and was recently returned to the building of the Croatian Entity Institute.

This work belongs to the spiritual, cultural, and national heritage of our community. The task of the Institute is to preserve from oblivion the generation before us and to open the windows to the past in the future, on whose shoulders we all stand. This valuable work is the fourth of Meštrović's works in the possession of Croatian Franciscans in Chicago. JG

{ Sv. Ante u Chicagu }

Svetac iz Padove blizak je milijunima ljudi. U svakoj zemlji našao je dom, u svakom narodu postao je njihov. Od osnutka franjevačkog samostana u Chicagu njegov dan se stalno slavi još od 40th godina prošlog stoljeća. Svake godine on je jedinstven, pa tako i ove godine u vrijeme pandemije. Budući da je prostor oko franjevačkog samostana dosta veliki, svi koji su došli ove godine mogli su se držati propisanog razmaka. 200 vjernika bliskih svetom Anti i franjevcima ove godine učinile slavlje Sv. Ante posebnim. Isto tako i predvoditelj misnog slavlja, fra Dražan Boras, župnik hrvatske misije Bl. A. Stepinca u Chicagu dodao je posebnost ovom slavlju.

Iako ove godine bijaše manjak zajedništva nakon sv. Mise, ipak je bila vidljiva radost svih okupljenih. Posebice jer mnogima ovo bijaše prvo sudjelovanje u misnom slavlju nakon tri mjeseca izolacije. Neka nuda ostane živa, da će sve biti dobro kao i prije o sljedećoj proslavi ovog dragog sveca.

{ St. Anthony in Chicago }

The saint from Padua is close to millions of people. He found a home in every country, he became "their own" in every nation. Since the founding of the Franciscan Friary in Chicago, this day has been celebrated since the 1940s. Every year it is unique, including this year during the pandemic. Since the area around the Franciscan monastery is quite large, everyone who came this year could respect the prescribed distance. Around 200 faithful came to celebrate this important and special saint. Fr. Dražan Boras, pastor of the Croatian mission Bl. A. Stepinac in Chicago, who presided over the solemn Mass, added distinctiveness to this celebration.

Although there was the lack of socializing after Mass, it was clear that all who gathered were joyful that they came. It was special for so many since this was the first time they attended a live Mass celebration after three months of isolation. May the hope remain alive, that all will be well for the next celebration of St. Anthony in 2021.

DUHOVNE VJEŽBE BRAĆE U KUSTODIJI 2020.

Svake godine u drugoj polovici rujna braća Kustodije Svetе Obitelji za Ameriku i Kanadu okupe se na duhovne vježbe u samostanu sv. Ante u Chicagu. Budući da su zbog pandemije granice između Amerike i Kanade bijahu zatvorene duhovne vježbe su održane na dva mesta. Braća iz Kanade tako su se srela na Norvalu i proveli zajedno nekoliko dana u molitvi, razmatranju i zajedništvu, a braća iz Amerike to su učinili u Chicagu. Ove godine teme duhovnih razmatranja bile su usko vezane uz život Sv. Oca Franje i njihovu praktičnu primjenu na naš život,

fra Antonio Musa, ofm

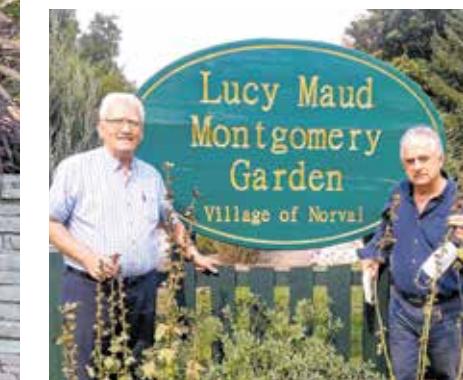

FRANCISCAN ANNUAL RETREAT 2020.

Every year in the second half of September, the brothers of the Custody of the Holy Family of the USA and Canada gather for spiritual exercises at St. Anthony Friary in Chicago. Due to the pandemic the borders between the US and Canada were closed. The retreat was held in two places. The brothers from Canada thus met at Norval and spent several days together in prayer, contemplation, and fellowship, and the brothers from the US did so in Chicago. This year, the topics of spiritual reflections were closely related to the life of our founder, St. Francis and their practical

application to our lives, our spirituality and our fraternity today. Two lectures each day were prepared and presented by the brothers. Seminarians studying in Chicago and Fr. Mate Bižaca, a missionary for Croats west of the Mississippi, also took part in this special retreat. In the hope that we will soon be able to meet again in fraternal communion, we ask the Lord that through the intercession of our Seraphic Father, St. Francis blesses our lives and our paths and through us the lives of the people and communities we serve.

Fra Antonio Musa, OFM

Dijaspora

U subotu 28. studenog 2020., Hrvatski etnički institut vratio se medijskom izdavaštvo, no ovaj put u online obliku na internetskom portalu dijaspora.hr. Projekt koji je pripreman 12 mjeseci, korisi najsvremenije medijske tehnologije. Dijaspora je riječ koja je prečesto označavala daljine, izgubljene ljude ili zabranjene živote. Ali dijaspora je zapravo knjiga života mnogih generacija na svim kontinentima. Knjiga ideja, dogadaja, pokreta, imena koju ispisali najmoćnije starince povijesti nekih drugih zemalja, ali i povijesti borbe za svoje ime. Generacije ljudi koji su došli iz daleke, velikom dijelom mno-

gima nepoznate zemlje svoju su obitelj učinili uspješnom, a ime ponosnim. Oni zasluzuju dostojanstvo i sjećanje. Sjećanja su dragocjena zbog jedinstvenosti iskustva i borbenog duha izdržljivosti. Život se sastoji od priča koje je ispisala i patnja i zanos i ponos i muka. Takvi životi nadahnjuju. O njima, o dobrim ljudima, nećete pročitati u redovnim novinama niti čuti u medijskim portalima. Upravo zbog toga su vrijedni. Svaki život ima velik potencijal za nadahnucće drugima da ne odustanu, da sačuvaju duh izdržljivosti, nesebičnosti i dobrote.

Hrvatski franjevci bili su važan dio ovog nevjerojatnog putovanja. Suosjećanje s istinom učinilo ih je aktivnima u društvenim,

političkim i kulturnim dogadjajima zajednica. Zbog toga ćete nailaziti na franjevačka imena u mnogim kontekstima, jer je uvijek nazočna ista čežnja: goroviti istinu i boriti se za bezglasne, potlačene i sve kojima je potrebna pravda, istina ili kruh svagdašnjih. Dio franjevačkog osjećaja zahvalnosti za povijesni hod jest Hrvatski etnički institut kojeg su franjevci organizirali u Chicagu sedamdesetih godina kako bi sačuvali povijest Hrvata Sjeverne Amerike 20. stoljeća. Neka ove stranice portala dijaspora.hr budu i vama nadahnucće kako biste i vi bili ili postali dio kruga koji poštujete one koji su putovali prije nas te gradili na njihovim stazama ponos i nadahnucće budućih vremena!

DOBRO DOŠAO: FRA LOVRO ŠIMIĆ

Fra Lovro Šimić je rođen 13.11.1993. u Imotskom, Hrvatska, od roditelja Mire Šimića i Marija, r. Iličić iz Grude. Fra Lovro dolazi iz obitelji od osmoro djece. Kršten je u Grudama 30. prosinca 1993. Osnovnu školu završio također u Grudama 2008. godine. Gimnaziju je polazio u Visokom (2008-2011.) i Grudama (2011-2012.). Po završetku gimnazije stupa u Franjevački red u Mostaru, 3. rujna 2012, te oblači franjevački habit 13. srpnja 2013.

Studij filozofije i teologije pohađa na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu od 2014. do 2017. Nakon završene treće godine studija odlazi u Chicagu gdje provodi ostatak studijskih godina te diplomiра na Catholic Theological Union u svibnju 2020. Franjevačku doživotnu zavjet je prisegao 2. rujna 2018. u Tomislavgradu, a svečenički red je primio u Mostaru 30. lipnja 2020.

U Ameriku je stigao u jesen 2020. te sada služi kao župni vikar u Hrvatskoj župi Sv. Ćirila i Metoda u New Yorku.

Dobro došao!

WELCOME: FRA LOVRO ŠIMIĆ

Fr. Lovro Šimić was born on November 13, 1993, in Imotski, Croatia, to parents Miro Šimić and Marija, r. Iličić from Grude. He was baptized in Grude on December 30, 1993. He also finished primary school in Grude 2008. He attended high school in Visoko (2008-2011) and Grude (2011-2012). After graduating he entered the Franciscan Order in Mostar on September 3, 2012, and was vested with the Franciscan habit on July 13, 2013. He studied philosophy and theology at the Catholic Theological Faculty of the University of Zagreb (2014 - 2017). After completing his third year of study, he went to Chicago, where he spent the rest of his studies and graduated from the Catholic Theological Union in May 2020. In the midst of the Corona, two months before his graduation and his ordination, his beloved father Miro suddenly died. He took his Franciscan vows for life on September 2, 2018, in Tomislavgrad, and received the priestly order in Mostar on June 30, 2020. He arrived in the US in the fall of 2020 and now serves as parish vicar in the Croatian parish of St. Cyril and Methodius. Welcome!

S

Sv. Jeronim (347.-420.)

1600 godina njegove smrti

v. Jeronim, lat.: Hieronymus ili Jerolim kako ga zovu u Dalmaciji kršćanski je svetac, autor prijevoda Biblije na latinski jezik, crkveni je naučitelj, crkveni otac, teolog, filozof i jezikoslovac. Zaštitnik je Dalmacije, teologa, prevoditelja, knjižničara, učitelja, studenata.

Roden je u Stridonu (za kojeg se na zna gdje se nalazi), 347. godine, a umro je 30. rujna 420. u Betlehemu. Spomenda mu se slavi kao i većini svetaca, na dan njegove smrti, dakle 30. rujna. "Jeronimovi su životopisci Stridon smještali na vrlo različita područja. Tako Vallarsi smatra da se nalazio u blizini Akvileje, jer je Jeronim imao više prijatelja iz tog kraja s kojima je često komunicirao, a i sam je tamo boravio.

Zanimljiva je i teorija po kojoj se Stridon nalazio na području današnjeg Medimurja u mjestu Štrigovi, kako je zapisao pavlinski redovnik Josip Bedeković. Poznati dalmatinski pisci, od Marulića do arheologa don Frane Bulića, ističu pak Jeronimovo dalmatinsko porijeklo. Jeronim pak sebe nikada nije nazvao Dalmatincem, a simpatične uzrečice koja mu se pripisuje 'oprosti mi Gospodine jer sam Dalmatinac' nema u njegovim spisima. Iz činjenice da Jeronim, govoreći o Stridonu, prvo navodi Dalmaciju i da o svojem zavičaju govorи da je kršćevit (Ep. 7.5) te da ga suvremenici i kasnije mnogi autori nazivaju Dalmatincem, za arheologa don Franu Buliću ozbiljni su razlozi da se Jeronimov rodni grad smjesti u Dalmaciju, po svemu sudeći u blizinu današnjeg Grahovskog polja. Istraživanja arheologa Alačevića, koji je pronašao i pročitao natpis na kamenom stupu, koji je pronađen na putu između Grahova i Glamoča, a u kojem se spominje granica između Stridonaca i Salvijata, potkrjepljuju pretpostavku da se Jeronimov rodni grad Stridon vjerojatno nalazio na području današnjega Grahova." (prof. dr. Anto Mišić)

Jeronim je bio sin ilirske kršćanske roditelja. Hrvati još nisu stigli na ova područja. Kršten je kasnije, u Rimu, gdje je učio studij retorike. Polazio je školu uglednoga gramatičara Donata, koji ga je uveo u poznavanje latinskih klasika. Studirao je u Rimu, Trieru i Akvileji. Putovao je po Bliskom istoku te je pet godina proveo u pustinji Halkidi kraj Antiohije. U Antiohiji je produbio svoje biblijsko znanje i usavršavao znanje hebrejskog jezika. Nakon toga pošao je u Halkidsku pustinju u kojoj su mnogi monasi živjeli kao pustinjaci. Tu je živio u samoći, pokori i predanu radu, ali se zbog sukoba vratio u Antiohiju. Mjesni biskup Paulin zaredio ga je za svećenika. Boravio je neko vrijeme u Cari-

RIBERA : Sv. JERONIM

gradu radeći u bogatim gradskim bibliotekama. Od 379. bio je tajnikom pape Damasa I. koji ga je vrlo cijenio te mu povjerio reviziju latinsko-ga prijevoda Evandelja, tzv. Itale. Jeronim je stvorio veći dio novog latinskog prijevoda cijele Biblije, poznatu Vulgatu. Radio je to preko 20 godina. Nakon smrti Pape Damaza, Jeronim je otplovao opet na Istok. Došao je u Betlehem, gdje je osnovao i vodio muški samostan. Do kraja života živio je pustinjaci život i posvetio se molitvi, pisanju i prevođenju.

Po Sv. Jeronimu su nazvane mnoge crkve ne samo u Hrvatskoj i među Hrvatima nego diljem svijeta, na svim kontinentima. Posebice je važan i poznat Papinski hrvatski zavod svetoga Jeronima ("Pontificium Collegium Croaticum Sancti Hieronymi"), u koji se školju hrvatski svećenici, a bio je mnogima i utočište u vremeni ratova i izbjeglištva. Iako datira još od 1453. godine, službeno je hrvatski od 1901. godine.

Ovaj veliki svetac kršćanske povijesti obilježio je duga stoljeća biblijskog proučavanja, ali i utjecao na mnoga druga područja: "Prošlo je 1600 godina od smrti sv. Jeronima, velikog teologa, bibličara, polemičara i ranokršćanskog pisca koji će stoljećima utjecati na zapadnu kršćansku i svjetovnu tradiciju. Njegovi su spisi važan izvor povijesnih podataka. Prijevodi i komentari biblijskih tekstova i polemičke rasprave o teološkim problemima temelji su egzegetskoj i teološkoj znanosti. Latinski prijevod Biblije, poznat kao 'Vulgata', ključ je za razvoj i razumijevanje srednjovjekovnog, osobito crkvenog, latinskog jezika. Moglo bi se navesti još puno primjera Jeronimova utjecaja

na različitim područjima: umjetnosti, crkvenog života, monaštva i slično. Posebno treba istaknuti stoljetnu povezanost hrvatskog naroda sa sv. Jeronimom, koji ga zbog njegova zemljopisnog porijekla doživljava kao svojega." (Prof. dr. Anto Mišić).

Životi velikih ljudi poput Sv. Jeronima nadahnjuju da i mi pokušamo njihovim stazama. Život ovog važnog sveca kršćanske povijesti ostavio nam je dubinu misli i u svojim izrekama:

"Nepoznavanje Svetog pisma je neznanje Krista.

Počnite biti sada ono što ćete postati kasnije. Nije bitno kakvu narav imaćete, već što ćete s njome učiniti.

Božja milost može promijeniti svakoga; treba joj se samo otvoriti.

Bog vodi ovaj svijet naprijed po ljudima koji se priznaju grešnicima, a ne bezgrešnim.

Svi smo mi pozvani prevoditi riječi Evandelja u djela Evandelja.

Evandelje je knjiga iz koje čitaš dvostruko više nego što je između korica napisano.

Da bi se približio Bogu moraš se prije toga oslobođiti svega što te odvraća od njega.

Samo u samoći čovjek može doći do velikih istina o životu.

Možeš druge učiti o Bogu samo ako tvoj život govoriti o Njemu.

Putuješ svijetom u potrazi za Bogom da bi na kraju shvatio da je On uvijek bio uz tebe.

Još je gore biti u neznanju o svom neznanju.

Kad je želudac pun, lako je govoriti o postu. Napredovat ćeš razmjerno odricanjem od samoga sebe."

Pope Francis has written an Apostolic Letter for the 1600th anniversary of the death of Saint Jerome the "great doctor and father of the Church, who put the Bible at the centre of his life."

By Vatican News

St Jerome bequeathed to the Church "devotion to the Sacred Scripture, a 'living and tender love' for the written word of God," says Pope Francis in a new Apostolic Letter on the 1600th anniversary of the death of the great Doctor and Father of the Church. "Jerome's profound knowledge of the Scriptures, his zeal for making their teaching known, his skill as an interpreter of texts, his ardent and at times impetuous defence of Christian truth, his asceticism and harsh eremitical discipline, his expertise as a generous and sensitive spiritual guide", the Pope writes in *Scripturae Sacrae affectus* ("Devotion to Sacred Scripture"), "all these make him, sixteen centuries after his death, a figure of enduring relevance for us, the Christians of the twenty-first century."

A life devoted to Christ and His word

Reviewing the life of the fourth century saint, Pope Francis notes that Jerome devoted himself entirely "to Christ and His word," working unceasingly "to make the divine writings accessible to others. The Pope highlighted two dimensions of the saint's life especially: his "absolute and austere consecration to God," and "a commitment to diligent study, aimed purely at an ever deeper understanding of the Christian mystery."

USPOMENA
na 500.-godišnjicu
HRVATSKOGA ZAVODA
SV. JERONIMA

1453. - RIM - 1953

Pope Francis dwells on Jerome's love of Scripture, which focused on the "humble character of God's revelation," more than on "the narrative and poetic genius of the Bible." Jerome approached the Scriptures in an even "more systematic and distinctive way" than the other early Christian Fathers, emphasizing the necessity of knowing the Bible in order to know Christ.

Study steeped in obedience

Jerome's study of the Scripture, the Pope says, was steeped in obedience, both to God Himself and "to those in the Church who represent the living Tradition that interprets the revealed message." But, Pope Francis insists, "The 'obedience of faith' is not, however, a mere passive reception of

something already known; on the contrary it demands an active personal effort to understand what was spoken."

Pope Francis notes that many people find the Bible difficult to read—not because of illiteracy, but because they have not learned the skills necessary to make the sacred text intelligible.

"This shows the need for an interpreter," writes Pope Francis, adding, "Jerome can serve as our guide... because he leads every reader to the mystery of Jesus."

The Vulgate translation

The Pope notes that Jerome's translation of the Scriptures into Latin helped to shape western culture. "Jerome's work of translation teaches us that the values and positive forms of every culture represent an enrichment for the whole Church," while at the same time witnessing "to the fact that the Bible continually needs to be translated into the linguistic and mental categories of each culture and generation."

Pope Francis also explains the importance of translation as a form of "hospitality": a translator, he writes, "is a bridge builder," helping people of different languages and cultures not only communicate with, but also understand one another.

Devotion to Rome and the Popes

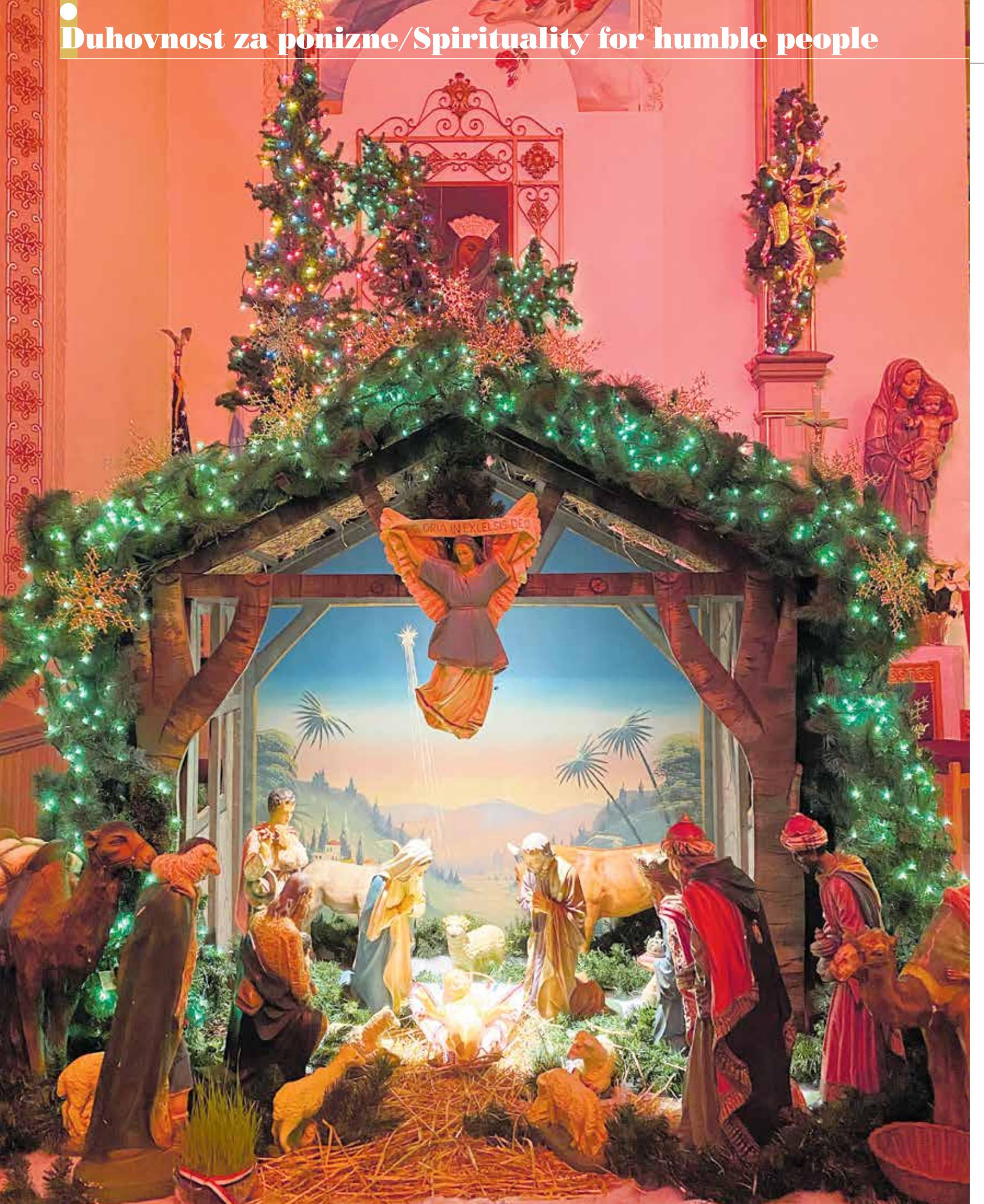
Saint Jerome was also known for his deep devotion to Rome and to the Popes. "At a turbulent time in which the seamless garment of the Church was often torn by divisions among Christians, Jerome looked to the Chair of Peter as a sure reference point."

Jerome himself "was often involved in bitter disputes for the cause of the faith," which he often carried out with great passion. Nonetheless, although willing to fight vehemently for the faith, Jerome loved and desired peace. "Today more than ever," writes Pope Francis, "our world needs the medicine of mercy and peace."

Example of love for the Scriptures

Concluding his Letter, Pope Francis appeals to everyone to take Saint Jerome as an example of love for Sacred Scripture and devotion to study. "I would like to pose a challenge to young people in particular," he writes: "Begin exploring your heritage. Christianity makes you heirs of an unsurpassed cultural patrimony of which you must take ownership. Be passionate about this history which is yours. Dare to fix your gaze on the young Jerome, who, like the merchant in Jesus' parable, sold all he had in order to buy the 'pearl of great price'."

Pope Francis expresses his hope that we might "love what Jerome loved," rediscover his writings, and allow ourselves "to be touched by his robust spirituality." He points to the Blessed Virgin Mary as "the model of prayerful reading of the Scriptures," encouraging us to "entrust ourselves to Our Lady who, more than anyone, can teach us how to read, meditate, contemplate, and pray to God, who tirelessly makes Himself present in our lives."

U Antinim očima zasjao je Božić

Svakoga Došašća moji vjernici u hrvatskoj župi sv. Jeronima u Chicagu sudjeluju u predbožićnoj dobrotvornoj akciji kojom žele pomoći one najranjivije među potrebitima – siromašnu djecu. U našoj crkvi se tako nalazi božično drvce prepuno lijepih ukrasa. Ono što je pak posebnost ovoga drvca su ručno izrađeni urkasi, a na svakome ukrasu je napisana po jedna Božićna želja nekoga djeteta kojemu sve druge prilike onemogućuju da dobije svoj Božićni poklon onako kako ga dobivaju većina druge djece.

Gledajući sve te želje gotovo redovito ima srce da ti pukne od tuge! Jer, ne traže ta djeca ništa osobito, nikakve skupocjene poklone ili igračke s kojima ne znaju što bi. Najčešće traže topnu jaknu ili džemper, rukavice ili šal, čizme, a tek poneko dijete poželi igračku, tablet ili nešto tomu slično. Naši se župljani redovito pokazuju jako dobrima. Samo prošle godine uljepšali su Božić više od 300 djece. Neka im Bog plati. Bilo je o drugoj adventoj nedjelji prošle godine. Poslije svete mise, dok sam se pozdravljao s ljudima ispred crkve, prilazi mi meni dobro poznati dječak koji je upravo sa mamom i tatom

bio na svetu misi. Došavši u crkvu primijetio je da je nekoliko ornamenata ostalo na drvcu i – u čistoći svojega plemenitoga srca – pobojao se da postoje negdje neka djeca koja ovoga Božića neće dobiti poklona. Ganulo ga je ovo do suza. I pomisao na to bila je dovoljna da zaplače. Brzo je upitao svoju mamu mogu li oni pitati svećenika poslije misi da on uzme sve te ornameante, kupi i pripremi pokolne za svu tu djecu i donese ih natrag u crkvu sutra kako bi svako dijete dobilo svoj poklon ovoga Božića. Dok sam ispred naše crkve na hladnomo prosinčkom zraku slušao ove riječi u meni se srce zagrijalo od radosti, topline i sreće. Divio sam se srcu toga djeteta koje je primijetilo ono što toliki nisu i koje je bilo spremno učiniti sve da se ne dogodi najgori scenarij. Božić se tako u Antinu srcu dogodio dva tjedna prije 25. prosinca, a po njegovim suzama i njegovim riječima Krist je došao i svima nama koji smo čuli njegovu priču. U njegovim je očima toga dana zasjao Božić. Objasnio sam dječaku da su svi pokloni koje su djeca tražila pripremljeni, a da su ova na drvcu oni koji su postavljeni naknadno. Nakon što je svako dijete dobilo što je tražilo, želja nam je

bila da pripremimo još ponešto poklona – kazao sam – i tako budemo sigurni da i oni koji dodu kasnije, ona djeca koja se nisu javila, dobiju maleni znak pažnje ovih božičnih dana. I dok je darova bilo i više nego je to potrebno, ja sam toga Božića dobio takav ogroman dar od ovoga djeteta da je to nemoguće riječima iskazati. I dok sam sve to govorio suze iz dječakova lica su se povlačile, a suze u mojim očima – i u očima još nekoliko nas odraslih koji smo to sve slušali – su se skupljale. Nismo to čak ni pokušavali sakriti. Ogolila nas je iskrena ljubav jednoga djeteta, ogolila nas je dubina njegovih osjećaja, čistoća njegovoga srca, suošćanje koje je pokazano. Božić je blizina Božja s čovjekom. U Božiću nam Bog postaje Emanuel – onaj koji je s nama. Po susretu s ovim dječakom i ja sam toga Božića bio s Gospodinom. Kako je malo potrebno da se Otajstvo Božića počne živjeti već u svakodnevničici naših dana! Pomalo nenađano, desetak dana prije Božića, dok ja nisam još bio ni spremjan za to, Isus se došuljao i po riječima ovoga dječaka pokucao i na moje srce. Hvala mu na tome!

*Sretan i blagoslovjen Božić!
fra Antonio Musa*

Christmas shines in Ante's eyes

Every Advent people of St. Jerome Croatian Parish are participating in a pre-Christmas charity project to help the most vulnerable among the needy - poor children. In our church there is a Advent giving tree full of beautiful ornaments. What is unique about this tree are the handmade ornaments, and each ornament contains a Christmas wish of a child who, because of many reasons, will not get his Christmas present in the same way as most other children get it. Reading all these Christmas wishes make you sad! These kids aren't looking for anything special: no expensive gifts or toys they don't know what to do with. They usually ask for a warm jacket or sweater, gloves or a scarf, boots, and only a few children want a toy, tablet or something similar. Our parishioners regularly prove to be very good. Last year alone, more than 300 children were recipients of their love. May God repay them! It was second Sunday of Advent last year. After the Mass, while I was greeting the people in front of the church, a boy who was at the Holy Mass with his mom and dad approached me. Arriving he noticed that

several ornaments were left on the tree and - in the purity of his noble heart - he feared that there were some children somewhere who would not get any gifts this Christmas. This moved him. He quickly asked his mother if they could ask the priest after Mass to take all these ornaments, buy and wrap the gifts for all those children and bring them back to church tomorrow so that each child receives its gift this Christmas. As I listened to these words in front of our church in the December air, my heart warmed with joy, warmth, and happiness. I admired the heart of that child who noticed what so many did not and who was willing to do anything to prevent the worst case scenario from happening. Christmas thus took place in Ante's heart two weeks before December 25, and through his tears and his words Christ came to all of us who heard his story. In his eyes Christmas was shining than day. I explained to the boy that all the gifts the children were looking for were prepared, and that these on the tree were the ones that were placed afterwards. After each child got what they asked for, our wish was to prepare some extra presents - I said -

and so we can be sure that those who come later get a little token of attention these Christmas days. And while there were more presents than needed, I received such a huge present from this child that it is impossible to put into words. And as I explaining all of this the tears from the boy's face receded, and the tears in my eyes — and in the eyes of a few of us adults who were listening to it all — were gathering. We didn't even try to hide it. We were stripped of the sincere love of one child, we were stripped of the depth of his feelings, the purity of his heart, and the compassion he showed. Christmas is the celebration of God who is being close to the mankind. In Christmas, God becomes Emmanuel - the one who is with us. After meeting this boy, I too was with the Lord that Christmas season. A little suddenly, about ten days before Christmas, while I was not even ready for it, Jesus came in silence and - through this boy - knocked on my heart. I thank him for that!

*Merry Christmas!
Fr. Antonio Musa*

Pismo 107-godišnje Irkinje o borbi protiv COVID-a

ajstarija gradanka Irske, Nancy Stewart, stavila je olovku na papir kako bi pokušala ljudima koji trebaju poticaj dati poticaj da prebrode ovu pandemiju. Iako su njezini savjeti savršeni za bilo koju izazovnu situaciju. Njene nježne, ljubazne riječi pomažu život staviti u perspektivu, a jednostavne prepiske, poput šalice čaja i molitve krunice, nešto su što svatko može uključiti u svoj svakodnevni život. Njezino pismo objavio je vlč. Paddy McCafferty, župnik u Belfastu. Sjetite se snage svoje vjere koja nas vodi kroz najteža vremena. "Zovem se Nancy Stewart i rođena sam 16. listopada 1913. Ovaj vikend navršavam 107. godinu života. Zamislite da u svjetskoj pandemiji punim 107. godinu. Ovo je definitivno nešto vrlo neobično čak i za mene i sve što sam prošala. Živim u Clonardu u okrugu Meath i u svom domu živim više od 83 godine. Izgubila sam muža u automobilskoj nesreći 1989. godine, a kćeri blizanke Margaret 2007. godine koja je umrla od ALS-a i Anne 2010. godine, koja je umrla od toga za svojom sestrom. Tijekom godina izgubio sam sve svoje prijatelje, što je tako kada živate dugo na ovoj zemlji. Imam veliku sreću što još uvijek imam tri kćeri Kathleen, Mary i Olive i jednog sina Finijana te 84. unučadi i praučadi. Suočavala sam se s mnogim srceboznim trenucima, a doživjela sam i mnogo teških vremena u našoj zemlji svjedočeći svjetskim ratovima, podjelama u našem narodu i brojnim tužnim vremenima za našu naciju. Danas vam pišem kako bih vam poslao svoju ljubav i svoje molitve. Trenutno smo u vrlo teškom trenutku u našoj zemlji, u našem životu i u našem svijetu. Ali ovim vam se pismom obraćam kako bih vam pružila nadu, vjeru i uvjerenje da će na kraju sve biti u redu. U drugoj smo fazi ove bitke protiv virusa, ali proći ćemo kroz ovo. Ja sam prošla svašta od dana kada sam se rodila 1913. Godine i bez obzira kako su nekada stvari loše, ja sam živi dokaz da možemo preživjeti i u godinama koje dolaze. I ovo će biti samo daleka uspomena.

Ja imam veliku vjeru i pomogla mi je zadržati pozitivan duh tijekom borbi s kojima sam se suočavala. Zahvaljujem vama koji ste kroz ovo teško vrijeme sačuvali vjeru i čvrstoću. Nažlost, trenutno ne možemo pružiti ruku prijateljima ili zagrliti ih, niti se možemo medusobno nalaziti u svojim domovima. Ali ovdje sam kako bih podijelila svoju priču s vama. U kući sam zaključan od ožujka, zajedno s unukom Louise. Iako je to bilo teško vrijeme, zajedno smo to prošli. Pijemo čaj. Molimo zajedno naše molitve. Kuhamo. Smijemo se. Telefoniramo. Mogu čak

Letter from 107-year-old Irish woman about fighting COVID

i videom pozvati dosta članova svoje obitelji i prijatelja i svakodnevno sklapam nove prijatelje koje mi Bog daje na ovoj zemlji.

I vrlo važno je reći: ako se osjećate slabo,

pokušajte nazvati nekoga ili čak otici u šetnju. Kad me Bog bude želio, doći će me uzeti, ali zasad ću nastaviti uživati u svom životu, voljet ću svoju obitelj i izgovarat ću svoje molitve iz dana u dan ... ohhh i da ne zaboravim treba jesti puno dobre, zdrave hrane, to je moj savjet. Do-

bra hrana i puno čaja moja je tajna dugog života, kao i održavanje pozitivnog stava koliko god to možemo. Uvijek se moramo veseliti i nadati se najboljem.

Hvala vam što mislite na mene u svojim molitvama i svojim mislima i obećavam da ću misliti na vas u svojim brojnim krunicama koje molim svaki dan. Puno vam hvala što ste pročitali ovo moje pismo i nadam se da sam vam, makar malo, pomogla da se u ovom trenutku osjećate manje usamljeno. Uvijek ima nade i kad nastavimo razgovarati jedni s drugima, nijedan dan se neće činiti praznim i onda sve možemo zajedno proći. Potrebna je samo mala svijeća da ukloni mrak i u svakom od nas može postojati ta mala svijeća u svijetu. Ovo će teško vrijeme uistinu proći kao i svesto i jedino što je važno jest da smo pomogli jedni druge!"

Mnogo blagoslova i puno ljubavi,
Baka Nancy x
(Izvor: Aleteia.org)

dan. Uvijek se moramo veseliti. Ne mogu vjerovati da sam najstarija osoba u Irskoj koja živi u svom domu, jer se ne osjećam toliko staro.

Kad me Bog bude želio, doći će me uzeti, ali zasad ću nastaviti uživati u svom životu, voljet ću svoju obitelj i izgovarat ću svoje molitve iz dana u dan ... ohhh i da ne zaboravim treba jesti puno dobre, zdrave hrane, to je moj savjet. Do-

bra hrana i puno čaja moja je tajna dugog života, kao i održavanje pozitivnog stava koliko god to možemo. Uvijek se moramo veseliti i nadati se najboljem.

Hvala vam što mislite na mene u svojim molitvama i svojim mislima i obećavam da ću misliti na vas u svojim brojnim krunicama koje molim svaki dan. Puno vam hvala što ste pročitali ovo moje pismo i nadam se da sam vam, makar malo, pomogla da se u ovom trenutku osjećate manje usamljeno. Uvijek ima nade i kad nastavimo razgovarati jedni s drugima, nijedan dan se neće činiti praznim i onda sve možemo zajedno proći. Potrebna je samo mala svijeća da ukloni mrak i u svakom od nas može postojati ta mala svijeća u svijetu. Ovo će teško vrijeme uistinu proći kao i svesto i jedino što je važno jest da smo pomogli jedni druge!"

I'm very lucky to still have three daughters

Ireland's oldest citizen, Nancy Stewart, has put pen to paper to try and give people in need of a boost some encouragement to get through this pandemic — although her advice is perfect for any challenging situation. Her gentle, kind words really help to put life in perspective, and her simple recommendations, such as having a cup of tea and saying the Rosary, are something everybody can include in their daily lives. Her letter was posted by Fr. Paddy McCafferty, a parish priest in Belfast.

Remember the power of your faith to see you through the toughest of times. "My name is Nancy Stewart and I was born on the 16th of October 1913. This weekend I turn 107 years of age. Imagine turning 107 in a world pandemic. This definitely is something very unusual even for me and all I have been through. I live in Clonard in County Meath and have lived in my home for over 83 years. I lost my husband in a car crash in 1989, and lost my twin daughters, Margaret in 2007 to motor neurone [ALS] and Anne in 2010 to utter heartbreak of losing her sister. I've lost all my friends throughout the years, which comes with living so long on this earth.

We are in another stage of this battle against the virus but we will get through this. Like everything I've been through since the day I was born in 1913, no matter how bad things have got, I'm the living proof that we can survive and in years to come, this will just be a distant memory.

I have a great faith and it has helped me keep positive throughout the struggles I've met. I thank you for keeping your faith and for keeping your resilience strong, through this hard time. Sadly for the moment, we can no longer stretch out to a friend and embrace them nor can we call to each

Kathleen, Mary, and Olive, and one son, Finian, and I have 84 grandchildren, great grandchildren, and great great grandchildren.

I have faced many heart-breaking moments and also have seen many hard times in our country witnessing world wars, division in our people and numerous sad times for our nation. I write to you today to send you my love and to offer you my prayers. We are in a very difficult time at the moment in our country, in our lives and in our world. But I reach out to you in this letter to offer you hope, faith and belief that everything will be OK in the end.

We are in another stage of this battle against the virus but we will get through this. Like everything I've been through since the day I was born in 1913, no matter how bad things have got, I'm the living proof that we can survive and in years to come, this will just be a distant memory.

I have a great faith and it has helped me keep positive throughout the struggles I've met. I thank you for keeping your faith and for keeping your resilience strong, through this hard time. Sadly for the moment, we can no longer stretch out to a friend and embrace them nor can we call to each

other's houses. But I'm here to share my story. I have been in lockdown in my house since March, alongside my granddaughter Louise and even though it has been a tough time, we have got through it together. We drink tea. We say prayers. We bake. We laugh. We make phone calls. I can even video call lots of my family and friends and am making new friends everyday that God gives me on this earth.

And that's a very important thing to say. If you are feeling low, make sure to try call someone or even go for a walk. I also ask God to help me if I'm feeling low. This is a hard time for everyone but please make sure you keep yourself well and wear your mask. If you keep healthy, your mind will stay healthy too.

Keep talking to one another. All my life I have always believed in chatting and drinking tea and saying a prayer or a decade of the rosary and it has got me through. This is our moment to keep our faith and to keep believing that everything will turn out ok. We must try to make sure we leave nobody behind and also that we don't lose sight of each other. This is a moment for humanity to step forward to take care of the other. We must mind ourselves but we must also mind all those around us. Look up and smile even if you have your mask on. Your eyes will smile and that might be all someone needs to keep going. No good deed ever goes unnoticed so try your best to keep being good. We are not here to live for ourselves but to live for each other. I can't believe I've made it to this age, I only feel like I'm 50, but now that I'm here, all I can say is please God I'll be here for my next birthday. We must always look forward. I can't believe I'm the oldest person in Ireland living in my own home, I don't feel that old.

When God wants me, he will come take me but for now I will keep enjoying my life, I'll keep loving my family and I'll keep saying my prayers day by day ... oh and not to forget eating lots of good wholesome food is my tip. Good food and lots of tea is my secret to a long life as well as keeping positive as best we can. We must always look forward and hope for the best. Thank you for thinking of me in your prayers and your thoughts and I promise I will think of you in my many rosaries I say every day. Thank you so much for reading my letter also and I hope I have, in even a little way, helped you feel less alone in this moment. There is always hope and once we keep talking to one another, no day will seem empty and we can get through this together. It only takes a small candle to take away the dark and in each of us, we can be that light in the world.

This hard time will indeed pass like all the rest and all that matters is that we helped each other through."

Many blessings and much love,
Granny Nancy x
Source: Aleteia.org

Nekada se govorilo da ono što nije napisano u povijesnim knjigama da se to i nije ni dogodilo. Latinska „verba volant, scripta manent“ (dosta sloodan prijevod: „riječi odlijeću, napisano ostaje“) nije baš u potpunosti točna, jer u svakoj kulturi mnogo toga „ostaje“, ponešto dugujemo usmenoj predaji, živu svjedočenju. Danas bi se reklo i da ono što priopćajna sredstva nisu prenijela, a

i poteškoće pa će nam danas biti teško shvatljivo da je u demokratskoj Francuskoj, u Parizu, fizički uništen, i to u tiskari, čitav jedan broj „Hrvatske Revije“, pod optužbom da je njen urednik bio „ustaški izjeglac“. Istina, kasnije se francuska ispričala, ali taj nemili dogadaj ostaje kao sramota jednog vremena. Nekoliko godina kasnije, prema pisanju glasila „Hrvatski glasnik u Švedskoj“ /Kroatisk Invandersr Tidnng/ (svibanj-k-

Studies“. „Cahiers croates“, „Kroatische Berichte“... da navedemo tek neke naslove novina i časopisa. U slobodnom svijetu Hrvati su se organizirali na različite načine, od župskih zajednica I profesionalnih do zavičajnih udruženja, ostavljali su na raznim mjestima zapisnike, dopise, proteste, čestitke, pa i kojekakvu dokumentaciju. Dosta je toga, u svakom slučaju previše, otišlo u nepovrat... Smjene

It used to be said that what was not written in the history books did not even happen. The Latin “verba volant, scripta manent” (quite a loose translation: “words fly away, written remains”) is not entirely correct, because in every culture much “remains”, we owe something to oral tradition, living testimony. Today, it could be said that what the media did not convey, and especially what was not on television,

difficulties, so today it will be difficult for us to understand that in democratic France, in Paris, the whole issue of “Hrvatska revija” was physically destroyed in the printing house, because its editor was accused that he was “Ustasha refugees”.. True, the French apologized later, but that unpleasant event remains as a disgrace of that time. A few years later, according to the Croatian Gazette in Sweden (May-August 1980), published by the

and magazines. In the free world, Croats organized themselves in various ways, from parish communities to professional and club associations. They left minutes of their meetings, letters, protests, congratulations, and all kinds of documentations in various places. A lot of it, unfortunately has gone without trace. Generational shifts, sales of homes and houses, relocations... all these are the causes that

NEPROCJENJAVA KULTURNA VRIJEDNOST U DIGITALIZIRANU OBLIKU

INVALUABLE CULTURAL VALUE IN DIGITALIZED FORM

posebno ono što nije bilo na televiziji da se, na izvjetan način, nije dogodilo, bez obzira koliko neki dogadaji u životu neke osobe, neke skupine ljudi, ili nekog naroda bili od izuzetna značenja. Posebno ljudi koji su bili prisijeni na bilo koji način iz bilo kojih razloga, napustiti rodnu grudu i nači se na tudištu, predstavljaju svojevrsni niz dogadanja od kojih bi se nerijetko mogao splesti zanimljiv roman, bez truksa mitomanije. Ukratko, kao što se danas kaže da se nešto nije ni godilo ako nije našlo potvrdu među televizijskim vijestima, možda će se do pedeset ili stotinu godina isto tako reći da se ono „što nije bilo digitalizirano“ zapravo nije ni dogodilo, odnosno da je palo u zaborav, dakle da je to nemoguće izvući u životno ozračje. Politolozi su odavno primijetili da slobodni narodi imaju opoziciju, a neslobodni emigraciju. Dok je u komunističkoj strahovaldi (što nikako nije fraza nego izraz za okrutnu stvarnost) kojoj je bio predug potvrgnut hrvatski narod neslobodna neslužbena opozicija ili bolje rečeno unutrašnja emigracija bila prisiljena na šutnju, Hrvati koji su se našli, iz bilo kojih razloga izvan svoje matične zemlje, nikako nisu šutjeli niti ih je itko mogao prisiliti na to. Istina nailazili su na podvali

(lovoz 1980), koji je izdavao „Hrvatski savez u Švedskoj“, opisuje kako je jedna knjižnica odbila hrvatske knjige koje je objavila Hrvatska Revija, a medu njima su i eseji Bogdana Radice „Sredozemni povratak“. No Hrvati izvan Hrvatske, boreći se „za gorki kruh tudine“, uspjeli su ostvariti mnogo toga na raznim područjima ljudske djelatnosti. I mnogo toga je zabilježeno, a nažalost mnogo toga je I danas nepoznato u Hrvatskoj, usprkos činjenici da je sada Hrvatska slobodna, da nema nikakvih razloga da se u bilo kojem pogledu izbjegavaju hrvatska humanistička, znanstvena, umjetnička, sportska ili bilo koja druga dostignuća.

Nije nepoznato da su, na primjer, svi hrvatski nobeloveci većinu života proveli izvan Hrvatske, da je izvan Hrvatske bilo medu ljudima hrvatskih korijena i oskarovaca, vrhunskih znanstvenika, likovnih umjetnika, dramaturga i književnika, političara i državnika. Mlade Hrvatice i Hrvate koji se budu bavili različitim aspektima života, nuda I ostvarenja Hrvata izvan Hrvatske, pseobno na američkom kontinentu, imate će sve te materijale pri ruci, bolje rečeno na dohvatu prstiju. Digitus - prst.

Vinko Grubišić, dopisni član HAZU

naraštaja, prodaja domova i kuća, preseljavanja... Sve su to uzroci što su tisuće i tisuće vrijednih stvari i dokumenata jednostavno uništeni.

U tomu pogledu zaista valja naglasiti kako je Hrvatski etnički Institut u Chicagu među

najsvjetlijim pojавama koje su Hrvati ostvarili i naslijedili izvan Hrvatske, posebno na sjeveroameričkom kontinentu. I nije nam mogla stići ljepša vijest od toga

Instituta i o tom tom Institutu nego da je u toku digitalizacija svih materijala koji se nalaze u tom bogatom domu hrvatske culture I duhovnosti. Svaki put kad bismo se našli okruženi tom bogatom dokumentacijom, tim plodovima srca i uma tolikih hrvatskih kćeriju i sinova koje i koji su u svoja ostvarenja unosili najbolje što su imali, razmišljamo kakobi to bilo izvanredno dobro da svi Hrvati, bez obzira živjeli u Hrvatskoj ili bilo gdje, imaju pristup tom bogatom gradivu.

Today, it would be impossible to objectively study any aspect of Croatian cultural and spiritual life without insight into publications such as “Danica”, “Hrvatski Glas”, “Nova Hrvatska”, “Poruka Slobodne Hrvatske”, “Studia Croatica”, “Zajedničar”, “Journal of Croatian Studies”. “Cahiers croates”, “Kroatische Berichte”... to name just a few newspapers

did not, in a way, happen, no matter how many events in the life of a person, a group of people, or a nation were of extraordinary significance. This is true especially for people who have been forced in any way for any reason, to leave their homeland and find themselves in a foreign country, represent a kind of series of events from which an interesting novel could often be woven, without a shred of mythomania. In short, as it is said today that something did not happen if it was not confirmed in the news, it may also be said that in fifty or a hundred years from now what “was not digitized” did not actually happen, that is, it fell into oblivion, therefore, that it is impossible to draw it into the atmosphere of life.

Political scientists have long noticed that free nations have opposition, and non-free nations have emigration. While in the communist reign of terror (which is by no means a phrase but an expression of a cruel reality) to which the Croatian people were subjected for too long, the unofficial, unfree opposition or rather internal emigration was forced into silence.

Croats who found themselves, for whatever reason, outside their home country, were by no means silent nor could anyone force them to do so. True, they encountered hoaxes and

Croatian Association of Sweden, one library rejected Croatian books published by Hrvatska Revija, among other essays by Bogdan Radica “Mediterranean Return”. However, Croats outside Croatia, “fighting for the bitter bread of foreigners”, managed to achieve a lot in various areas of human activity. And many things have been recorded, and unfortunately many things are still unknown in Croatia. Despite the fact that Croatia is now free, there is no reason to avoid Croatian humanities, science, art, sports or any other achievements in any way.

We could not have received better news

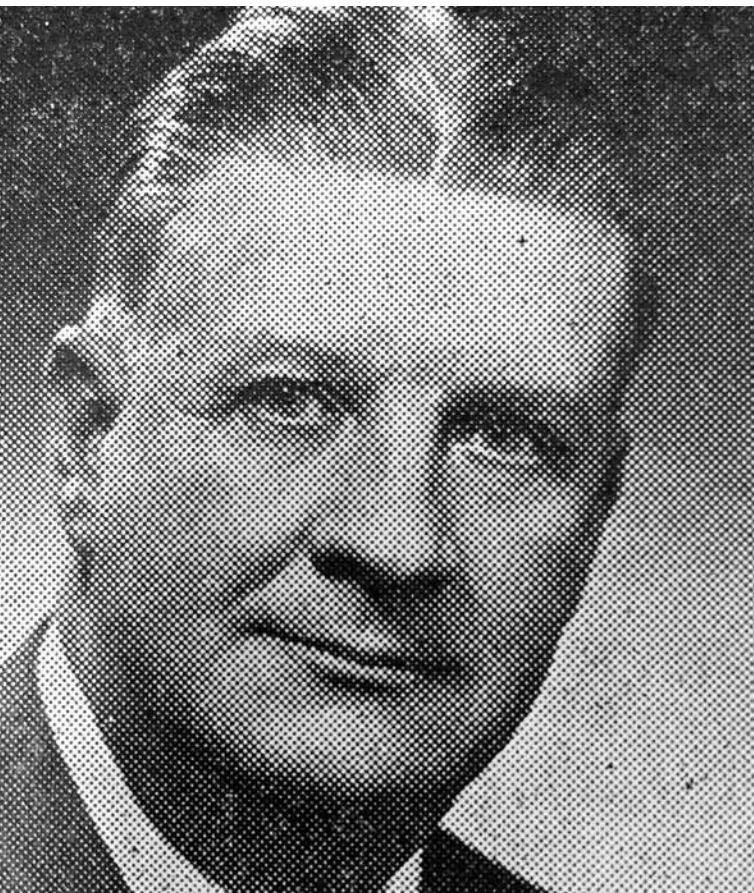
from and about that Institute than that the digitization of all materials that are in that rich home of Croatian culture and spirituality is in progress. Every time we find ourselves surrounded by this rich documentation, the fruits of the hearts and minds of so many Croatian daughters and sons who brought the best of their achievements. It would be extraordinarily good that all Croats, regardless of living in Croatia or elsewhere have access to that rich material. Young Croatians

who will deal with various aspects of life, hopes and achievements of Croats outside Croatia, especially on the American continent, will have all these materials at hand, or rather at your fingertips. Digitus - finger

Prof. Vinko Grubišić, PhD
Corresponding member of the Croatian Academy of Arts and Sciences

Dr. John Francis Ruzich

Liječnik kardinala Stepinca

John Francis Ruzich rođen je u Chicagu 27. siječnja 1896. od hrvatskih roditelja Georgea Ružića i Helene Lubić. Odgojen je u autentičnom katoličkom domu gdje su se pobožnost i težak posao isli ruku pod ruku. Nakon završenih ranih školovanja John F. Ruzich upisuje medicinski fakultet na katoličkom sveučilištu „Loyola University“ u Chicagu. Na 7. dan mjeseca lipnja 1917. ženi se s Ellom Margaret Klein. Tri godine kasnije uspješno završava studije medicine te 1920. godine postiže zvanje liječnika. Nakon završenog studija slijede dvije godine stažiranja na prestižnom Columbus Memorial Hospital gdje biva fasciniran operacijama koje su radili eminentni profesori tadašnjeg vremena. Nakon završenog stažiranja, Dr. Ruzich je radio s poznatim profesorom medicine, dr. Lawrenceom Rynom u istoj sveučilišnoj bolnici. Godine 1933. Dr. Ruzich postaje predsjednik bolnice „Holy Cross“ u Chicagu te njen glavni kirurg. Zbog svoga iznimnog, odličnoga rada, godine 1934. postaje član Američke udruge kirurga (American College of Surgeons) te prima stupanj F.A.C.S. (Fellow of the American College of Surgeons). U braku s Margaret imao je troje djece Dorothy, John F. Ruzich II i Norbert. Godine 1953. Dr. Ruzich je prihvatio veliki izazov učiniti djelo ljubavi. Naime molio ga je nadbiskup Thomas Hurley iz grada St. Augustine u Floridi da putuje u Zagreb, u tadašnju Jugoslaviju gdje je komunistički režim bio radijalno protiv vjere i naroda kako bi medicinski pomogao zatvorenom i bolesnom kardinalu Alojziju Stepincu. Uz odobrenje američkog Kongresa, Dr. John Lawrence sa sveučilišta Ca-

lifornia (University of California) bio je određen kao suradnik dr. Ruzicha na ovom putu. Obojica liječnika susrela su se na üzletu J.F. Kennedy u New Yorku u srpnju 1953. te primivši blagoslov bostonskog kardinala Richarda Cushinga i kardinala New Yorka Francisca Spellamanna pošli na put u komunističku zemlju. Po dolasku u Zagreb odmah su održali sastanak s lokalnim liječnicima o stanju bolesnog kardinala i metodi liječenja. Slijedeći dan posjetili su kardinala Stepinca u kućnom pritoku u Krašiću. Kardinal je bio vrlo sretan vidjevši ih. Nakon pregleda koje su obavili, ubrzo su utvrdili da kardinal pati od poremećaja u krvi – "polycythemia vera rubrum". Oba liječnika su shvatila kako je kardinal Stepinac patio i od velikog tereta koji nosi Crkva njegova naroda. Utisak dr. Ruzicha nakon susreta s kardinalom bijaše da je on zaista svet čovjek.

Dr. Ruzich je nekoliko puta posjećivao kardinala

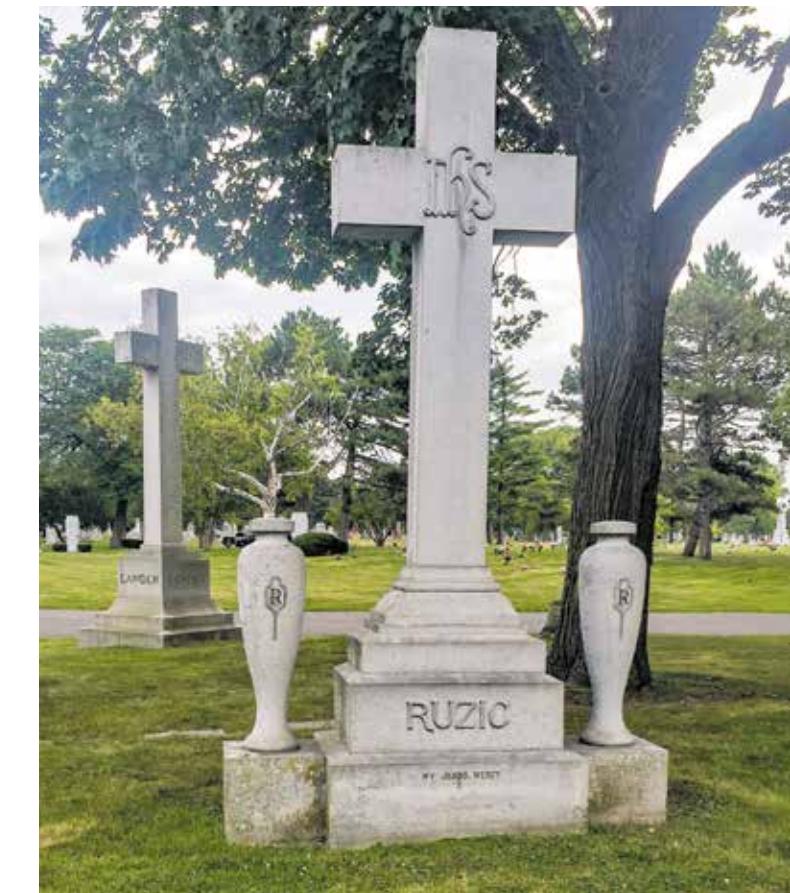

Stepinca. I sam je rekao: "Pronašao sam bez sumnje da je kardinal Stepinac živi svetac, osoba izvanrednih oznaka, čistoga i bistroguma. Imao sam dovoljno razloga vjerovati da su njegovi unutarnji osjećaji bili istovjetni s osjećajima Sv. Pavla dok je bio zatvorenik u Rimu. Čitamo u Poslanici Kološanima: 'Veselim se sada zbog patnje koju podnosim za vas i što nedostaje u Kristovom trpljenju ja ispunjam u mojem tijelu poradi njegova tijela koje je Crkva.'"

U svojim bilješkama je zapisao i između ostalog: „Vjerovati i raditi s Kristom, to je tajna života koja ne traje samo za život već za cijelu vječnost!“

Nakon odласka iz Zagreba obojica liječnika su posjetila Vatikan te se susrela s Papom Pio XII. koji je i njima izrazio veliku brigu glede kardinala Stepinca. Godinu dana kasnije, Papa Pio XII udijelio je dr. Ruzichu veliku čast kada ga je imenovao Knezem Sv. Jurja. Ovu ceremoniju u ime Pape održao je Kardinal Strich u katedrali Imena Isusova u Chicagu. S ponosom je uvijek dr. Ruzich nosio ova odličja i govorio o njima. Dr. John F. Ruzich preko 40 godina bio je službeni liječnik Hrvatske katoličke zajednice (osnovane 1921.). Umro je u Chicagu 28. travnja 1989. u 92. godini života. Pokopan je na groblju Holy Sepulchre u blizini pokojnih hrvatskih franjevaca od kojih su mnogi bili prijatelji Dr. Ruzicha. JG

Notes / Izvori: Hrvatski katolički glasnik, rujan 1953. Str. 330./Naša Nada, broj 5, 15. svibanj 1989, str. 1./Naša Nada, broj 6, 15. lipnja 1989, str. 17.

John Francis Ruzich was born in Chicago on January 27, 1896 to Croatian parents George Ruzic and Helena Lubic. He was raised in an authentic Catholic home where piety and hard work went hand in hand. After completing his early education, John F. Ruzich enrolled in medical school at Loyola Catholic University in Chicago. On the 7th day of June 1917, he married Ella Margaret Klein. Three years later he successfully completed his medical studies and in 1920 he achieved the title of doctor. After completing his studies, he completed two years of internship at the prestigious Columbus Memorial Hospital, where he was fascinated by the operations performed by eminent professors of the time. After completing the internship, Dr. Ruzich worked with a well-known professor of medicine, Dr. Francis Spellman of New York, set out for a communist country. In 1933, Dr. Ruzich becomes president of Holy Cross Hospital in Chicago and its chief surgeon. Because of his exceptional, excellent work, in 1934 he became a member of the American College of Surgeons and received the F.A.C.S. (Fellow of the American College of Surgeons). With Margaret, he had three children, Dorothy, John F. Ruzich II and Norbert. In 1953, Dr. Ruzich accepted the great challenge of doing an act of love. Namely, he was asked by Archbishop Thomas Hurley of St. Augustine city in Florida to travel to Zagreb, to then Yugoslavia where the communist regime was radically against religion and the people to medically help the imprisoned and sick Cardinal Alojzije Stepinac. With the approval of the U.S.

Hrvatska. — Koncem srpnja isli su k zatočenom hrvatskom kardinalu Nj. Uzoritosti dnu Alojziju Stepincu u Krašiću američki liječnici dr. John Lawrence iz Kalifornije i dr. John Ružić, američki Hrvat iz Chicaga, te ga pomno pregledali i dali mu lijekove, koji će mu uz Božju pomoć spasiti život.

Congress, Dr. John Lawrence of the University of California was designated as an associate of Dr. Ruzich on this journey.

Both doctors met at the J.F. Kennedy in New York in July 1953, and with the blessing of Boston Cardinal Richard Cushing and Cardinal Francis Spellman of New York, set out for a communist country.

Upon arrival in Zagreb, they immediately held a meeting with local doctors about the condition of the sick cardinal and the method of treatment. The next day, they visited Cardinal Stepinac who was under house arrest in Krašić. The Cardinal was very happy to see them.

After an examination, they soon determined that the cardinal was suffering from a blood disorder - "polycythemia vera rubrum". Both doctors realized that Cardinal Stepinac also suffered from the great burden borne by the Church and his people. Dr. Ruzich's impression after meeting the cardinal was that he was indeed a holy man.

Dr. Ruzich visited Cardinal Stepinac several times. He himself said: "I have found with-

ut a doubt that Cardinal Stepinac is a living saint, a person of extraordinary marks, of a pure and clear mind. I had reason enough to believe that his inner feelings were identical with the feelings of St. Paul while he was a prisoner in Rome. We read in the Epistle to the Colossians, 'Now I rejoice in my sufferings for your sake, and in my flesh I do my share on behalf of His body, which is the church, in filling up what is lacking in Christ's afflictions.'

In his notes, he wrote, among other things: "To believe and work with Christ is the secret of life that lasts not only for life but for all eternity!"

After leaving Zagreb, both doctors visited the Vatican and met with Pope Pius XII, who also expressed great concern to them regarding Cardinal Stepinac. A year later, Pope Pius XII bestowed a great honor on Dr. Ruzich when he appointed him Prince of St. George. This ceremony on behalf of the Pope was held by Cardinal Strich at the Holy Name Cathedral in Chicago. With pride, Dr. Ruzich always wore these medals and spoke about them.

Dr. John F. Ruzich was the official physician of the Croatian Catholic Union (founded in 1921) for over 40 years. He died in Chicago on April 28, 1989, at the age of 92. He was buried in the Holy Sepulcher Cemetery near the Croatian Franciscans, many of whom were friends of Dr. Ruzich. JG

Notes / Sources: Croatian Catholic Gazette, September 1953, p. 330./Our Hope, No. 5, May 15, 1989, p. 1./Our Hope, No. 6, June 15, 1989, p. 17.

Dr. John Francis Ruzich

January 27, 1896 - April 28, 1989

K

ad god neki događaji bitno odrede smjer našeg života, dobro je te događaje zapamtiti, o njima razmišljati i iz njih izvući pouku za budućnost. Ne kaže se bez razloga da je povijest učiteljica života. Godina Gospodnja 2020. će za budućnost ostati zabilježena kao iznimna ili 'povijesna'. Ipak, ovu godinu ne trebamo pamtitи samo zbog pandemije virusa, ekonomske nesigurnosti u svijetu ili zbog važnih političkih događaja, nego ovu godinu trebamo pamtitи i kao godinu u kojoj smo ponovo doživjeli snagu Božje milosti.

Ove 2020. godine se s ponosom i radošću spominjemo 50. godišnjice proglašenja svetim Nikole Tavelića, franjevca, misionara i mučenika. Dobro je prisjetiti se da Bog u svakom vremenu podiže neke ljude koji će kao svjetionici pomagati svima nama da se možemo bolje orientirati u različitim životnim okolnostima.

Šibenčanin

Nikola Tavelić je rođen oko 1340. godine u plemićkoj hrvatskoj obitelji u Šibeniku. Prema nekim izvorima kao mjesto rođenja spominje se i mjesto Velim, između Šibenika i Benkovca. Ipak, Nikola se u povijesnim izborima uvijek spominje kao Šibenčanin. O njegovu djetinjstvu i odrastanju ne zna se mnogo, ali se iz skromnih povijesnih izvora mogu rekonstruirati neki važni događaji njegovog života.

Franjevci su u Šibeniku prisutni od sredine 13. stoljeća. Prvo su imali skroman samostan na rubu grada, a 1320. godine izgraduju trajno boravište unutar gradskih zidina (samostan sv. Frane). U tom je samostanu mladi Nikola stupio u franjevački red. Oko 1365. godine je bio zaređen za svećenika.

Misionar

Franjevci su u Bosnu došli kao misionari potkraj 13. stoljeća. U početku su pripadnici franjevačkoga reda bili uglavnom stranci (Talijani, Mađari, Nijemci). Ali, zbog zahtjeva domaćeg plemstva, ubrzo je porastao broj misionara koje su stanovnici Bosne mogli razumjeti. Tako je ban Stjepan II. Kotromanić 1347. godine tražio da duhovnici budu vični domaćem jeziku: "in fidei doctrina peritos et lingue croatice non ignaros" - iskusni u nauku vjere i ne bez znanja hrvatskoga jezika.

Poziv u zemlju u kojoj su nešto prije vladali Taveličevi zemljaci, a možda i rođaci, moćni Šubići, morao je za Nikolu biti privlačan. I on se oko 1372. godine zaputio u Bosnu. Ondje je 12 godina neumorno propovijedao, poučavao, slavio sv. sakramente i molio za narod s kojim je živio.

50. GODIŠNICA PROGLAŠENJA NIKOLE TAVELIĆA SVETIM

Franjevački način života je dobro koristio tom poslanju: bosonogi franjevci nisu primali novac, živjeli su jednostavnim životom, bili su povezani ljubavlju i veseljem, nisu težili za častima i priznanjima. Može se slobodno pretpostaviti da su Nikola Tavelić i drugi franjevci misionari u Bosni postizali uspjeh načinom svoga života jednakom kao i svojim riječima. Iako je Bosna bila misijska zemlja, ipak su se u franjevačkom redu misije među muslimanima smatrale osobito važnima. Pravilo franjevačkog reda od svih nevjernika jedino imenuje muslimane (Saracene). Sam sv. Franjo Asiški se 1219. godine zaputio u Svetu Zemlju da muslimanima propovijeda da je Isus Krist Spasitelj. Nije neobično što se je i Nikola Tavelić, nakon uspješnog misionarskog rada u Bosni, odlučio zaputiti u to misijsko područje. Bilo je to oko 1384. godine.

Mučenik

Zajedno sa subratom Deodatom iz Reticinija (Francuska), Nikola se nastanio u Jeruzalemu i to u samostanu na brdu Sionu. Jeruzalemski franjevci su bili dušobrižnici za katolike u Svetoj zemlji. Vodili su brigu o bolesnicima, siromasima i hodočasnicima. Izvješća pišu da je Nikola u samostanu na Sionu boravio više godina. Živeći u neposrednoj blizini mesta Isusove posljednje večere, Nikola je sazrijevao u želji da Kristu privuče i one koji ga nisu poznavali. Poslije savjetovanja s poglavarima o opasnosti propovijedanja muslimanima, Nikola kao da se složio sa sv. Pavlom: "Jao meni ako ne propovijedam" jer je za njega "život Krist, a smrt dobitak".

Uz Deodata, koji je s Nikolom već u Bosni dijelio misionarsko iskustvo, pridružili su mu se još i Petar iz Narbone (Francuska) i Stjepan iz Cunea (Italija). Odlučili su javno propovijediti Krista. U apostolskom pismu pape sv. Pavla VI. o ovim franjevcima stoji da su bili: "ljudi divnih vrlina duha, hrabri i postojani u podnošenju smrtnih muka." Po primjeru sv. Franje Asiškog, oni su posvetili život za dobro vjernika, ali i da druge narode, osobito islamski svijet, privedu kršćanskoj vjeri. Nastavlja papa sv. Pavao VI.: „Vodeni odlukom da služe dobru nevjernika, savje-

tovavši se prije dugo s razboritom i mudrim ljudima, da ne bi počinili nešto što se protivi istini i dužnoj ljubavi prema svakome, podu k najvećoj muslimanskoj, tzv. Omarovoj džamiji, a zatim do stana državnog službenika, pučki rečeno 'kadije', koji je vršio vjersku upravu u gradu, da u djelo provedu stvorenu odluku. Bio je to dan 11. mjeseca studenoga 1391. godine. Slavio se blagdan pučkim jezikom nazvan 'Qurban Bajram', uz veliko sudjelovanje svijeta. Ušavši u kuću državnoga službenika, sasvim slobodno i smjelo stanu govoriti o uzvišenom i spasonosnom Kristovu nauku, kojem treba potpuno zapostaviti onaj koji je Muhamed uveo. Franjevece je u govoru jačala najbolja nada da će se slušatelji, obasjani Božjim svjetлом, konačno prikloniti štovanju jednoga Boga i njegova Sina, Otkupitelja ljudi. Ujedno ih je vodio neki zanos i žar da za istinitost kršćanske vjere podnesu mučeništvo. I takvo ih očekivanje nije prevarilo. Čuvši napad na svoj zakon, prisutni se silno rasrde na propovjednike Evandela, osobito kadije, koji je odmah nastupio kao sudac i govorio Božjim ljudima da opozovu što su rekli, štoviše, da odstupe od buntovne kršćanske sekte; ako to ne učine, morat će umrijeti. Kad su braća ostala postojana u Kristovoj vjeri, sudac ih je osudio na smrt. Nevjernici odmah divljački navale na njih i stanu ih tući. Tri su dana Kristovi borci trpjeli različite najstrašnije muke. Zatim su odvedeni pred gradanski sud da, navodno, odgovaraju javno za zločinstva. Opet su izjavili da je Krist Sin Božji. Kad je bila izrečena smrtna osuda, mnoštvo, još žeće raspaljeno srdžbom i beskrnjom mržnjom, navalni na njih mačevima, sasijeku ih, bace na lomaču, raznesu, da njihov

pepeo kršćani ne bi možda sačuvali i štovali." Ubrzo je gvardijan sionskog samostana poslao detaljan izvještaj o mučeništvu Nikole Tavelića i drugova u Rim, Šibenik i druga mjesta kršćanske Europe.

Blaženik

U franjevačkom redu su se odmah počeli slaviti kao mučenici. Papa Lav XIII. je 1889. godine odobrio štovanje bl. Nikole Tavelića za cijelu crkvu. Nakon beatifikacije počele su se u čast bl. Nikole graditi kapelice, oltari i crkve u Hrvatskoj, BiH i po svijetu.

Zagrebački nadbiskup bl. Alojzije Stepinac se zalagao da što prije dode do proglašenja svetim bl. Nikole. Njemu je 1937. godine posvetio oltar u Jeruzalemu, prigodom hodočašća u Svetu zemlju. U Zagrebu je osnovao novu župu u čast bl. Nikole Tavelića. Hrvatski biskupi su 1939. godine zamolili papu Piju XII. da blaženoga Nikolu Tavelića proglaši svetim i to 1941. godine povodom 1300. obljetnice pokrštenja Hrvata. Drugi svjetski rat je sprječio te dobre nakane.

Svetac

Nakon ratnih neprilika obnovljeno je nastojanje za kanonizacijom bl. Nikole Tavelića. Postupak je sretno priveden kraju unatoč velikim smetnjama tadašnjih komunističkih vlasti. Blaženoga Nikolu Tavelića proglašio je svetim papa sv. Pavao VI. u Rimu 21. lipnja 1970. godine. Tom prigodom se u Rimu okupilo preko 20,000 Hrvata iz domovine i iseljeništva. Blagdan sv. Nikole Tavelića slavimo 14. studenoga. Obično ga se prikazuje kao franjevca u zrelim godinama i s bradom. Po tijelu i na čelu se nalaze oziljci od mučenja. Obično je na lomači ili pokraj lomače. Nekad ga se prikazuje kao propovjednika, a najčešće s križem u ruci.

Samostan sv. Frane u Šibeniku je Hrvatsko nacionalno svetište. Ondje se čuva izvještaj o mučeništvu iz 1392. godine te Nikoline sandale kao jedine relikvije.

U Kanadi su dvije hrvatske crkve posvećene sv. Nikoli Taveliću: u Winnipegu, MB i u Montrealu, QC. U SAD-u je sv. Nikoli Taveliću posvećen Hrvatski centar pri župi Sv. Ćirila i Metoda u New Yorku. ►

Fra Stipe Renić, OFM

50TH ANNIVERSARY

OF THE CANONIZATION OF NIKOLA TAVELIĆ

Whenever certain events significantly determine the direction of our lives, it is good to remember them, reflect about them and draw out a lesson for the future. It is not said without reason that history is the teacher of life. The year of the Lord 2020 will remain recorded as exceptional or 'historic'. However, this year should not be remembered only because of the virus pandemic, economic insecurity in the world or because of some important political events, but this year should also be remembered as another year in which we experienced the power of God's grace.

This year we proudly and joyfully commemorate the 50th anniversary of the canonization of Nikola Tavelić, a Franciscan, missionary and martyr. It is good to remember that God always raises some people who, as a lighthouse, will help us to better orient ourselves in difficult life circumstances.

A citizen of Šibenik

Nikola Tavelić was born around 1340 in a noble Croatian family in Šibenik. According to some sources, the place of his birth could also be Velim, small village between Šibenik and Benkovac. Nevertheless, in the historical sources Nikola was always mentioned as a citizen of Šibenik. Not much is known about his childhood and growing up, but some important events in his life can be reconstructed from those modest historical sources we have.

The Franciscans have been present in Šibenik since the middle of the 13th century. They had a modest friary on the outskirts of the city, and in 1320 they built a permanent residence within the city walls. In that friary, young Nikola entered the Franciscan order. He was ordained a priest around the year 1365.

Missionary

The Franciscans came to Bosnia as missionaries in the late 13th century. In the beginning, the members of the Franciscan order were mostly foreigners (Italians, Hungarians, Germans). But due to the demands of the local nobility, the number of missionaries that the

people of Bosnia could understand soon increased. Thus, Ban Stjepan II. Kotromanić in 1347 demanded that clergy be accustomed to the native language: "in fidei doctrina peritos et lingue croatice non ignaros" - experienced in the doctrine of faith and not without knowledge of the Croatian language. The invitation to a country ruled by Tavelić's compatriots, and perhaps his relatives, the powerful Šubić, must have been attractive to Nikola. He went to Bosnia around 1372. There for 12 years he tirelessly preached, taught, celebrated Holy Sacraments, and prayed for the people with whom he lived. This mission benefited well from the Franciscan way of life: barefoot Franciscans did not receive money, they lived a simple life, they were connected by love and joy, they did not strive for honor and recognition. It is safe to assume that Nikola Tavelić and other Franciscan missionaries in Bosnia achieved success by their way of life as well as by their own preaching. Although Bosnia itself was a missionary country, in the Franciscan order missions among Muslims were considered particularly important. Of all the unbelievers, the rule of the Franciscan order only names Muslims (Saracens). St. Francis of Assisi himself went to the Holy Land in 1219 to preach to the Muslims that Jesus Christ was the Savior. It is nothing strange that Nikola Tavelić, after a successful missionary work in Bosnia, decided to go to be missionary among the Muslims. That was around year 1384.

Martyr

Together with his Franciscan brother Deodatus from Rutticini (France), Nikola settled in Jerusalem in a friary on Mount Zion. The Jerusalem Franciscans took care of Catholics in the Holy Land. They cared for the sick, the poor and the pilgrims. Reports say that Nikola stayed in the Zion friary for several years. Living near the site of Jesus' Last Supper, Nikola matured in his desire to attract all to Christ. After consulting with the superiors about the dangers of preaching to the Muslims, Nikola seemed to agree with St. Paul: "Woe to me if I do not preach" because for him "life is Christ,

and death is gain."

In addition to Deodatus, who already shared missionary experience with Nikola in Bosnia, he was joined by Peter of Narbonne (France) and Stephen of Cuneo (Italy). They decided to preach Christ publicly.

In the apostolic letter of Pope St. Paul VI about these Franciscans it is stated that they were: "men of great virtues of spirit, brave and steadfast in enduring the agony of death." Following the example of St. Francis of Assisi, they dedicated their lives for the good of the faithful, but also to bring other nations, especially the Islamic world, to the Christian faith. Pope St. Paul VI continues: "Guided by the decision to serve the good of the unbelievers, having consulted long ago with prudent and wise men, so as not to do anything contrary to the truth and due love for everyone, they went to the largest Muslim house of prayer, the so-called Omar's mosque, and then to the house of a civil servant, popularly called 'kadija', who exercised religious administration in the city, to implement their decision. It was the day of November 11, 1391. The holiday 'Qurban Bajram' was celebrated, with the great participation of the people. Entering the house of the civil servant, he began quite freely and boldly to speak of the sublime and saving teaching of Christ, which should completely replace the one introduced by Muhammad. The Franciscans were strengthened in their speech by the best hope that the listeners, illuminated by the light of God, would finally incline to the worship of the one God and his Son, the Redeemer of Men.

At the same time, they were driven by some enthusiasm and zeal to endure martyrdom for the truth of the Christian faith. And such an expectation did not fail them. Hearing the attack on their law, those present became very angry at the preachers of the Gospel, especially the 'kadija', who immediately acted as a judge and told the people of God to revoke what they had said, moreover, to depart from the rebellious Christian sect; if they do not, they will have to die. When the brothers remained steadfast in the faith of Christ, the judge sentenced them to death. The

unbelievers immediately savagely attacked them and began to beat them. For three days Christ's warriors suffered various and most terrible torments. They were then taken to a civil court to answer publicly for the alleged crimes. They declared again that Christ is the Son of God. When the death sentence was pronounced, the multitude, inflamed even more fiercely with anger and endless hatred, attacked them with swords, cut them down, threw them on a bonfire, and scattered their ashes, so that nothing might be preserved and worshiped by Christians."

Soon the guardian of the Zion friary sent a detailed report on the martyrdom of Nikola Tavelić and his companions to Rome, Šibenik and other places in Christian Europe.

Blessed

In the Franciscan order they immediately began to be celebrated as martyrs. Pope Leo XIII in 1889 approved the veneration of the Blessed Nikola Tavelić for the whole church. After the beatification, chapels, altars and churches were built in Croatia, Bosnia and Herzegovina and around the world in honor of Blessed Nikola.

The Archbishop of Zagreb, the Blessed Alojzije Stepinac, advocated the canonization of the Blessed Nicholas as soon as possible. In 1937, he dedicated an altar to him in Jerusalem during a pilgrimage to the Holy Land. He founded a new parish in Zagreb in honor of the Blessed Nikola Tavelić. In 1939, Croatian bishops asked Pope Pius XII. to proclaim Blessed Nikola Tavelić a saint in 1941 for the occasion of the 1300th anniversary of the baptism of Croatian people. World War II stood in the way of those good intentions.

Saint

After the war, the effort for canonization of the Blessed Nikola Tavelić was renewed. The procedure was brought to completion despite the great obstruction of the Yugoslav communist authorities. Blessed Nikola Tavelić was canonized by Pope St. Paul VI in Rome on June 21, 1970. On that occasion, over 20,000 Croats from their homeland and from every corner of the world gathered in Rome. Feast of St. Nikola Tavelić is celebrated on November 14. He is usually depicted as a Franciscan in his mature years and with a beard. There are torture scars all over his body and forehead. He is usually on a bonfire or next to a bonfire. He is sometimes depicted as a preacher, most often with a cross in his hand. St. Francis Friary in Šibenik is the Croatian National Shrine. The report of martyrdom of Nikola Tavelić and companions from 1392 is treasured there, as well as Nikola's sandals.

In Canada, there are two Croatian churches dedicated to St. Nikola Tavelić: in Winnipeg, MB and in Montreal, QC. In the United States, the Croatian Center of the parish of Sts. Cyril and Methodius in New York is dedicated to St. Nikola Tavelić.

Fra Stipe Renić, OFM

IVAN RIL

Upoznao sam
naraštaje ljudi
za koje nisam
znao da postoje

oštovani gospodine Ril, Vi ste iz Slavonije, ali Vaše zanimljivo prezime vuče korijene iz drugih zemalja?

Moje pretke iz Njemačke u Slavoniju kao vrlo siromašne i vjerojatno nepismene ljude naselila je carica Marija Terezija. Vrijedan narod dočekala je zapuštena slavonska ravnica koju je prvo trebalo iskrčiti. Tada je i nastala poznata njemačka uzrečica: "Prvima smrt, drugima bijeda, a tek trećima kruh". To znači da je tek treći naraštaj imao "koristi" od doseljavanja, dok se prvi žrtvovao za budućnost svojih potomaka.

Tijekom toga razdoblja Nijemci su na slavonskim prostorima postali sinonim vrijednih i bogatišnjih seljaka s temeljnim životnim vrijednostima – obitelji i katoličkom vjerom.

Od njemačke etničke skupine domaće seosko stanovništvo preuzeo je način ponašanja za stolom, tehnologiju obrade zemlje, stočarstvo, pripremu jela... U međuvremenu, njihovi sumještani pogrdno su ih zvali Švabima.

A onda je stigao Drugi svjetski rat. Nažalost, partizanski zulm nije zaobišao ni vrijedne stanovnike sela Njemački Mihaljevc, nedaleko od Požege. Golobradi mlađaci iz moje obitelji stradali su kao njemački SS vojnici, većinom od svojih susjeda, pradjed je završio u logoru Krndija jer je bio član Kulturbunda, a nama je 1946. konfiscirana sva bogata imovina – proglašeni smo državnim neprijateljima. Sve ono za što su se vrijedni naraštaji desetljećima borili, odjednom je postalo svačije. Danas na povrat od Republike Hrvatske nemamo pravo.

Izvorno prezime je Rüll, no zbog jednostavnosti mi ga pišemo kao Ril. U našem selu, u kojem su prema popisu stanovništva iz 1931. godine bila 193 stanovnika, njih 120 se izjašnjavalo kao Nijemci. Danas ima tek nekoliko obitelji s njemačkim prezimenima, jer većina je nakon Drugog svjetskog rata ušutkana, protjerana ili ubijena, a ovi što su ostali, otisli su nedavno, na privremeni rad u Njemačku, vjerojatno ni ne znajući da su se zapravo vratili kući. Možda se povijest ponavlja.

Bavite se medijima već duže vrijeme, ute-meljili ste dvije televizije, više projekata i portala. Kako je sve počelo?

Još u osnovnoj školi volio sam čitati i pisati. Mislim da sam do sedmog razreda pročitao trećinu školske knjižnice. Kasnije, kao veliki zaljubljenik u Formulu 1, pokrenuo sam internetski portal "Velika nagrada" o automobilizmu, koji je postao najčitaniji portal takvog sadržaja u Hrvatskoj.

Imao sam tada 17 godina. Usljedila je i vrlo gledana televizijska emisija "Sedma brzina" koja se prikazivala na lokalnim televizijama i jednoj

nacionalnoj u Republici Hrvatskoj. Sjećam se jednog jutra, kada sam u Engleskoj kao sportski novinar pratio hrvatske vozače koji su nastupali u Britanskom karting prvenstvu, više nisam znao kako da napišem članak, a da ne bude klišej. Trebalo je nešto s dušom, nešto novo... Sa svojim partnerom utemeljio sam Poljoprivrednu TV koja je nakon samo 12 mjeseci rada postala najgledaniji lifestyle kanal u Hrvatskoj. Bili smo i najgledanija lokalna televizija, ali samo zato što smo radili drukčije od drugih: poljoprivrednu, tamburašku glazbu, kulinarstvo i život na selu. O nama je reportažu radila i Al Jazeera za svoju svjetsku mrežu.

A onda, kada sam u Sao Paulu za Hrvatsku radio-televiziju radio dokumentarni film o poginulom vozaču Formule 1 Ayrtonu Senni, upoznao sam jednu divnu hrvatsku obitelj iz Australije. Dojimila me se njihova životna, iseljenička priča, i znao sam da je to-to. Hrvatska treba ozbiljan medij ne za, nego o svojoj dijaspori. S Večernjim listom 2016. pokrenuo sam projekt "Moja Hrvatska", bio sam najmladi i najčitaniji urednik, teme o hrvatskoj dijaspori probile su mainstream i doble prostor kakav zaslužuju. Nakon tri

Može se reći i da sam ja, kao Hrvat njemačkog podrijetla, dijaspora u Hrvatskoj. Ne znam. Možda lakše shvaćam te izazove i izgubljeno srce negdje na pola puta. Te ljudske priče su posebne: od putovanja s Kolumbom, do rada naših ljudi za NASA-u, američke predsjednike... I zanimljiva je priča jednog Hrvata koji je planirao napustiti Australiju. Međutim, dok je čekao da brod krene na put, on se zadržao na šanku jer mu se svidjela konobarica. Priča je počela, a brod je otisao, kao i njegove stvari. On je ostao, zaljubio se u konobaricu i s njom zasnovao obitelj. Ponekad mi se čini da su sve te priče režirane, jer su previše zanimljive da bi bile istinite. Takvih i sličnih scenarija mogu se posramiti i najveći hollywoodski filmovi. Sreća sam na stotine Hrvata u dijaspori i uvjeren u se u dvije stvari – da je to ozbiljan i pošten svijet.

Franjevci, Hrvatska franjevačka kustodija, Hrvatski etnički institut. Stoljeće rada na ovim prostorima. Kakav je vaš utisak ove povijesti?

Bez svega toga gore ne bi bilo ni nas, odnosno ovoga razgovora i nekih drugih stvari koje smo započeli. Nema sumnje da bi naš narod u dijas-

PONEKAD MI SE ČINI DA SU SVE TE PRIČE REŽIRANE, JER SU PREVIŠE ZANIMLJIVE DA BI BILE ISTINITE.

godine glavni urednik mi je otkazao suradnju s obrazloženjem da Večernji list ima novi koncept rada s hrvatskom dijasporom. U međuvremenu, u Večernjem listu pokrenuo sam i Večernji TV, a radio sam i projekt za BiH dijasporu koji je financirao jedan američki fond.

Kakva je važnost medija u svijetu mnogih informacija, kada je sve teže doći do prave istine?

Mislim da je ovo današnje vrijeme najbolje i najljepše, i za publiku, i za nakladnike medija. Ne vjerujem u svjetske cenzure i teorije zavjere. Tehnologija je sve više dostupna, a vi ako želite, ima načina da vaša priča dode do šire publike. To je prije desetak godina bilo nemoguće. Ipak, ima jedan problem: ako nemate sadržaja, ne vrijeđate vam ni kilometri papira. I dobro da je tako.

U Ameriku ste prvi put među Hrvate došli prije nekoliko godina, kakva su vam iskuš-pore?

To je jedan opsežan i veliki posao koji smo započeli u listopadu ove godine: na vrijeme, jer bi za desetak godina sigurno bilo kasno. Nasreću, i onaj najlošiji papir s početka prošlog stoljeća uspjeli smo digitalizirati i sačuvati za sva vremena. Naš učinak bit će 100-postotan jer sve je dobro sačuvano. Spisi i gradivo su brojni i raznoliki, vjerujem da će na kraju biti više od pola milijuna dokumenta. I ta digitalizacija otkrit će neke zanimljive stvari, razjasniti povijesne kontekste u stogodišnjoj povijesti hrvatske dijaspore, ali i države. Imat ću i sjajnih pisama. Nešto iz čega bi trebali učiti mladi naraštaji.

Koje vam je najbogatije iskustvo?

Kao što je rekla Marija Terezija, jučer je prošlo, a sutra nije ni došlo.

O dijaspori se očito malo zna u široj hrvatskoj javnosti. Vas zanimaju životi ljudi hrvatske dijaspore?

Samo da nikada ničemu nikome ne bude svejedno, jer kako je rekao Jesenjin: "Od toga se čovjek nikada ne oporavi".

From the German ethnic group, the local rural population instilled manners at the table, the technology of tilling the land, cattle breeding, food preparation... In the meantime, their fellow citizens called them Swabians in a derogatory way.

And then came World War II. Unfortunately, the partisan tyranny did not bypass the good people of the village of Njemački Mihaljevc, not far from Požega. Young men from my family died as German SS soldiers, mostly killed by their neighbors. My great-grandfather ended up in the Krndija camp because he was a member of the Kulturbund. In 1946 all our rich property was confiscated and we were declared enemies of the state. Everything that hard working generations had fought for, for decades suddenly became "everyone's". Even today, we have no right to any compensation or return of property from the state of Croatia. The original surname is Rüll, but for simplicity we write it as Ril. In our village, which according to the 1931 census, had 193 inhabitants, 120 of them declared themselves as Germans. Today, there are only a few families with German surnames, as most were silenced, expelled or killed after World War II, and those who remained in recent years went to temporary work in Germany, probably not even knowing they had actually returned home. Maybe history repeats itself.

You have been dealing with the media for a long time, you have founded two televisions, several projects and portals. How did it all start?

Back in elementary school, I loved to read and write. I think I read a third of the school's library by seventh grade. Later, as a big fan of Formula 1, I launched the internet portal "Grand Prix" (about cars), which became the most read portal of such content in Croatia. I was 17 then. This was followed by the highly watched television show "Seventh Speed", which was shown on local and national television stations in Croatia.

I remember one morning, when I was in England as a sports journalist, I followed Croatian drivers who competed in the British Karting Championship. I no longer knew how to write an article without being cliché. I needed something with soul, something new... With my business partner, I founded "Poljoprivredna TV", which after only 12 months became the most watched lifestyle channel in Croatia. We were also the most wat-

Mr. Ril, you are from Slavonia, but your interesting surname has its roots in other countries?

My ancestors migrated from Germany to Slavonia as very poor and probably illiterate people were settled by Empress Maria Theresa. The hardworking people were greeted by the neglected Slavonian plain, which had to be cleared first. It was then that the famous German proverb was created: "Death to the first, misery to the second, and bread to the third". This means that only the third generation "benefitted" from immigration, while the first sacrificed itself for the future of its descendants. During this period, the Germans in Slavonia became synonymous with hard-working and wealthy peasants with established life values - family and the Catholic faith.

From the German ethnic group, the local rural population instilled manners at the table, the technology of tilling the land, cattle breeding, food preparation... In the meantime, their fellow citizens called them Swabians in a derogatory way.

And then came World War II. Unfortunately, the partisan tyranny did not bypass the good people of the village of Njemački Mihaljevc, not far from Požega. Young men from my family died as German SS soldiers, mostly killed by their neighbors. My great-grandfather ended up in the Krndija camp because he was a member of the Kulturbund. In 1946 all our rich property was confiscated and we were declared enemies of the state. Everything that hard working generations had fought for, for decades suddenly became "everyone's". Even today, we have no right to any compensation or return of property from the state of Croatia. The original surname is Rüll, but for simplicity we write it as Ril. In our village, which according to the 1931 census, had 193 inhabitants, 120 of them declared themselves as Germans. Today, there are only a few families with German surnames, as most were silenced, expelled or killed after World War II, and those who remained in recent years went to temporary work in Germany, probably not even knowing they had actually returned home. Maybe history repeats itself.

You have been dealing with the media for a long time, you have founded two televisions, several projects and portals. How did it all start?

Back in elementary school, I loved to read and write. I think I read a third of the school's library by seventh grade. Later, as a big fan of Formula 1, I launched the internet portal "Grand Prix" (about cars), which became the most read portal of such content in Croatia. I was 17 then. This was followed by the highly watched television show "Seventh Speed", which was shown on local and national television stations in Croatia.

I remember one morning, when I was in England as a sports journalist, I followed Croatian drivers who competed in the British Karting Championship. I no longer knew how to write an article without being cliché. I needed something with soul, something new... With my business partner, I founded "Poljoprivredna TV", which after only 12 months became the most watched lifestyle channel in Croatia. We were also the most wat-

ched local television, but only because we were different from others: agriculture, tamburitz music, cooking, and country life style. Al Jazeera also did a report about us for its global network. And then, when I was making a documentary for Croatian Radio-Television in São Paulo about the late Formula 1 driver, Ayrton Senna, I met a wonderful Croatian family from Australia.

I was impressed by their life, emigrant story, and I knew that was it. Croatia needed serious media not for diaspora, but about its diaspora. With Večernji list in 2016, I launched the project "My Croatia". I was the youngest and most read editor. The topics about Croatian diaspora broke through the mainstream and got the attention it deserved. After three years, the editor-in-chief of Večernji list canceled my cooperation with the explanation that Večernji list has a new concept for working with the Croatian diaspora. In the meantime, I started Večernji TV in Večernji list, and I also worked on a project for the BiH diaspora financed by an American fund.

What is the importance of the media in the context of the world of information, particu-

SAMO DA NIKADA U NIČEMU NIKOME NE BUDE SVEJEDNO, JER KAKO JE REKAO JESENJIN: "OD TOGA SE ČOVJEK NIKADA NE OPORAVI".

larly when it is increasingly difficult to get to the real truth?

I think this time is the best and most beautiful, both for the audience and for the media publishers. I don't believe in world of censorship and conspiracy theories. Technology is becoming more and more available, and you, if you want, have ways to get your story to a wider audience.

That was impossible ten years ago. However, there is one problem: if you have no content, you are not worth miles of paper. And it's good that it is so.

You first came to America among Croats a few years ago, what are your experiences?

In 2015, when the new World Trade Center opened in New York, it was my first journalistic assignment in the United States, followed by my arrival in Chicago. I dare to say – it is the culmination of my journalistic vocation. You personally, but also many of our people, I repeat this often, have made me a happy man many times in my life. The real proof of this is that I have flown across the ocean as many as 14 times in the last five years.

What is your richest experience?

As Mother Theresa said: "Yesterday passed and

tomorrow did not come yet".

Little is obviously known about the diaspora in the wider Croatian public. Are you interested in the lives of people in the Croatian diaspora?

It can also be said that I am, as a Croat of German origin, a diaspora in Croatia. I do not know. Maybe I understand those challenges more easily and the lost heart somewhere in the middle. These stories are special: from traveling with Columbus, to the work of our people for NASA, American presidents ... And the story of a Croat who planned to leave Australia is interesting. However, while he waited for the ship to set sail, he stayed at the bar because he liked the waitress. The story began and the ship left, as did his belongings. He stayed, fell in love with the waitress and started a family with her. Sometimes it seems to me that all these stories are directed because they are too interesting to be true. The biggest Hollywood movies can be ashamed of such and similar scenarios. I met hundreds of Croats in the diaspora and became convinced of two things - that these are serious and honest people.

Franciscans, Croatian Franciscan Custody, Croatian Ethnic Institute. A century of work in this area. What is your impression of this history?

Without all of the above, we would not be here, there would not be this conversation and some other things that we started. There is no doubt that our people in the diaspora, without the Franciscans, would be lost and the question is how much of those great success stories would be achieved. In the churches, our people found accommodations, spouses, friends, jobs, but also a shoulder to cry on. That suffering must have been easier. The Germans who came to Slavonia were also welcomed and cared for by the Franciscans. For me personally, it is an important fact. The Croatian Ethnic Institute is an important witness to the history of our people here on the North American continent. The moment in the 1970s was truly ideal to establish the Institute so that things would not get lost. Many Croats born in diaspora during these years probably do not know where they are going, but thanks to the Croatian Ethnic Institute, they will always know from where they come.

The importance of digitizing the material of the Croatian diaspora?

It is one extensive and big job that we started in October this year, I think, on time, because in ten years it would surely be too late. Fortunately, we managed to digitize and preserve the worst paper from the beginning of the last century. It is safe for the time to come. Everything is well preserved. The writings and material are numerous and varied. I believe there will eventually be more than half a million documents. And this digitalization will reveal some interesting things, clarify the historical contexts in the hundred-year history of the Croatian diaspora, but also the State of Croatia. There are also great letters, something that younger generations should learn from.

Any final messages?

I just wish that nobody would ever be indifferent because, as Jesenjin said, "One never recovers from that."

Film: Fatima (2020)

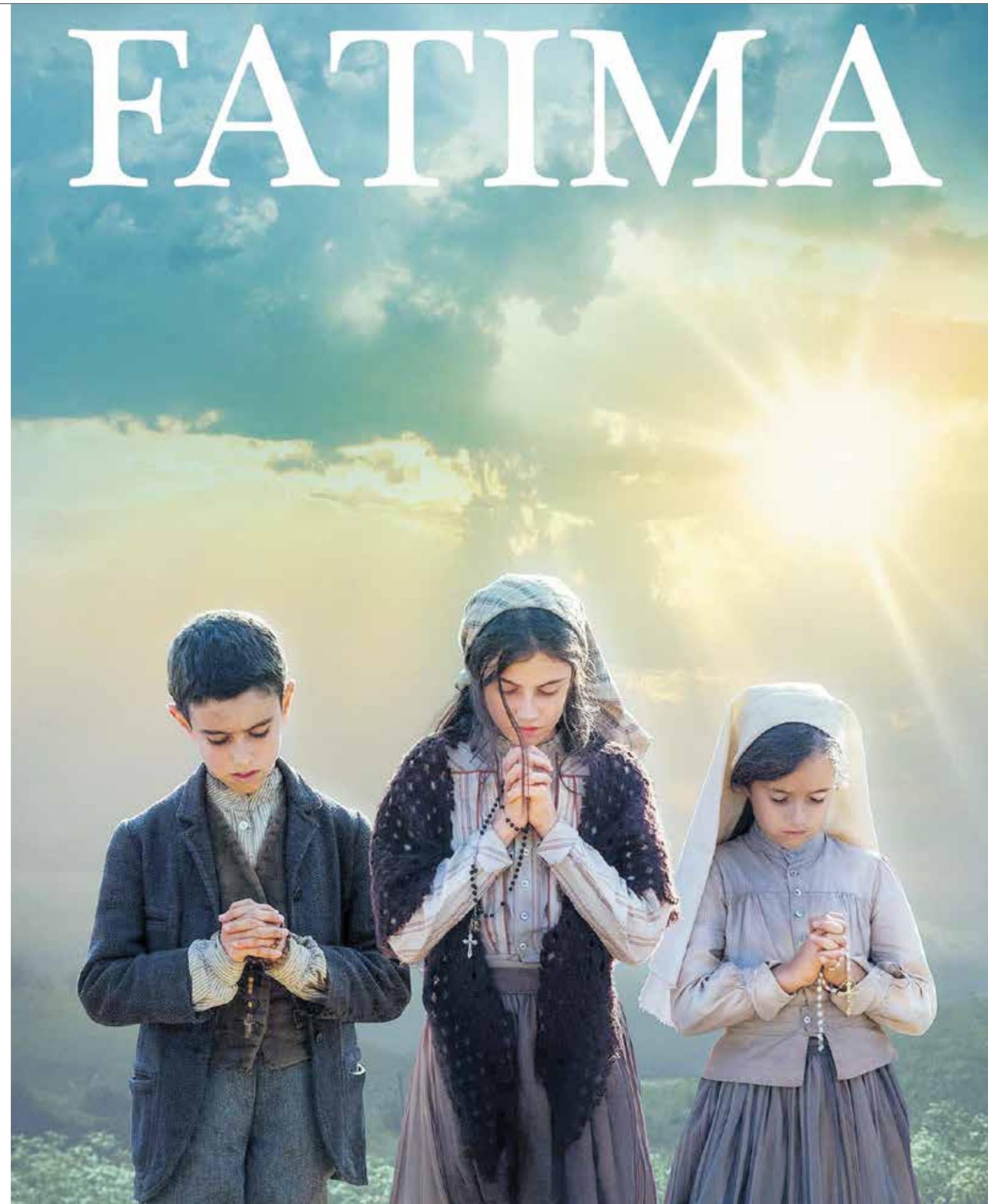
1917. godine u portugalskom gradu Fátima Djevica Marija se ukazala troje male djece. Pozvala ih je da se mole, da se posvete krunici i da na taj način mogu zaustaviti rat koji je tada harao Europom. Djeca, Lúcia dos Santos i njezini rođaci Francisco i Jacinta Marto, svojim su roditeljima u živopisnim i konkretnim opisima rekli: pojava je bila "sjajnija od sunca", blistava figura koja širi "zrake svjetlosti". Kako se pročuo glas, hodočasnici su hrlići u Fátimu. (Fátima je i dalje redovito odredište za hodočašće.) Dvoje mlađe djece umrlo je u epidemiji gripe 1918. godine, ali

Movie: Fatima (2020)

In **1917**, in the Portuguese town of Fátima, three small children were visited by an apparition of the Virgin Mary. She urged them to pray, to dedicate themselves to the rosary, and in so doing they could bring about an end to the war then ravaging Europe. The children, Lúcia dos Santos and her cousins Francisco and Jacinta Marto, told their parents in descriptions vivid and specific: the vision was "brighter than the sun," a dazzling figure shedding "rays of light". As word got around, pilgrims flocked to Fátima. (Fátima is still a regular pilgrimage destination.) The two younger children died in the flu epidemic of

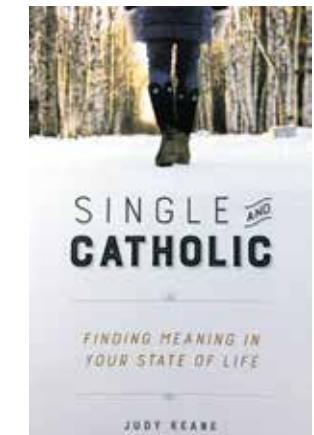
Lucia je doživjela 97. godina života te umrla 2005. Postala je redovnica i objavila je više memoara, od kojih je glavni Memórias Irma Lúcia, "Fátima". Film Marca Pontecorva priča priču o toj djeci i preokretima u njihovim životima - i životima njihovih obitelji - zbog odbijanja djece da povuku svoju priču, čak i kad su pod velikim pritiskom civilnih i vjerskih vlasti. "Fatima" priča vrlo jednostavnu, ali emocionalnu priču, dajući prednost stvarnosti dječjeg svijeta i ljudima koji ga naseljavaju. Ova prvrženost "stvarnom" čini svetu viziju opipljivom i vjerodostojnom.

Samac i katolik:
**Pronalaženje
smisla u vašem
životnom stanju**

Judy Keane

„Živjeti samički život i odlučiti ga živjeti u skladu s našom katoličkom vjerom nije lak zadatak. Na ovim stranicama autorica Judy Keane daje vam smjernice i ohrabrenje dok nalazite svrhu i smisao u životu koji vam je Bog dao. Više od napora pronalaženja supružnika naučit ćete kako iskoristiti svoje vrijeme života samca kako biste učinili nešto lijepo za Boga. Na ovim ćete stranicama čitati priče o bezbrojnim katolicima samcima koji su putovali od samoće do ispunjenja i kako i vi u potpunosti možete živjeti svoju vjeru i prihvati jedinstveni poziv na koji vas je Krist pozvao.“ Amazon

Single and Catholic:
**Finding Meaning
in Your State
of Life**

Judy Keane

“Living the single life and choosing to live it in accord with our Catholic Faith is no easy task. In these pages, author Judy Keane gives you guidance and encouragement as you find purpose and meaning in the life God has given you. More than learning to find a spouse, you will learn how to use your time in the single life to make something beautiful for God. Within these pages you'll read the stories of countless single Catholics who journeyed from loneliness to fulfillment, and how you, too, can fully live your Faith and accept the unique calling that Christ has called you to.” Amazon

Sv. Jeronim St. Jerome Chicago

SJEĆANJE NA IN MEMORY OF

- Marie Inglima
- Martin Balzano
- Diane Krolo
- Angelo "Harpo" Catizone
- Anton Mlinarić
- Rudolf Burich
- Cecilia Balzano
- Ljubica Vaniš
- Fabian Perović
- Carmella Abate
- Ana Radovich

Počivali u miru!
May they rest in Lord's Peace!

KRŠTENI U NAŠOJ ŽUPI BAPTIZED AT OUR PARISH

- O. Aleksandar Konchar
- Sofia Carmella Fitzpatrick
- Vito Luka Jurić
- Carrie Catherine Hart
- Sam Martin Raymond
- Vida Blagica Kosir
- Richard E. Schumaci IV
- Ella Maria Mangione
- Ryan James Rak

**Neka rastu u mudrosti
i ljubavi Božjoj!**

**May they grow in the wisdom
and the love of God!**

VJENČANI U NAŠOJ ŽUPI MARRIED AT OUR PARISH

- Joseph Bilanzic & Ileana Tovar
- James Gurgone & Daniell Wagner
- Ante Miočić & Elizabeth Holly

**Neka Bog blagoslov
ove nove obitelji!**

**May the Lord bless
these new families!**

PRVA SVETA PRIČEST FIRST HOLY COMMUNION

HRVATSKA KATOLIČKA MLADEŽ OUR YOUTH

Hrvatska Katolička Mladež iz naše župe organizirala je prodaju adventskih vijenaca i božićnih ukrasa, a sav prihod išao je za potrebe Mladifesta koji će biti održan u našoj zajednici u lipnju 2021.

Our Youth Group fundraiser for Mladifest Chicago 2021: handmade advent wreaths and Christmas ornaments

ČESTITAMO OBLJETNICE BRAKA CONGRATULATION ON THEIR WEDDING ANNIVERSARIES

Jerry & Rose Catino (50), Krešo & Tončika Mišetić (50), Ivan & Vesna Mlinarić (40), Matt & Chris Pesce (50)

PROSLAVA CELEBRATION

Proslava 1600 godina od smrti sv. Jeronima održana je u našoj župi na svetim misama u nedjelju, 27. rujna. U našoj crkvi se čuvaju relikvije sv. Jeronima.

Celebration of 1600th anniversary of death of St. Jerome took place at all masses at our parish on Sunday, September 27th. In our church we keep the relic of St. Jerome

**"Bog je dobar u svako doba
i u svako doba Bog je dobar."**

Ukrajno puno puta u posljednjih 6 godina kolio sam poznavao Diane koristili bismo ove riječi kako bismo opisali što osjećamo o životu, zdravlju, ljudima i njihovim odnosima. U posljednjih nekoliko mjeseci njezina života Diane je koristila ove riječi kako bi opisala što osjeća o smrti koja je neizbjegljivo dolazila. "Bog je dobar u svako doba i u svako doba Bog je dobar." – ove riječi postale su geslo naših susreta. Puno puta u svome životu osjetio sam da je Bog dobar. Otkako sam postao svećenik osjetio sam njegovu dobrotu i blagost osobito u slavlјima svetih sakramenata koje sam slavio s drugima i za druge. Posljednji put kada sam razgovarao s Diane, donio sam joj svetu pričest. Plakala je. Ali upozorila me je da budem svjestan: Ne plaćem zato što sam bolesna, ili jer se loše osjećam. Plaćem jer sam sretna. Sretna sam da napokon odlazim doma. Diane je znala da Mana s Neba koju je primila u tom trenutku uistinu jest Tijelo i Krv, Duša i Božanstvo Isusa Krista našega Gospodina. Ona je znala ovoliko i to je bilo dovoljno za nju. Sve do nekoliko posljednjih trenutaka njezina života nisam mogao ni zamisliti koliko je ljudi poznavalo Diane. Otkako smo u župnoj zajednici podijelili vijest da se njezino zdravlje pogoršalo, toliko ljudi je zvalo pitalo za nju, molilo za nju. Bogoslovci iz našeg samostana na Drexelu, ali i sa lokalne bogoslovije Mundelein koji bi ponekad došli na misu u našu crkvu, zanimali su se za njezino zdravlje. Ostao sam zaprepašen sa činjenicom da su njezin život i njezina vjera dotakli toliko ljudi. I svatko je govorio jednak: Diane je bila primjer vjere, primjer Bogom ispunjene osobe. Sa njom nije bilo izbora: Isus je bio tema razgovora. Druge opcije nije ni bilo. U ovome je Diane bila radikalna i dalmatinski temperament u njoj učinio bi da bi je ljudi slušali. Gospodin i njegova Presveta Majka, Gospa – Kraljica Mira – Majka Međugorska. Diane je duboko ljubila Isusa i njegovu Majku i bila je sposobna uvući i druge u taj beskrajni krug ljubavi. Bez i da znadeš već bi bio ondje, u prisutnosti andela. Svaki razgovor s njom bio je poput uspinjanja na Brdo ukazanja ili na Križevac u Medjugorju. Svaki susret s njom, makar i ne bili u pravom raspoloženju, bio je preobražujući. Diane je vjerovala u Isusa i vjerovala je Isusu. Vjerovala je da su oni siromašni duhom uistinu blagoslovjeni jer njima pripada Kraljevstvo Božje, jer oni pripadaju Kraljevstvu Božjemu. Večer uoči njezine smrti udijelio sam joj svete sakramente. Primila je apostolsko odriješenje da Božje milosrde iscipljili sve njezine ljudske slabosti, sve padove njezine nesavršene naravi. Otišla je doma mirno, spremna dočekati Zaručnika kada dođe, sa svjetiljkom punom svijetla, ljubavi, nade i vjere. Osjećam se blagoslovljeno da sam je poznavao. Vjerujem da su ova naša župa i naša hrvatska zajednica u Chicagu zadobile zagovornika u nebu.

fra Antonio Musa

SJEĆANJE NA DIANE KROLO

IN MEMORY OF DIANE KROLO

**"God is good in all times,
and in all times - God is good."**

Many times throughout the last 6 years since I have been knowing Diane we would use these words to express what we felt about life, health, people and relationships. In the last couple months Diane has been using these words to express how she felt about the death that was inescapably coming.

"God is good in all times – God is good" – This became the motto of our encounters. Many times during my life I felt that God is really good. Since I became a priest God has been showing me his care and his kindness especially in the celebration of the sacraments that I celebrated with others and for others. Last time when I spoke with Diane, I brought her Holy Communion. She was crying. But she warned me to be aware: I am not crying because I am sick or because I feel bad. I am crying because I am happy. I am happy because I am going home. She knew that the Food from Heaven that was given to her in that moment, really was the Body and Blood, the Soul and Divinity of Our Lord and Savior Jesus Christ. She knew this and that was enough for her.

Up until last couple weeks of her life I had no idea how many people knew Diane. Since we shared with the Parish that Diane is not doing well, so many people called, asked about her, prayed for her. Seminarians from both our Franciscan seminary as well as from Mundelein Seminary who would come to mass at our church once a month asked me about Diane's health all the time. I was amazed to see how her life and her faith touched so many people. And everybody was telling the same thing: Diane was an example of faith, an example of God-filled person.

With her there was no choice: God was what Diane would talk about. There was no other option. She was radical about that and Dalmatinka in her would make everybody listen to her. God and His blessed Mother. Gospa – Our Lady of Medjugorje – Queen of Peace. Diane was deeply in love with Jesus and His Blessed Mother. And she was able to pull you into the circle of that love. Without knowing, you would be there – in the presence of the angels. Every conversation with her was like climbing up the Hill of Apparition or the Cross Mountain in Medjugorje. Every encounter with Diane, even though we were not always in the right mood, would be transformative. Diane believed in Jesus. She believed to Jesus. She believed that those poor in spirit are blessed because the Kingdom of God belongs to them and they belong to the Kingdom of God.

Night before she died I gave her the last rites. She received the apostolic pardon to heal all her human weaknesses, all the failures of her imperfect nature. She went peacefully, ready to meet the Bridegroom when he arrives, with the lamp full of light, love, hope and faith. I feel blessed that I have known her. I believe that our parish and our community gained an intercessor in God's Kingdom.

fra Antonio Musa

DIANINA OPORUKA NAPISANA 12. SIJEČNJA 1997.

**Neka Mir Kristov
bude sa svima vama danas!**

Bog je me pozvao doma, dragi moji. Ovo je trenutak velike radosti za mene jer konačno imam priliku upoznati moga Isusa. Nemojte biti tužni poradi mojega odlaska jer ovo je kratki rastanak. Usmjerite svoje poglede na Gospodina i ostanite na njegovu putu da jednom možemo biti ujedinjeni u njegovome Kraljevstvu. Predajte se potpuno Bogu i on će vam darovati mir srca i uma. Njegova ljubav je vječna. Vjerujte Gospodinu. Podajte mu svoju tugu i on će vam dati svoj mir. Molite za moju dušu da mogu uživati Božju blizinu u njegovu Kraljevstvu.

Sveta misa je najveća utjeha dušama u čistilištu. Čekam na vaše molitve.

Hvala vam da ste bili dio ove svete mise i da ste moliti za moju dušu. Neka vas Gospodin blagoslov u svojoj neizmjernoj ljubavi.

*Mir!
Diane*

DIANE'S TESTAMENT WRITTEN ON JANUARY 12, 1997

**May the peace of Christ
be with you all today!**

God has called me home, dear loved ones. This is a time of great joy for me to have finally met my Jesus. Do not be saddened by our separation for it is only a short term passing. Keep your eyes on the Lord and stay on his ways so that we can be united in His Kingdom one day. Give yourselves completely to God and He will bring peace into your hearts and mind. His love is everlasting. Trust in the Lord. Give Him all of your grief and He will give you peace. Please pray for my soul that I may behold God's presence in His everlasting Kingdom one day. Holy mass is the greatest consolation to a soul in purgatory. I await your prayers.

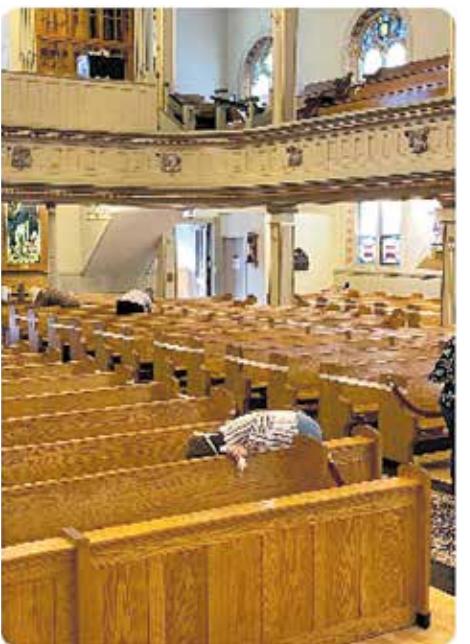
Thank you for being a part of this Holy Mass and praying for my soul. May God bless you and you in His loving care!

*Peace!
Diane*

Zahvaljujući velikom broju dobrovoljaca koji su se prijavili te pomažu pri registraciji i dezinfekciji crkve poslije misa, crkva Sv. Jeronima je medju prvima otvorila svoja vrata vjernicima.

Zahvalnost ide svima svima koji su obazrivi prema drugima i pridržavaju se mjera opreza, kako bi svi bili sigurni i bez straha mogu slaviti liturgijske obrede u hrvatskoj crkvi Sv. Jeronima

Thanks to the large number of volunteers who signed up and helped with the registration and disinfection of the church after masses, the church of St. Jerome was among the first to open her doors to the faithful.

Gratitude goes to all those who are considerate of others and adhere to precautionary measures, so that everyone can be safe and without fear can celebrate holy masses in St. Jerome.

Srce Isusovo Sacred Heart Chicago

Život u Župi za vrijeme pandemije Corona-virusa je postao izazovan. Odjednom su nam se promijenili životi, kao i način služenja ljudima. Zabranjeno je javno slavljenje misa, sakramenta i sprovoda. Škola je zatvorena i nije bilo javnih okupljanja. Mnogi su mislili da će ovo završiti u par tjedana i da ćemo se vratiti redovitom životu. Onda smo počeli otkazivati prvu svetu pričest, potvrdu, svibanjsko krunjene, dodjelu diploma, a također i nas godišnji župni festival.

Što sada? Morali smo se prilagoditi novoj stvarnosti i osmisliti kako nastaviti služenje našim ljudima u okviru svih ograničenja i prevencija. Ovdje na scenu stupaju elektronski mediji. Hvala Bogu da je naš orguljaš Joseph Slomka, koji se jako dobro razumije u elektroniku i računala, pronašao način kako naši župljani mogu ostati u vezi sa svojom crkvom preko župne mrežne stranice i Facebook stranice. Počeli smo objavljivati informacije o virusu, duhovne poruke, molitve i prijenos nedjeljnih misa kao i drugih župnih obreda i aktivnosti uživo.

Sredinom lipnja Čikaška nadbiskupija je konačno počela popuštati neka ograničenja. Prije otvaranja crkve za ograničeni broj osoba, morali smo organizirati ekipne čistači i označiti sjedeća mjesta. Oni koji dolaze u crkvu, moraju nositi maske, pridržavati se razmaka između sjedećih mjesti i ostalih promjena u liturgiji koje su uvedene kako bi ljudi bili sigurni sto je više moguće.

Djelujući u okviru ovih ograničenja, mogli smo nastaviti dio duhovnoga života naše župne zajednice. Neki župljani su ponovno počeli dolaziti na dnevna i nedjeljna misna slavlja. Također smo prezakazali neke naše proslave i aktivnosti.

Life at Sacred Heart during the Corona Virus epidemic has been a challenge. At a instant our lives changed, the way we minister to the people, suspension of public celebration of the Mass, the sacraments, the funerals, school was closed, no public gatherings. Most of us thought that within few weeks this will be over with and we can resume our regular lives. Then we started canceling First Holy Communion, May Crowning, Confirmation, Graduation Dinner and Graduation, also our annual Festival.

What now, we had to readjust to a new reality and figure out how we can continue to minister to our people with all the restrictions and health precautions. This is now where the

Život u Župi Sreca Isusova za vrijeme Corona-virusa

Life at Sacred Heart during the Corona Virus

coming to church are required to wear masks, observe distance sitting, no hand shaking and other changes that have been made in the liturgies to keep the people safe as possible.

Working with in these restrictions, we were able to resume some of our spiritual life within our parish community. Some of our parishioners have returned to celebrate our daily and weekend Masses. We were also able to reschedule some of our celebrations and activities.

DODJELA DIPLOMA:

Medu prvim proslavama koje smo prezakazali je bila dodjela diploma osmom razredu. Iako su učenici mogli pozvati samo svoje roditelje zbog ograničenog broja ljudi, proslava je bila puna osjećaja jer završavaju svoj put u Školi, a započinju jedno novo poglavje svoga života.

GRADUATION:

One of our first celebrations we rescheduled was the 8th grade Graduation. Even though graduates were able to invite only their parents due to the restricted number of people, we were able to accommodate, the celebration was emotional as it put closure to their lives at Sacred Heart School and they began a new chapter in their lives.

Iz župnih zajednica/From our Parish Communities

PRVA SVETA PRIČEST:

Nakon odgađanja prve svete pričesti za nekoliko tjedana, prvočesnici i njihovi roditelji su bili nestrpljivi čekajući proslavu ovog obreda. Uskoro smo mogli, pridržavajući se mjera, slaviti prvu pričest što je donijelo veliku radošć djeci i njihovim roditeljima.

FIRST HOLY COMMUNION:

After postponing First Holy Communion for several weeks our First Holy Communion class and their parents were anxious to proceed with the ceremony. Following the proposed safety recommendations we were able to celebrate First Holy Communion which brought great joy to the children and their parents.

POTVRDA:

Potvrdu, zakazanu za 16. svibnja, Nadbiskupija je otkazala do daljnega. Prezakazali smo je s biskupom Josephom Perryjem za 12. rujna. Proslava je bila prelijep završetak za naše krizmantine koji su primili posljednji od sakramenata kršćanske inicijacije.

CONFIRMATION:

Confirmation that was scheduled for May 16, was canceled by the Archdiocese of Chicago until further notice. We were able to reschedule it with Bishop Joseph Perry for September 12. The celebration was a wonderful closure for

Bedeniković, OFM i s. Jane Frances Nabakaawa su primili njihove zavjete u ime majke generalice u Ugandi. Nakon mise, svi su pozvani u župnu dvoranu osobno čestitati sestrama.

SOLEMN VOWS:

Sr. Bernadette Nabaggala and Sr. Magdalena Clare Nakimbugwe, the Daughters of Mary were planning to travel this past summer to their Motherhouse in Uganda for their profession of Perpetual Vows. Since the borders were closed, sisters had to reschedule their profession of Perpetual Vows here at Sacred Heart. On July 17, sisters, their friends and parishioners gathered for a solemn ceremony witnessing Sr. Bernadette and Sr. Magdalena Clare professing their vows for life. Fr. Stephen Bedeniković, O.F.M. and Sr. Jane Frances Nabakaawa received their vows in the name of the Mother General in Uganda. After the Mass all were invited to the parish hall to congratulate the sisters personally.

our confirmation candidates to receive the last of the Sacraments of Initiation.

SVEĆANI ZAVJETI:

S. Bernadette Nabaggala i s. Magdalena Clare Nakimbugwe, Kćeri Marijine ovo ljetno planirale putovanje u svoju matičnu kuću u Ugandi kako bi položile svoje svećane zavjete. Budući da su granice bile zatvorene, sestre su odlučile položiti zavjete ovdje u crkvi Srca Isusova. Dana 17. srpnja sestre, njihovi prijatelji i župljani su se sabrali kako bi svjedočili svečanom polaganju zavjeta s. Bernadette i s. Magdalene. Fra Stjepan

drago da smo mogli izići, vidjeti jedni druge i uživati u ukusnim jelima.

PARISH/SCHOOL FESTIVAL:

Our Parish Festival this year was scheduled for Sunday June 28. 2020, we were not able to have it because of the virus concerns and no gathering of large groups. Even though we were not able to have our regular Festival, we did have our traditional BBQ Lamb, Pork and Chicken on Sunday June 28. It was by carry out orders only but the people appreciated it, after months of isolation to enjoy a bit of tradition. Even though the circumstances concerning the Corona virus Epidemic have not changed. On October 4. we did have our Festival raffles, BBQ Shish-ka-bobs, Croatian sausage (ćevapčići, Ražnjici) dinners, coffee, homemade baked goods and the Bar with cold drinks was open. Keeping the required distance in seating people were glad to get out, to see each other and enjoy a wonderful meal.

OPOŠTAJ DO FRA LOVRE:

Župa Srca Isusova se oprostila od fra Lovre Šimića, OFM koji je završio teološki studij i pripreme za svećeničko ređenje. Fra Lovro je došao u Chicago prije tri godine kako bi završio teologiju. Dio njegove formacije je bila služba u Župi Srca Isusovog. Pomagao je u liturgijskim slavlјima i bio uključen u rad s Hrvatskom školom te Tambura i Kolo skupinom. Vrijeme koje je proveo ovdje, bilo je prelijepo iskustvo razvoja Božjih darova u služenju Crkvi. Djeca iz Hrvatske škole, Tambura i Kolo skupine su uživala raditi s fra Lovrom koji ih je, na zabavan način, učio hrvatskom jeziku i kulturi. Dana 14. lipnja župljani su se skupili na crkvenom parkiralištu kako bi mu čestitali nadolazeće svećeničko ređenje u Hrvatskoj i zahvalili mu za služenje u Župi.

FAREWELL TO BR. LOVRO:

Sacred Heart says farewell to Br. Lovro Šimić, O.F.M. after finishing his studies and preparations for his Ordination to the priesthood. Br. Lovro arrived to Chicago 3 years ago to finish his studies for priesthood and part of his training for Ordination was his ministry at Sacred

necessary so that we can reach our students in their homes. With the coming of summer it gave us a break to make preparations for the new school year, not knowing if we would be able to have in class learning. Finally the Archdiocesan School office gave us permission to prepare the school for in class electronic learning. On August 24, the school was ready to open its doors to our students. The new school year began with 65% of students in class learning and the rest electronic. As the school year progressed a number of in class students increased. We would like to Thank our staff for making big adjustments as requested by the Archdiocese of Chicago concerning the Corona Virus restrictions. Welcome to our new school staff members; Gym/Tech Mr. Patrick Hogan, 6th grade Miss Alison Alberts, 7th grade Mr. Richard Danielewicz, Principal Mrs. Kathleen Tomaszewski.

HODOČAŠĆE NA HOLY HILL:

Unatoč korona-virusu i ograničenjima putovanja, nastavili smo s tradicijom hrvatskog hodočašća u svetište Holy Hill u Wisconsinu. Već godinama hrvatska zajednica Chicago i Wisconsin se godišnje okuplja u marijanskom svetištu Holy Hill moleći i časteći Mariju, nasu zagovornicu. Ljudi su bili zahvalni za mogućnost da otići iz grada i provesti neko vrijeme u molitvi. Na povratku su se svи osjećali osjećeno i obnovljeno u vjeri.

HOLY HILL:

Despite the concerns with the Corona Virus and restrictions in traveling we proceeded with our plans for The Croatian Pilgrimage to Holy Hill Shrine in Wisconsin. For many years the Croatian community of Chicago and Wisconsin gathered yearly at the Shrine of Mary at Holy Hill to pray and honor Mary our intercessor. People were grateful for the opportunity to get out of the city, spend some time in prayer. Returning back home they felt refreshed and renewed in faith.

Sv. Ćiril i Metod

St. Cyril and Methodius

New York

PROMJENA OSOBLJA

Odlukom uprave Hrvatske franjevačke kustodije Svete obitelji, naš novi župni vikar je fra Lovro Šimić. Fra Lovro je svoju mlađu misu proslavio ovo ljeto, 18. srpnja 2020. u župnoj crkvi svetoga Jakova Apostola u Medugorju. Fra Lovri želimo dobrodošlicu i nadamo se da će mu uz sve ove neizvjesnosti kroz koje prolazi cijeli svijet, s nama i s Vama biti lijepo. Fra Lovro, dobro nam došao u New York.

OUR PARISH: CHANGE OF PERSONNEL

By the decision of the administration of the Croatian Franciscan Custody of the Holy Family, our new parish vicar is Fr. Lovro Šimić. Fr. Lovro was ordained in June and celebrated his first Mass this summer, July 18, 2020, in the parish church of St. James the Apostle in Medjugorje. We welcome Fr. Lovro and we hope that with all these uncertainties that the whole world is going through, he will find a home here with us all. Fr. Lovro, welcome to New York.

PROSLAVA PRVE SV. PRIČESTI

U subotu 17. listopada u našoj župi u New Yorku Jučer proslavljen je sakrament Prve Svetе Pričesti. Sv. Misu predvodio je župnik fra Nikola Pašalić uz asistenciju don Davida Leskovara, svećenika salezijanca koji se nalazi na post diplomskom studiju. Fra Nikola je u propovijedi naglasio važnost roditelja vjerskom odgoju svoje djece koja su neizmjerni dar Božjih svojim roditeljima, našoj zajednici i cijeloj Crkvi.

Naši ovogodišnji prvočesnici su: Luka Ante Begonja; Massimo Krešimir Bontempi; Natalija Izabela Bussanich; Chloe Giselle Cirjak; Katrina Furcic; Evelina Juliet Grgas; Ivana Kokić; Miana Riva Paša; Luka Mateo Salinović; Niko Šarić; Angelina Noel Stupić.

Prvočesnicima, roditeljima i svojim rodbini čestitamo i zazivamo još jednom Božji blagoslov na sve njih.

CELEBRATION OF FIRST COMMUNION

On Saturday, October 17, the sacrament of First Holy Communion was celebrated in New York. The Holy Mass was presided over by the pastor, Fr. Nikola Pašalić with the assistance of Fr. Lovro Simic. The Sacrament of Confirmation with Baptism and the Eucharist completes the process of Christian initiation, introduces a responsible, mature and fruitful and faithful life guided by the Holy Spirit. These are the names of our confirmands this year: Daniela Begonja, Christopher Beriont, Paolo Bontempi, Lana Josipa Čale, Lilly Deur, Izabella Erceg, Katarina Goreta, Ava Rose Huzović, Laura Krasnić, Nikkol Krasnić, Noa Krasnić, Paula Marić, Luka Marić, Luka Marković, Mateo Marinić, Daniel Miličević, Katarina Mustać, Ante Mustać, Sofia Nogalo, Amelia Radman, Marko Shuto, Grgur Subašić, Lara Subašić, Stjepan Vrlić, Lucia Vučetić and Ivana Zadrić. Čestitke!

The first communicants this year are: Luka Ante Begonja; Massimo Krešimir Bontempi; Natalija Izabela Bussanich; Chloe Giselle Cirjak; Katrina Furcic; Evelina Juliet Grgas; Ivana Kokić; Miana Riva Pasha; Luka Mateo Salinović; Niko Šarić; Angelina Noel Stupić. Congratulations!

Salinović; Niko Šarić; Angelina Noel Stupić. Congratulations to the first communicants, their parents and relatives and may the Lord bless them and keep them.

KRIZMA

U subotu, 7. studenog 2020., svečanom svetom misom koju je predslavio župnik, fra Nikola Pašalić, uz asistenciju fra Lovre Šimića, podijeljen je sakrament svete Krizme ili Potvrde. Sakrament Potvrde uz Krštenje i Euharistiju čini potpunim proces kršćanske inicijacije, uvodi u odgovoran, zreo i plodonosan vjernički život vođen Duhom Svetim. Ovo su imena naših ovogodišnjih krizmanika: Daniela Begonja, Christopher Beriont, Paolo Bontempi, Lana Josipa Čale, Lilly Deur, Izabella Erceg, Katarina Goreta, Ava Rose Huzović, Laura Krasnić, Nikkol Krasnić, Noa Krasnić, Paula Marić, Luka Marić, Luka Marković, Mateo Marinić, Daniel Miličević, Katarina Mustać, Ante Mustać, Sofia Nogalo, Amelia Radman, Marko Shuto, Grgur Subašić, Lara Subašić, Stjepan Vrlić, Lucia Vučetić i Ivana Zadrić. Čestitke!

HOLY CHRISM

On Saturday, November 7, 2020, the parish community solemnly celebrated the sacrament of Confirmation. The Mass was presided over by the pastor, Fr. Nikola Pašalić with the assistance of Fr. Lovro Simic.

The Sacrament of Confirmation with Baptism and the Eucharist completes the process of Christian initiation, introduces a responsible, mature and fruitful and faithful life guided by the Holy Spirit. These are the names of our confirmands this year: Daniela Begonja, Christopher Beriont, Paolo Bontempi, Lana Josipa Čale, Lilly Deur, Izabella Erceg, Katarina Goreta, Ava Rose Huzović, Laura Krasnić, Nikkol Krasnić, Noa Krasnić, Paula Marić, Luka Marić, Mateo Marinić, Luka Marković, Josip Marković, Daniel Miličević, Katarina Mustać, Ante Mustać, Sofia Nogalo, Amelia Radman, Marko Shuto, Grgur Subašić, Lara Subašić, Stjepan Vrlić, Lucia Vučetić and Ivana Zadrić. Čestitke!

Rodenje Blažene Djevice Marije - Malu Gospu slavili smo u utorak, 8. rujna 2020, u 7,00 sati na večer.

Devetnici u čast Sv. Ante Padovanskoga smo imali od 6,30 do 7,00 sati na večer od 5-13.lipnja 2020.Nakon Devetnice slavila se sv. Misa.

Sv. Ante Padovanskoga slavili smo 13. lipnja 2020 u 7,00 sati po podne u našoj crkvi. Za vrijeme sv. Mise prigodna propovijed. Nakon Sv. Pričesti posebni blagoslov djece po zagovoru sv. Ante Padovanskoga.

Očevo dan smo slavili 21. lipnja 2020. Za vrijeme sv. Mise molili smo se za naše pokojne i živuće očeve koji su nam puno pomogli u našemu prošlom životu da smo ostali na pravome kršćanskom i Božjem putu.

Svete Joakima i Anu slavili smo 26. srpnja 2020. Sveti Joakim i Ana su roditelji blažene Djevice Marije. Prema pradavnoj predaji koja je nastala već u 2. stoljeću tako su se nazivali roditelji blažene Djevice Marije. Štovanje svete

Sv. Josip St. Joseph

St. Louis

Devotion to St. Anthony of Padua was held every evening from 6,30 to 7,00 from June 5-13,2020. After Devotion followed the Holy Eucharist with occasional homily.

St. Anthony of Padua we celebrated on June 13th, 2020 at 7,00 PM. During the Holy Eucharist an occasional homily. After the Holy Communion a special blessing of children through the intercession of St. Anthony of Padua.

Father's Day Celebration was held on June 21st, 2020. During the holy Mass there was a special prayer for all our deceased and living fathers who have sacrificed a lot for us in our past life

Sts. Joachim and Ann, parents of Mary, will be celebrated on July 26th, 2020. From an ancient tradition, going back even to the second century, the parents of the Virgin Mary are known by the names of Joachim and Ann. Devotion to Saint Ann is found in the sixth century in the East, and by the tenth century it was widespread in the West. Saint Joachim was likewise honored, but at a more recent date.

Novena for the Assumption of the Blessed Virgin Mary was held from August 6th - August 15th, 2020 at 6,30pm. After Novena followed the holy Eucharist.

Feast of the Assumption of Our Lady, a holy day of obligation, was celebrated on Tuesday, August 15th, 2020.

Ane proširilo se već u 6. stoljeću na Istoku, a na Zapadu u 10. stoljeću. U novije vrijeme proširilo se i štovanje svetoga Joakima.

Devetnica na čast Vel. Gospe bila je u našoj crkvi od 6 - 14. kolovoza 2020 s početkom u 6,30 sati navečer. Nakon devetnice slavila se sv. Misa s jednim duhovnim nagovorom.

Veliku Gospu, zapovijedni blagdan, slavili smo 15. kolovoza 2020. Po zagovoru Majke Božje neka nam naš Gospodin bude u pomoći!

The Nativity of the Blessed Virgin Mary was celebrated on Tuesday, September 8th, 2020, at 7,00PM.

October Rosary Devotion was held at our parish, daily, at 6,30PM. Saturday's at 5,30PM. After Rosary's devotion the Holy Eucharist was celebrated.

The Feast of St. Francis of Assisi was celebrated on October 04, 2020.

Baptized: - James Nikola Mueller, the son of Matthew James Mueller and Martina b.Jurcovic.

- Dylan Eduardo Montiel Flores, the son of Francisco Javier Olvera and Ximena Montiel Flores.

- Allen Leo Subasic, the son of Samed Subasic and Iva Andic.

- Emma Hazel Sherman, the daughter of Paul Sherman and Andrea b.Jozic.

- Connor Thomas Lillard, the son of Zachary Lillard and Bretanya Julie.

Married: - Richard Vincenc and Madison Sarah Stuart.

- At St.Paul Croatian Church in Cleveland: Robert Kristo and Denise Samardzija.

- Philip Pappas and Antonia Frankovic.

- Ryan Keith Binkley and Ashleigh Gabrielle Anton

Our parishioners Kennet/Janet Moeser recently have celebrated the fiftieth anniversary of their family and married life. On behalf of our St. Joseph Croatian Parish we extend our sincere congratulations to them and may our Lord Jesus Christ continue to help them in their future life. Congratulations!

Listopadsku pobožnost smo imali svaku večer s početkom u 6,30 sati.

Subotom u 5,30PM. Nakon pobožnosti slavila se sv. Misa

Sv. Franju Asiškoga slavili smo u našoj župi 4. listopada 2020.

Kršteni: - James Nikola Mueller, sin Matthew-a James Mueller-a i Martine r. Jurčevi. - Dylan Eduardo Montiel Flores, sin Francisco-a Javier-a Olvera i Ximena montiel-a Flores.

- Allen Leo Subasic, sin Sameda Subasic-a i Ive Andic - Emma Hazel Sherman, kći Paul-a Sherman i Andrea-e r.Jozic - Connor Thomas Lillard, sin Zachary Lillard i Bretanya Julie.

Vjenčani: - Richard Vincenc i Madison Sarah Stuart.

- U crkvi Sv. Pavla u Cleveland-u Robert Krišto i Denisse Samardžija.

- Philip Pappas i Antonia Frankovic.

- Ryan Keith Binkley i Ashleigh Gabrielle Anton

Pedesetu obljetnicu svoga obiteljskog-bračnog života nedavno su proslavili naši župljani Kennet/Janet Moeser. U ime naše Hrvatske župe Sv. Josipa njima izručujemo naše iskrene čestitke i neka im naš Gospodin Isus Krist bude idalje u pomoći u njihovom budućem životu i radu. Čestitamo!

INSTALLATION OF A NEW ROOF ON THE NEW HALL

In agreement with our Parish Council and in cooperation with the Church Insurance of our Archdiocese in St. Louis new roof on the new hall was installed by Vjekoslav Krišto's company - 3M-Modeling LLC.

1 - Total expenditure for installing a new roof on the new hall: \$ 17,308.46

2 - To pay the total cost of installing a new roof on the new hall the following have helped financially:

- Church insurance of our Archdiocese in St. Louis: Total \$ 4,699.00

- Until November 08/020: Parishioners with their voluntary monetary gifts: Josip Franjic \$ 500, Marinko Lujanovic \$ 300, Vidovic Tomislav \$ 500, Mladen Gavric \$ 500.00, Miljenko Vidovic \$ 300, Mirko Kvesic \$ 100, Tony Ciko \$ 100, Kata Miocevic \$ 80, Slavko Jučević \$ 250, Miodrag Mrkonjić \$ 300, Ilijia Aleksić \$ 300, Ante Dujmović \$ 100, Ivanka Ajancović \$ 200, Pero Okić \$ 200, Zlatko Mručković \$ 100, Kathryn/Vero Chkautovich \$ 100, Marsha/John Hallahan \$ 100. Total: \$ 4,030.00.

- From our church treasury issued: \$ 8,579.46

3 - A new roof has been installed on the new hall. According to the report of the Church's Insurance roof is well and professionally done.

4 - All bills for the installation of a new roof on the new hall have been paid.

5 - That we had less expense to install a new roof on the new hall we thank the following parishioners who worked, wholeheartedly, and voluntarily Ivica Barac, Danica Bodul, Marko Jurčević, Ivan Jurčević, Mirko Kvesić, Mila Mišković, Vjekoslav and Marijana Kristo.

Srce Isusovo Sacred Heart Milwaukee

SJEĆANJE NA IN MEMORY OF

- Phillip Magnowski,
- Christine Becker
- Ivan Jugović
- Buco Kuzmanović
- Mathew Formanek
- Veronika Becker
- Magda Gregurić
- Mary Lent
- Ingeborg Magyar
- Anthony Šunjić
- Robert Peter Bareta
- Philip Braovac
- Franjo Lukšić, Sr.
- Mary Bowen
- Franjo Mađunić
- Ankica Sarcevich
- Gene Formolo
- Ljuba Bašić
- Ruža Horvat
- Michael Lee
- Terry Stoevenken
- Frank Fischer
- Dorothy Sarandos
- Steve Sendelbach
- Nevenka Braovac
- Peter Stoevenken
- Anna Schaff
- Sandy Kaszuba
- Linda Cochran

Župa presvetog sreca isusova Milwaukee

Sacred heart Milwaukee

NAŠA CRKVA JE NA TELEVIZIJI ŠIROM AMERIKE

Oni koji ne mogu ići na svetu Misu u Milwaukeeju, u Chicagu, u New Yorku itd., mogu vidjeti našu dragu hrvatsku crkvu iz Milwaukeja na televiziji! "Heart of the Nation" je organizacija koja snima katoličke mise za stare, bolesne i nemoće. U Milwaukeeju se misa može gledati na "Channel 24" u 7 i u 9 sati ujutro svake nedjelje. U Chicagu se misa prenosi na "Channel 62" u 10 sati ujutro nedjeljom. Ponosni smo na našu dragu crkvu koju će mnogi ljudi sada vidjeti njezinu i kroz njezinu ljepotu hvaliti Boga!

OUR CHURCH IS ON TV

A nationwide Mass for the homebound is being filmed here in our parish! The "Heart of the Nation" Catholic Mass that you can see Sundays on TV on Milwaukee's Channel 24 at 7:00 a.m. and 9:00 a.m. continues to be filmed in our parish, since the beginning of summer. People across the whole United States who are homebound due to elderliness, illness, disabilities, or especially now "sheltering from the coronavirus" will be able to see our pretty church. This ministry brings in skilled priests from Milwaukee and Chicago to celebrate the Mass. Invite your friends and family to watch if they are still at home!

JESENSKI BAZAR

U nedjelju 1. studenoga organiziran je pomalo drugačiji Župni Bazar. Ovaj put bio je to "Curbside Pickup" Bazar. Posebna hvala našem "Parish Life" odboru koji je planirao i organizirao sve za ovaj dan. Hvala svima koji su radili u kuhinji kao i onima koji su trčali do automobila, prali sude, darovali stvari za lutriju, pekli povitice i štrudle, kao i svima koji su otkupili i rasprodali lutriju. Pokazalo se ovako još jednom da nas ni pandemija ne može zaustaviti kad smo zajedno.

FALL BAZAAR

On Sunday, November 1 we had an unusual Fall Bazaar. Special thanks to the Parish Life Committee on their wonderful planning and preparation for a safe Curbside Pickup Bazaar! Thanks to all who donated their time, effort and money, to all who participated in any way: baking povitica, cooking salma, spit roasting chicken, processing orders, running food to cars, quiltmaking, and all the anti-Covid cleaning! Thanks to all who purchased dinners and other food and sold or brought raffle tickets! Thanks be to God for the above average profit in these difficult times!

ZIMA 2020. SVETI AUGUSTIN, WEST ALLIS

The season of Autumn has a character of its own as do all four seasons of nature during the year. None of these four are "Seasons of the Church", but each has overtones or undercurrents in our Catholic worship.

Jesen sigurno ističe žetvu. U misalu postoje čak i neke lijepo molitve za vrijeme žetve. Mnoge crkve također obiluju žetvenim simbolima. U župi Sv. Augustina imamo žetvu ispred glavnog ulaza, u predvorju, a crkva ima jesenski motiv. Često je to sve posebno povezano s Danom Zahvalnosti koji se slavi u studenom u Sjedinjenim Državama i u listopadu u Kanadi. Zapravo, ovo godišnje doba prirode ulazi u naše bogoslužje.

Blagdan Svih svetih obilježava se svake godine 1. studenog; nedjelja ove godine zasigurno značio i veći broj ljudi nego inače. Prepoznali smo one izvanredne osobe koje je Bog ubrao i koje su nam sada uzori i primjeri svetosti. Imena iz prvog stoljeća uključuju: prvo i najvažnije, Mariju Majku Kristovu, a drugi poput Svetе Marije Magdalene i svete Marte također su vrlo poznati. Kako se kršćanstvo tijekom stoljeća širilo u toliko zemalja, neki su sveti postali neobično popularni: sveti Franjo Asiški, sveti Antun Padovanski i sveta mala Terezija. Neki od svetih Božjih ljudi posebice se štuju među Hrvatima: Sv. Jeronim, Bl. Alojzije Stepinac i sveti Nikola Tavelić.

Obilježavanje vjernih pokojnika (Dan svih duša) u sebi ima i žetveni prsten. Od 2. studenoga 2019. u župi smo imali devet smrtnih slučajeva: Elizabeth Gasparac, Antonia Slavak, David Haas (74), Eva Amon, Zora Devčić, Helen Karnowski, Paul Lucas, Donna Peskie i Mary Shannon (102). Najmlada je imala 74 godine, a najstarija 102. Njihova su imena čitana na večernjoj misi 2. studenoga, u podnožju vazmene svjeće upaljeno je devet svjeća od rodaka ili prijatelja, a stup dima iz gorućeg uglja podigao se prema nebu kad su zapaljene sve svjeće. Pokojnike preporučujemo Bogu i naša je vjera u spasiteljsku silu Božju obnovljena i ojačana.

Dan zahvalnosti je žetva par excellence. Urod je ubran, a ovaj je dan određen za iskazivanje zahvalnosti Bogu. Za Gospodnjim stolom slavimo Euharistiju što znači zahvalnost. Stolovi kod kuće obiluju tradicionalnom hranom poput puretine, krumpira, brusnice, pite od bundeve itd. Zahvalni smo onima koji dijele s nama.

Slavimo jesen / žetvu koja nas uvodi u adventsko vrijeme prisjećanja Božjeg dolaska u prošlosti, Božjeg dolaska kroz milost u sadašnjosti i dolaska Božjeg Kraljevstva za kojim čeznemo, pripremamo se i očekujemo ga.

WINTER 2020 ST. AUGUSTINE, WEST ALLIS

The season of Autumn has a character of its own as do all four seasons of nature during the year. None of these four are "Seasons of the Church", but each has overtones or undercurrents in our Catholic worship.

Autumn certainly highlights harvest. There are even some beautiful prayers in the missal for harvest time. Likewise many churches abound with harvest symbols. At St. Augustine we have a harvest display outside the main entrance, in the vestibule and the church proper has an autumn motif. Often these are especially associated with Thanksgiving celebrated in November in the United States and in October in Canada. Indeed, this season of nature does enter into our worship.

Sv. Augustin St. Augustine

West Allis

The Feast of All Saints is annually celebrated on November 1st; a Sunday this year which certainly meant larger congregations than usual. We recognized those outstanding persons who have been harvested by God and are now models and examples of sanctity for us. Names from the first century include: first and foremost, Mary the Mother Christ, others as St. Mary Magdalene and St. Martha are so well known. As Christianity spread into so many lands over the centuries some saints became unusually popular: St. Francis of Assisi, St. Anthony of Padua and St. Therese, the Little Flower. Some of the holy ones of God especially venerated among the Croatians are: St. Jerome, Bl. Alojzije Stepinac and St. Nikola Tavelić.

The Commemoration of the Faithful Departed (All Souls Day) also has a harvest ring in it.

We had nine deaths in the parish since November 2, 2019: Elizabeth Gasparac, Antonia Slavak, David Haas (74), Eva Amon, Zora Devčić, Helen Karnowski, Paul Lucas, Donna Peskie and Mary Shannon (102). The youngest was 74 and the most elderly 102. Their names were proclaimed at the evening Mass on November 2nd, nine candles were lit at the foot the paschal Candle by a relative or friend and a pillar of smoke from the burning charcoal ascended upward when all the candles were lit. We commended the deceased to God, and our faith in the saving power of God was renewed and strengthened.

Thanksgiving Day is the Harvest Feast par excellence. The crops were harvested, and this day is set aside to express our gratitude to God. At the Table of the Lord we celebrate the Eucharist which means thanksgiving. Tables at home abound with traditional food as turkey, dressing, potatoes, cranberries, pumpkin pie, etc. We are grateful for those who share with us.

We celebrate autumn/harvest which leads us into our Advent Season of remembering God's coming in the past, God's coming through grace in the present and the coming of God's Kingdom from the beyond for which we long, prepare and anticipate.

Bl. A. Stepinac

Bl. A. Stepinac

Chicago

IZ ŽUPE BL. A. STEPINCA CHICAGO

U ovo vrijeme koje za sve nas predstavlja svojevrsan izazov i pomalo nas stavlja na kušnju, župa Blaženog Alojzija Stepinca nakon poduzeg perioda otvorila je ponovo vrata svojim vjernicima. Kao što je već poznato, plan ponovnog otvaranja vrata crkava provoden je po nalogu i uz savjetovanje Nadbiskupije u nekoliko faza. Naša crkva je tako oformila odbor kojem je cilj osigurati sigurnost naših župljana u vrijeme pandemije, te na neki način nadgledati odvijaju li se liturgijska slavlja u skladu sa uputama Nadbiskupije. To podrazumijeva nošenje maski, dezinficiranje ruku, kao i klupa, te organizaciju sjedenja i primanja Svetе pričestи.

Zdravlje naših župljana je svakako i naša primarna briga, no ovdje smo kako bi pružili i utjehu te snagu u ovim nesvakidašnjim vremenima. Svatko od nas nosi se sa ovim izazovom na svoj način, a mi kao župa, te fra Dražan kao njezin župnik i duhovnik, ovdje smo kako bi jedni drugima bili utjeha, podrška, savjet, ali i radost. Naša crkva prošla je kroz proces nazvan "Renew my Church" te sada, po završetku istog, možemo reći da smo sretni i blagoslovljeni što nastavljamo sa svojim djelovanjem i ostajemo mjesto okupljanja Hrvata na sjeveru Chicaga. No taj process donio je na žalost i manje sretne promjene za neke druge župe. St. Timothy and St. Henry, su tako izgubile svoje župne prostore, te se okupljaju u našoj crkvi kao novoformirana Župa Djeteta Isusa. Njihovi vjernici polaze nedjeljnu Svetu misu u 9 sati, koje svake druge nedjelje predvodi župnik novoosnovane župe. Na koncu, draga nam je što nam se pružila prilika pričestiti nekoliko naših malih župljana. Nakon dugog odgadanja i nemogućnosti sastajanja, sakrament prve sv. pričesti su 8. listopada u našoj župi podjeljeni devetero naših malih župljana (Mila Grace Bialk, Mia Magdalena Casillas, Simone Pozgay, Gwendolyn Laya Papa, Nina Eva Hrvojević, Daniel Pepđonović, Neven Severović Howard, Vivienne Skukan and Katrin Stolar). Congratulations to the little first communicants and their proud families!

Neven Severović Howard, Vivienne Skukan i Katrin Stolar. Čestite malim prvočršćnicima i njihovim ponosnim obiteljima!

FROM THE PARISH OF BL. A. STEPINAC - CHICAGO

During this time, which has been challenging for all of us and has put us to the test, the parish of Blessed Alojzije Stepinac has reopened its doors to its faithful after a long period. As is already known, the plan to reopen the doors of the churches was carried out by order and with the advice of the Archdiocese in several phases. Our church has gone through a process called "Renew my Church" and now, after its completion, we can say that we are happy and blessed to continue our work and remain a gathering place for Croatians in northern Chicago.

This process has unfortunately brought less fortunate changes for some other parishes. St. Timothy and St. Henry lost their parish spaces, and gather in our church as the newly formed Parish of the Child Jesus. Their faithful attend Sunday Holy Mass at 9 a.m., which is led every other Sunday by the pastor of the newly founded parish.

Finally, we are glad to have been given the opportunity to give communion to several of our little parishioners. After a long delay and the impossibility of meeting, the sacrament of first Holy Communion was distributed on October 8 in our parish to nine of our little parishioners: (Mila Grace Bialk, Mia Magdalena Casillas, Simone Pozgay, Gwendolyn Laya Papa, Nina Eva Hrvojević, Daniel Pepđonović, Neven Severović Howard, Vivienne Skukan and Katrin Stolar). Congratulations to the little first communicants and their proud families!

ons are taking place in accordance with the instructions of the Archdiocese. This includes wearing masks, disinfecting hands as well as benches, and arranging seating and receiving Holy Communion.

The health of our parishioners is certainly our primary concern, but we are here to provide comfort and strength in these unusual times. Each of us copes with this challenge in our own way, and we as a parish, and Fr. Dražan as its pastor and priest, are here to be consolation, support, advice, but also joy to each other.

Our church has gone through a process called "Renew my Church" and now, after its completion, we can say that we are happy and blessed to continue our work and remain a gathering place for Croatians in northern Chicago.

This process has unfortunately brought less fortunate changes for some other parishes. St. Timothy and St. Henry lost their parish spaces, and gather in our church as the newly formed Parish of the Child Jesus. Their faithful attend Sunday Holy Mass at 9 a.m., which is led every other Sunday by the pastor of the newly founded parish.

Finally, we are glad to have been given the opportunity to give communion to several of our little parishioners. After a long delay and the impossibility of meeting, the sacrament of first Holy Communion was distributed on October 8 in our parish to nine of our little parishioners: (Mila Grace Bialk, Mia Magdalena Casillas, Simone Pozgay, Gwendolyn Laya Papa, Nina Eva Hrvojević, Daniel Pepđonović, Neven Severović Howard, Vivienne Skukan and Katrin Stolar). Congratulations to the little first communicants and their proud families!

Kraljica mira

Queen of Peace

Norval

Već mjesecima, glavna vijest u sredstvima priopćavanja je stanje s COVID-19 virusom: koliko je zaraženih, umrlih i preboljelih od virusa, kako u pojedinim državama i pokrajinama, tako i po cijelom svijetu. Civilne vlasti država i pokrajina određivale su gradanima kako se trebaju ponašati u svakodnevnom životu s ciljem suzbijanja masovnog širenja virusa, oboljenja i smrtnosti. U skladu s njihovim odlukama, biskupije su davale upute župama i vjernicima na svome području s obzirom na okupljanja u crkvama i drugim crkvenim prostorima. Kakve god su bile odluke civilnih i crkvenih vlasti, preplavili su ih komentari i tumačenja onih koji su im se protivili, ili odobravanja onih koji su ih podržavali. Naravno, svatko osobno ima pravo na svoje mišljenje i svoj stav o virusnoj pandemiji ili hysteriji, kako god tko želi to nazvati, ali mi smo u župama morali provoditi uredbe koje smo dobili iz ureda mjesne biskupije.

U našoj hamiltonskoj biskupiji, već od polovice ožujka, nismo mogli svetu misu slaviti u crkvi s narodom. Slavlje svete mise nedjeljom prenosili smo uživo iz naše crkve preko YouTube-a.

Tako smo s vjernicima ostali povezani tijekom korizme, Velikog tjedna, Uskrsa i uskrsnih dana, sve do 16. lipnja. Od toga dana do pisanja ovoga teksta, u crkvi može biti nazočno trideset posto od ukupnog broja koliko ih može sjesti u klupe. Ovisno o tome koliko osoba ima u jednom domaćinstvu, jer oni ne moraju biti razmaknuti dva metra jedni od drugih kao što se to traži od onih koji nisu iz istog domaćinstva, u našoj crkvi može trenutno sjediti između stotinu i dvadeset do dvije stotine osoba. Takvi su i trenutni brojevi nazočnih na nedjeljnim euharistijskim slavlјjima.

Kroz tri mjeseca dok nismo mogli slaviti svetu misu s narodom u crkvi i župni uredi su bili zatvoreni. Vezu s vjernicima održavali smo telefonom i e-mailom. Veliku pomoć nam je pružao Hrvatski institut za liturgijski pastoral iz Zagreba. Oni su redovito pripremali odlične tekstove prilagođene nedjeljnoj molitvi u obitelji, s nedjeljnim čitanjima, razmišljanju o Božjoj Riječi za taj dan i prigodnim obiteljskim molitvama. Te tekstove smo slali e-mailom svim župljanima čije smo adrese imali. Mnogi su to radošno pozdravili i s nestripljenjem očekivali nove tekstove.

Naravno, velika radost je bila otvaranje crkava i mogućnost sudjelovanja u svetoj misi nedjeljom i kroz tjedan, te u okupljanjima na molitve,

Hrvatsko franjevačko središte Kraljice Mira – Norval

Neobična godina i njezini plodovi

Croatian Franciscan Center Queen of Peace- Norval

An unusual year
and its fruits

pobožnosti i sakramenta svete ispovijedi.

Virusna pandemija je poremetila skoro sve što je bilo unaprijed planirano u našoj zajednici vjernika tijekom ove godine: vjenčanja, prvu pričest, krštenja, župne bankete, okupljanja u prirodi, sportska i kulturna događanja. Posređilo nam se što je mjesni ordinarij, hamiltonski biskup monsinior Douglas Crosby, OMI, krizmao dvadeset i troje mladih u našoj crkvi, samo tijedan prije zatvaranja crkava.

Mnogi parovi, koji su namjeravali vjenčati se u našoj crkvi ove godine, odgodili su svoje vjenčanje za iduću godinu 2021. Ipak su neki odlučili sklopiti crkveni brak, unatoč tomu što su na vjenčanju mogli biti nazočni samo mладenci, dvoje svjedoka, svećenik i orguljaš. To je za pohvalu, jer život u sakramentalnom braku je važniji od bilo kakvih vanjskih proslava, iako su proslave važne i dobre u redovitom načinu života. U ovoj godini 2020. devet parova je sklopljeno crkveni brak u našoj crkvi Kraljice Mira.

Neka krštenja su, također, odgođena za iduću godinu, a tijekom ove godine kršteno je, do pisanja ovoga teksta, tridesetero djece. Bit će ih još do završetka ove godine.

Bolest, smrt i rastanak s voljenim osobama uvijek dolaze s opterećenjima i tugom. Kroz

protekle mjesecne to je sigurno najsnažnije utjecalo na raspoloženja ljudi, jer nije bio dozvoljen posjet bolesnicima. Nije se jedno vrijeme moglo slaviti sprovodne svete mise u crkvama, a još uvijek je ograničen broj osoba tijekom sprovodnih obreda na grobljima. Kroz ovo vrijeme imali smo dvanaest sprovoda.

Ali moramo spomenuti i jedan izuzetno lijepi događaj iz ovog neobičnog vremena. Dobili smo župnog vikara ili popularno rečeno, kapelana.

U rujnu nam je došao fra Robert Kavelj. Njegov kratki životopis slijedi u dodatku. Nakon dvotjedne karantene, posve se uključio u pastoralni rad. Posebno su ga upoznali naši prvočršćnici. Nakon što su Andelka Pejić, Magdalena Bojo i Marina Dereck, pripremale prvočršćnike, koliko je to bilo moguće u trenutnim uvjetima, u njihovu pripravu se uključio i fra Robert te je predvodio euharistijsko slavlje Prve pričesti skupa s vel. Antonom Marketom. Ove godine imamo dvadeset i devet prvočršćnika. Dok nije došao fra Robert, fra Marko je godinu dana bio sam. Vel. Ante Market, profesor crkvenog prava i odgojitelj bogoslova u torontskoj nadbiskupiji, koji je rođen i odrastao u Toronto i odlično govori hrvatski, često je pomagao nedjeljom.

Iz župnih zajednica/From our Parish Communities

Župljeni su ga toliko zavoljeli da su ga, od milja, počeli oslovjavati s „fra don Ante“. Koristimo i ovu prigodu te mu zahvaljujemo za veliku pomoć!

Ovo je zaista neobična godina. U ovom kratkom izvješću spominjemo se njezinih plodova i potreškoća. Pred nama je Došaće, Božić i božićni dani. Nadamo se da se stanje neće pogoršavati i da ćemo moći slavitи nadolazeće svete dane u našim crkvama, te da ćemo u idućoj godini polagano se vraćati u redoviti način života i rada, barem približno onakav kakav smo imali prije ove pandemije.

For months already, the main story in the media has been the COVID-19 virus: the number of infected, deceased and recovered in every country and state as well the world.

The civil authorities of countries and provinces have been telling citizens how to behave in everyday life with the goal of slowing down the mass transmission of the virus infection and death rate. In accordance with their decrees dioceses have been giving directions to parishes and the faithful in their jurisdictions with regard to gatherings inside of churches and parish premises. Whatever the decisions of government or ecclesiastical authorities may have been they were confronted by comments and interpretations both in support and opposition. Of course, everyone has a right to their own opinions as well as their own stance about this viral pandemic and hysteria, whichever name you wish to give it, but within our parishes we have an obligation to execute the orders given from the office of our diocese.

In our diocese of Hamilton, since the middle of March, we haven't been able to celebrate mass with people present in our church. Sunday mass was livestreamed from our church through YouTube. In this way we remained connected to our parishioners throughout Lent, Holy Week, Easter and Easter time, all the way up to June 16th. From that day until the writing of

this text, we are at 30% capacity in the church. This depends on how many people live in each household, owing to the fact that those who live in the same house do not have to maintain the social distance required of all the others.

At this time our church can seat between approximately 120 and 200 people. Around that many have been gathering for the eucharistic celebration every Sunday.

During the 3 months in which our church doors were closed our parish office had to remain closed as well. We stayed in touch with our parishioners through phone and email. The Croatian Institute for Liturgy in Zagreb helped us a lot during this time. They regularly prepared excellent written pieces regarding Sunday family prayers, mass readings, commentaries on God's word as well as appropriate family prayers. We sent those articles via email to all of our parishioners whose addresses we had. Many of them were overjoyed with the same and eagerly awaited next weeks articles.

It goes without saying that it was a source of special joy to be able to open church doors and gather once again for Sunday and weekday masses, as well as joining in prayer, devotions and the sacrament of reconciliation.

The pandemic has disrupted almost everything that had been planned for this year including: weddings, first communion, baptisms, parish banquets, outdoor gatherings, sporting, and cultural events. It is a great act of Providence that our local bishop, the Most Reverend Douglas Crosby, OMI, confirmed 23 of our young parishioners, only a week before the church was closed.

Many couples, who had planned weddings in our church this year, have rescheduled for 2021. Some, however, decided to get married in the Church, despite the fact that the wedding could only be attended by the couple, their two witnesses, the priest and the organist. This is praiseworthy, because a life in sacramental marriage is more important than any celebrations, as much as celebrations are good and

important. This year we have had 9 marriages here at Queen of Peace. Some baptisms have been rescheduled for next year as well, but this year we have already had 30 baptisms. We will have more by the end of the year.

Illness, death and the departure of loved ones always come with a certain solemnity and sadness. Surely, this has been the hardest aspect of the last few months due to the fact that visiting the sick was not allowed. For a period of time we were unable to celebrate funeral masses for the departed, and the numbers of attendees allowed at funerals is still limited. Throughout this time we have had 12 funerals.

We still have to mention a particularly good thing that happened in this unusual time. We have received a new parochial vicar or, as they are commonly called, chaplain. September saw the arrival of fra Robert Kavelj. His short CV can be found in the appendix. Our first communicants had a special opportunity to get to know him. After Andelka Pejić, Magdalena Bojo and Marina Đerek had started preparing them for first Communion they were joined by fra Robert who led the first communion mass along with Fr. Ante Market. This year we have 29 first communicants.

Before fra Robert's arrival fra Marko had spent a year alone. Father Ante Market, professor of canon law and formation director for the diocese of Toronto, who was born in Toronto but speaks excellent Croatian, would often come help on Sundays. The parishioners got to like him so much they took to calling him "fra don Ante". We take this opportunity to thank him for his great help!

This truly is an unusual year. In this short article we remember its fruits and hardships. Advent lays before us followed by Christmas and the Christmas season. We are hopeful that the situation will not regress, and that we will be able to usher in the upcoming days in our churches along with returning to normalcy next year. At least something approaching to what we had before the pandemic.

FRA ROBERT KAVELJ

rođen je 11. veljače 1990. u Sarajevu. Zbog rata u domovini, djetinjstvo je proveo u više gradova i država dok napokon nije godine 2000. došao u Sjedinjene Američke Države. Tamo je završio srednju školu i 2010. otisao u postulanturu (pripravu za franjevački život), pridruživši se našoj Hrvatskoj franjevačkoj provinciji. Od 2012. do 2017. studirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Svećane zavjete položio je 18. rujna 2016. Za svećenika je zaređen u Mostaru 29. lipnja 2018. te od tada do ljeta ove godine 2020. bio je župni vikar u župi sv. Petra i Pavla, u franjevačkom samostanu, u Mostaru. Kustos naše Hrvatske franjevačke kustodije Svetе obitelji, sa sjedištem u Chicagu, fra Jozo Grbeš, O.F.M. predložio je fra Roberta hamiltonskom biskupu za župnog vikara, a biskup je potom podijelio fra Robertu, kao župnom vikaru, pastoralne ovlasti. Fra Robert, dobro nam došao u Norval!

FR. ROBERT KAVELJ, O.F.M.

was born on February 11th 1990 in the city of Sarajevo. Because of the war in the homeland he spent his early childhood in different cities and countries, finally settling down in the United States in the year 2000. In the USA he finished High School, and lived there until 2010 when he decided to enter the postulancy (Franciscan formation program) and become a member of our Herzegovinian Franciscan Province. From 2012 until 2017, he studied theology in Zagreb. On June 29th 2018 he was ordained as priest and spent his first priestly years in Mostar. After recommendation of our Custos in Chicago, Fr. Jozo Grbeš, O.F.M., the Most Rev. Douglas Crosby, OMI, bishop of Hamilton appointed Fr. Robert as Associate Pastor at the Queen of Peace Croatian Franciscan Centre in Norval. Fr. Robert, welcome to Norval!

KRŠTENI U NAŠOJ CRKVI BAPTIZED AT OUR CHURCH

- Lucy Pearl London
(Tyrone London i Marina Jerković)
- Noa Anić (Denis i Ivana Anić r. Artuković)
- Arya Violet Nosić
(Marin i Tamar Nosić r. Harmandayan)
- Gabriella Blanas
(Nickolaos i Kristina Blanas r. Franjić)

- Auston Vukušić (Mario i Ashley Vukušić r. Allan)
- Mateo Roko Markovinović (Nicholas i Jacqueline-Tiffany Markovinović r. Nobre Peres)
- Tiberius Carmazan (Alexandru Carmazan i Angela r. Daigneault)
- Valentina Marija Badjari,
(Miran i Kristina Maria Badjari r. Skoko)
- Mila Domitrovich (Alexander i Melissa Domitrovich r. Fernandes)
- Luka Perković (Steve i Aneta Perković r. Kaps)
- Kaja Knezović
(Gabriel i Adriana Knezović r. Čuljak)
- Arlo Kovačević
(Goran i Ashley Kovačević r. Durdle)
- Mateo Falconi
(Andrew i Ljiljana Falcony r. Lonjak)
- Petra Prskalo (Mark i Irena Prskalo r. Čelan)
- Eli Marko Marjanović
(Ivan i Lisa Marjanović r. Peden)
- Emilia Shymko
(Steven i Karla Shymko r. Sajenko)
- Jordan Hrkać
(Denis Hrkać i Giuseppina Zumpano)
- Petra Rezo (Stanko i Ivana Rezo r. Tolušić)
- Nina Vesna Klepić
(Damir i Marina Klepić r. Kumić)
- Luka Bulario (Daniel i Ana Bulario r. Opačak)
- Niko Boras (Marijan i Ivana Boras r. Ivoš)
- Niko Palaszewski (Sebastian i Amanda Palaszewski r. Vukelić)
- Tomas Evan Gverić
(Ante i Danijela Gverić r. Prskalo)
- Lukas Jack Perić (Mark Anthony i Patricia Nicole Perić r. Hall)
- Emilia Petrović
(Dragan i Svjetlana Petrović r. Tadić)
- Matea Galić-Shelton (Todd Shelton i Ana Galić)
- Adrian Kamber/Joseph
(Edward Joseph i Kristina Kamber)
- Zyler Valentino Chinelli-Amisich (Christopher Amisich i Jennifer Chinelli)
- Edmund Barešić
(Daniel i Vanja Barešić r. Lukić)
- Mila Ivanković
(Antonio i Maja Ivanković r. Anić)

- Angelina Viduka
- Niko Vujeva
- Patrick Jakov Vukobrad
- Pero Zubac

PRVOPRIČESNICI RECEIVED FIRST COMMUNION

- Petar Bašić
- Kristian Bokanović
- Mirela Janja Boras
- Karolina Bošnjak
- Gabriela Čelebija
- Maja Dragičević
- Mia Gudej
- Nicole Ivančić
- Lana Ivanković
- Gabriel Jaković
- Dario Josip Leko
- Elsa Valentina Lioni
- Petra Mandurić
- Antea Marinčić
- Marko Ivan Marinović
- Josip Marković
- Matea Medved
- Marina Mihaljević
- Gabrijela Miličević
- Ema Pavković
- Maliya Ava Pejić
- Darko Petrović
- Noa Polić
- Mia Šain
- Lara Tusun
- Luka Tusun
- Francesco Antun Michael Vinčak
- Helena Vranjković
- Luka Yurček

VJENČANI U NAŠOJ CRKVI MARRIED AT OUR CHURCH

- Tomislav Penavić i Valeria Cecilia Perma Carcamo
- Anthony Joseph Petruša i Sidorela Ymeri
- Michael Edward Palumbo i Sladana Gubo
- Robert Brendan Ireland i Marina Ajhert
- Ante Penavić i Stephanie Veliz
- Jasenko Filipović i Diana Amanda Bukvić
- Ivan Filip Barbir i Pamela Stana Putica
- Peter Menalo i Mariamne Rose Pleš
- Mirko Michael Šimunac i Ivana Grizelj

PREMINULI - DECEASED

- Marijan Mitolinski
- Joseph Tomo Vuković
- Grgo Mijaljević
- Renata Markić
- Tonica Špehar
- Jean Kazimiera Skorup
- Borislav Klečina
- Zlatica Katarina Krmpotić
- Smilja Boras
- Bosiljka Primorac
- Duro Haramustek
- Mladen Idžaković

Sv. Franjo Asiški

St. Francis of Assisi

Windsor

SLAVLJE PRVE SVETE PRIČESTI U ŽUPI SV. FRANJE ASIŠKOG U WINDSORU

U nedjelju, 3. listopada 2020. u župi sv. Franje Asiškog u Windsoru sakramantu sv. Pričesti pristupilo je šestoro prvopričešnika: Marissa Camaj, Vanessa Cipparrone, Gabriela Ovanin-Macfarlane, Josip Bakić, Neven Grbešić i Maksim Mataković. Svečano misno slavlje predvodio je župnik fra Ljubo Lebo.

Ove je godine Prva pričest bila posebna, a zbog epidemioloških mjera na misnom su slavlju sudjelovali samo roditelji i najuža rodinka prvopričešnika. Slavlje je prošlo u ozračju radosti prvopričešnika koji su po prvi puta primili Krista uz prigodne recitacije i pjesme. Župnik je potaknuo roditelje i prvopričešnike da se hrane Kruhom života te da nastave dolaziti i graditi zajedništvo sa župnom zajednicom.

Na kraju misnog slavlja fra Ljubo je uputio zahvale svima koji su dali svoj doprinos u pripremanju ovogodišnjih prvopričešnika. Posebnu je zahvalu uputio roditeljima koji su prvopričešnike dovodili na vjerouauk, a jednako tako i časnim sestraram koje su svojom zauzeću i pripremama doprinijele ovoj svečanosti.

CELEBRATION OF FIRST HOLY COMMUNION

On Sunday, October 3, 2020 in the parish of St. Francis of Assisi in Windsor the sacrament of First Communion was received by six communicants: Marissa Camaj, Vanessa Cipparrone, Gabriela Ovanin-Macfarlane, Josip Bakić, Neven Grbešić, and Maksim Mataković. The solemn Mass was presided over by the pastor, Fr. Ljubo Lebo, OFM.

This year, the First Communion was special, and due to epidemiological measures, only parents and the closest relatives of the first communicants participated in the Mass. The celebration took place in an atmosphere of joy of the first communicants who received Christ for the first time. The pastor encouraged parents and first communicants to eat the Bread of Life and to continue to come and build communion with the parish community. At the end of the Mass, Fr. Ljubo thanked all of those who contributed to the preparation of this year's communicants. He expressed special thanks to the parents who brought the

communicants to religious education, as well as to the nuns who generously contributed to this holy event.

SAKRAMENAT SVETE POTVRDE

Slavlje sakramenta Potvrde proslavljen je u župi sv. Franje Asiškog u Windsoru, u nedjelju 8. studenoga. Sakrament kršćanske zrelosti primilo je devetero mlađih iz ove hrvatske župe: Pavla Cajan, Cristofer Di Paulo, Anthony Fudurić, Iva Grbešić, Karina Grgičak, Christian Pavković, Danijela Pleša, Marko Spišić i Marko Vidović.

Za ovaj su se svečani trenutak pripravljali pod vodstvom vrijedne župljanke Tine Papac. Kako je ova godina po mnogočemu posebna tako su zbog epidemioloških mjera na misnom slavlju mogli sudjelovati samo roditelji, kumovi te najuža rodbina krizmanika.

U svečanom misnom slavlju sakramenat im je podjelio župnik fra Ljubo Lebo. Župnik se u homiliji osvrnuo na darove Duha Svetoga naglasivši kako primljenost darova ovisi o raspolaživosti samog primatelja. Na kraju misnog slavlja župnik je uputio zahvale svima koji su dali svoj doprinos u pripremanju ovogodišnjih krizmanika; roditeljima koji su krizmanike dovodili na vjerouauk, časnim sestraram te ponaosob gospodi Tini Papac koja ih je pripravljala za proslavu i primanje sakramenta Potvrde.

Sr. Marija Ivić

THE SACRAMENT OF CONFIRMATION

Sunday, November 8th was very special for the parish in Windsor, Canada. The Sacrament of Christian Maturity was received by nine young people from this parish community: Pavla Cajan, Cristofer Di Paulo, Anthony Fudurić, Iva Grbešić, Karina Grgičak, Christian Pavković, Danijela Pleša, Marko Spišić and Marko Vidović.

They were preparing for this solemn moment under the guidance of the hardworking parishioner, Ms. Tina Papac. As this year is special in many ways, due to epidemiological measures, only parents, sponsors and the closest relatives of Confirmands could attend the Mass.

During the solemn Mass, the sacrament was bestowed upon them by the parish priest, Fr. Ljubo Lebo, OFM. In his homily, the pastor referred to the gifts of the Holy Spirit, emphasizing that the receipt of gifts depends on the availability of the recipient. At the end of the Mass, the pastor thanked all those who had contributed to the preparation of this year's Confirmation; to the parents who brought their children to religious instruction, to the nuns for their help and especially to Mrs. Tina Papac, who prepared them for the celebration and reception of the sacrament of Confirmation. There are many decisions and various paths before these young people. The parish community of St. Francis commends them in prayers and holy masses. May the Holy Spirit fill them, guide them, and keep them on the path of Christian maturity, which may bear fruit worthy of salvation. Congratulations to these beautiful young people, their parents, sponsors, and families.

Sv. Nikola Tavelić

St. Nichoals Tavelic

Montreal

KRŠTENI U NAŠOJ ŽUPI

- Luka Juliano Crasci
(*Kevin Crasci i Marijana Rimac*)
- Enzo Gadoury
(*Anthony Gadoury i Elizabeth Mocnaj*)
- Ema Fabijanović
(*Ivan Fabijanović i Diana Filipčić*)
- Laura Marić
(*Mathieu Marić i Marija Knezović*)
- Amalija Piperković
(*Marko Piperković i Kristina Markota*)
- Mila Rimac
(*Antonio Rimac i Marina Bukarica*)

STEPINČEVO 2020.

U nedjelju 9. veljače, montrealski nadbiskup Christian Lépine pohodio je po prvi put našu Hrvatsku katoličku misiju da bi s nama proslavio spomen na bl. kardinala Alojzija Stepinca. Nakon sv. mise i ručka, uživali smo u programu djece Hrvatske škole, tamburaša i plesača kolo grupe 'Kardinal Alojzije Stepinac'. Oni su pokazali svoju ljubav prema hrvatskoj baštini i trud kojeg ulažu u vježbanju novih koreografija. Hvala i novom veleposlaniku Republike Hrvatske u Kanadi g. Vici Skračiću i ostalim djelatnicima veleposlanstva što su uveličali našu proslavu Stepinčeva.

COVID-19 U MONTREALU

Početkom 2020. godine pratili smo širenje koronavirusa po svijetu s nevjericom i zabrinutošću. Kanada je u prvim mjesecima izgledala kao da je pošteđena te nove bolesti. Ipak, početkom ožujka montrealska nadbiskupija je dala uputu da sve crkve trebaju biti na oprezu. I mi smo uklonili blagoslovljenu vodu s ulaza u crkvu, te smo na sv. misi prestali pružati mir jedni drugima.

Oratorij sv. Josipa u Montrealu svake godine za svečev blagdan okuplja mnoštvo hodočasnika. Tako je i grupa naših župljana odlučila hodočastiti od naše crkve do Oratorija. Kao pravi hodočasnici, u subotu 14. ožujka smo se zaputili na put od 4 kilometra. Nismo se brinuli hoćemo li uspjeti doći do cilja, nego nas je rastužila vijest da će se svetište sv. Josipa, a i druge crkve, uskoro morati zatvoriti zbog širenja koronavirusa.

I doista, u petak 20. ožujka je došla odredba da sve crkve moraju zatvoriti svoja vrata za javno bogoslužje. Ta vijest nas je sve ražalostila.

Ipak, mi smo nastavili slaviti sv. misu kao i inač. Prenosili smo molitveni program iz naše crkve preko Facebooka: krunicu, sv. misu, klanjanje utorkom, put križa petkom... Tako smo započeli korizmu koja nas je pozivala da osobno doživimo glad za Božjom blizinom. Uskoro su stigli i Veliki tjedan, Uskrs, Majčin dan, Duhovi... a mi smo i dalje moralni držati crkvena vrata zatvorena. Međutim, lijepo vrijeme nas je potaknulo da pronademo druge

načine da naše zajedništvo ide dalje. Za blagdan sv. Ivana Krstitelja (24. lipnja), zaštitnika provincije Quebec, organizirali smo „drive-through piknik“. Za sve one koji su to naručili, pripremili smo janjce i odojke s ražnjom. Nakon dosta priprema, vrata naše crkve smo konačno otvorili 3. srpnja. Mogli smo primiti 50 osoba na sv. misi uz držanje razmaka, nošenje maski i slično. Povratkom u crkvu izgledalo je kao da se život ponešto normalizira. Ipak, od 21. rujna stupila su na snagu nova pravila: smijemo imati samo 25 osoba u crkvi. Od nedjelje 27. rujna uveli smo i dodatnu nedjeljnju sv. misu u 9 sati. Tako smo dobili mogućnost da na tri nedjeljne sv. misi možemo okupiti do 75 župljana. Što nam budućnost donosi, ne znamo. Ali nećemo dopustiti da pandemija koronavirusa naruši našu povezanost.

PROSLAVA 60. GODIŠNICE HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE U MONTREALU

Godinu Gospodnju 2020. nismo htjeli zapamtiti samo po zdravstvenim poteškoćama nego i po lijepim velikim obilježnicama. U subotu 14. i nedjelju 15. studenoga Bogu smo zahvalili što je prije 50 godina Nikola Tavelić proglašen svetim. Također smo Bogu zahvalili i na 60. godišnjici od osnutka naše Hrvatske katoličke misije u Montrealu. Naime, 30. travnja 1960. godine iz Chicaga je u Montreal stigao fra Serafin Vištica s ciljem da uspostavi hrvatsku župu. U nedjelju 8. svibnja slavljenja je prva sv. misa. Od tada se zajednica postupno izgradila i organizirala. Bogu hvala da već 60 godina svake nedjelje, blagdana i ostalih dana možemo Boga slaviti na hrvatskom jeziku. U ovoj dvostruko jubilejskoj godini povezali smo se s Nacionalnim svetištem sv. Nikole Tavelića u Šibeniku te s drugim hrvatskim crkvama i zajednicama koje nose ime ovog velikog sveca. U sklopu Velike devetnice - 9 petaka pred blagdan sv. Nikole Tavelića - u emisiji 'Timbar vire' predstavili smo se s dva priloga iz naše crkve. U jednom smo predstavili prošlost i sadašnjost naše crkve i zajednice

(<https://www.facebook.com/173380719771717/videos/357018408959481/>),
a u drugom je nekoliko članova zbora Djeca Božja (<https://www.facebook.com/173380719771717/videos/380698326625422>) zapjevalo o Božjoj ljubavi.
Pošto nismo mogli imati program u dvorani, htjeli smo na neki drugi način ostaviti trag u našim životima. Stoga smo napravili majice s logom 60 godišnjice naše misije.

SJEĆAMO SE I BOGU ZAHVALJUJEMO

Slaveći 60. godišnjicu naše Hrvatske katoličke misije u Montrealu, želimo se prisjetiti jednog od istaknutih članova naše zajednice kojeg je Gospodin pozvao u vječni život u mjesecu studenom prošle godine. Zvali smo ga: kum Rudi.

Rudolf Komšić je bio prvo dijete Jozu Komšiću i Ivušu Arapović. Rođen je 1. kolovoza 1934. godine u Busovači, BiH. Obitelj Komšić se 1948. godine preselila u Komletince, HR. U ne-dalekom Vukovaru, Rudolf je savladao vještine stolarskog zanata. U Kanadu je stigao 1963. godine. Uz njegovu pomoć, nakon nekoliko godina pridružuju mu se i braća Jozan, Marko, Drago, te sestra Ankica. U Montrealu je ubrzo razvio svoj stolarski i građevinski obrt. U montrealskoj hrvatskoj crkvi se vjenčao s Evom Crnković 10. kolovoza 1968. godine. Bog je njihovo bračno zajedništvo blagoslovio s tri sina: Frank (Franjo Anton), Rudy (Rudolf Petar) i Nikola (Nikola John). Veliku su mu radost donijele i nevjeste Tatjana, Sheryl i Emily, a osobito sedmero unučadi: Evana, Kališta, Dylan, Natasha, Vanessa, Natalija i Luka. Zajedno sa svojom suprugom Evom, Rudolf je kroz život uvijek koračao hrabro i ponosno. Rudolf je bio iznimno cijenjen u hrvatskoj zajednici kao i među kanadskim poslovnim suradnicima. Njegova tvrtka, RU-KO Inc., bila je poznata po kvalitetnoj izradi namještaja po mjeri. Podjednako su je cijenili klijenti, dobav-

ljači i zaposlenici. Rudolf je rado pomagao ljudima u nevolji. Radovao se napretku hrvatske zajednice. Kada je sazrijelo vrijeme da se izgradi hrvatska crkva i centar u Montrealu,

Rudolf se združno uključio u taj poduhvat svojim znanjem i novčanom pomoći. Vodio je izvođenje građevinskih radova. Zbog svoje velikodušnosti imenovan je kumom crkve. Nedjelja 11. studenoga 1979. godine je bio jedan od najstrenijih dana njegovog života. Na blagdan sv. Nikole Tavelića, svečano je otvorena novoizgrađena hrvatska crkva u Montrealu. Rudolf je imao čast da na ulaznim vratima predla ključeve crkve Ivanu Lipiću, predsjedniku crkvenog odbora, koji je te ključeve predao župniku fra Ivanu Bradviću.

Rudolf je nekoliko godina bio član crkvenog odbora. Tu je požrtvovno darivao svoje vrijeme, znanje i materijalna sredstva. Takoder je spremno dao velik doprinos u pružanju pomoći Domovini za vrijeme rata u Hrvatskoj i BiH. Kako su godine odmicali, Rudolf je postupno svoj poslove prepustao drugima te je provodio više vremena uz obitelj, rodbinu i prijatelje. Idilu umirovljeničkog života narušila je bolest tumora. U zoru 20. studenoga 2019. godine, u 86. godini života, kum Rudi je dovršio svoje životno putovanje. Obred ispraćaja i sv. misu zadušnicu u petak 29. studenoga je predvodio župnik fra Stipe Renić, u koncelebraciji s fra Jozom Grubišićem (London, ON) i fra Mirom Grubišićem (Kitchener, ON). Sprovodnim obredima i sv. misi zadušnici naznačio je velik broj Rudijevih hrvatskih i kanadskih prijatelja. Pokopan je na groblju 'Notre Dame des Neiges' u Montrealu.

Iako je prešao u vječnost, kum Rudi će i dalje živjeti u srcima svojih najbližih: supruga Eva; sinovi Franjo, Rudolf i Nikola; braća Josip (Jozan), +Marko, Ivo i Drago, te sestra Ankica uz svoje obitelji; druga rodbina, brojni prijatelji i poznanici. Kumu Rudiju želimo vječnu radost u Božjem kraljevstvu, a njegovoj obitelji neka Bog podari mir i utjehu.

Prazno je još jedno mjesto

*Prazno je još jedno mjesto u crkvi
ostalo je prazno ovaj tjedan.
Prazno je tamo gdje je sjedio, kad je sjedio,
kum Rudolf, Rudi, ovdje u stranom svijetu ali svoj, na svojoj grudi.*

*I kad su tri brata, Stipe, Miro i Jozo
misu zadušnicu završili, i kad njegova
duša je vinula u nebesa čuli su se jecaji,
tihi i oni glasniji, muškaraca i žena.*

*Puna crkva ljudi se okupila oko lijesa
u klecalima na koja je puno generacija
sjelo, tu gdje je kum Komšić ostavio
svoje djelo, i gdje mnogi će naraštaji još
sjesti,
i č. sestre Ivana i Mirka lijepo oltar kititi,
u okružju rezbarija od drva sa farme
kuma Rudija.*

*A on će sa blagim osmjehom na sve
to gledati zadovoljan sa znanjem da je
obavio
posao za koji ga je dragi Bog na ovaj
svijet poslao.*

*Počast su mu odali svi oni koji su ga
znali.*

Govor su mu držali sinovi i najbliži suradnici.

Ali njihove riječi su zastupale cijelu kataličku misiju Montreala.

*I riječi koje su se najviše čule i odjeknule,
su bile one njaskromnije: „Hvala Rudi.
Hvala tata. Hvala dida. Hvala kume.
Hvala prijatelju. Hvala u jedan glas od
svih nas.“*

*Križni put, put križa našeg crkvenog,
od Masson ulice, ulice tvog i Eve Crnković vjenčanja, pa sve do ove, de la Savane, ulice tvog sprovođa, uspješno
si prošao sa fra Vilimom, fra Ivanom Bradvićom,
ljudima vjernicima, i svim onima čija su
imena, uz twoje, ukrlesana na spomen
ploči pri ulazu naše crkve Svetog Nikole Tavelića.*

*Svetlost vječna sa oltara tvoje crkve
nek ti vječno svijetli.*

*Nek ti je lahka ova gruda kanadska
ali mi svi znamo da tvoja duša počiva u
miru
i tamo ispod grude rođene Busovače
i domovine tvojih hrabrih predaka.*

*A ja ču ti onako kume ispod kape, kak su
se pozdravljali kraščanski ratari
dok su sa volovima orali, sijeno i žito
sijali ili želi, krumpir brali ili pak brente
grožđem punili.*

*Rukom bi lagano podignuli krljak i viknuli:
„Sreću Bog daj, kume!“*

*I u mislima čujem odgovor tvoj: „Neka,
neka prijatelju, Bog daj, Bog!“*

**Zeljko Janković,
Melkin 29-XI-2019**

Sv. Obitelj Holy Family Kitchener

Uovo pred božićno vrijeme nijedan grad na svijetu nije kršćanskoj duši tako drag i privlačljiv kao Betlehem, u kome se rodio spasitelj svijeta, Sin Božji, Isus Krist. Naš hrvatski narod ukratko je izrazio veliko značenje rodnog mjeseta Sina Božjega u onim stihovima božićne pjesme:

*O Betleheme, grade slavni od Boga,
Najveći si ti od grada svakoga,
Jer iz tebe nam izadje Vojvoda
Isus dragi Davidova poroda!*

Betlehem na domaćem jeziku znači kuća kruha. Samo ime je providnosno i vrlo lako po sebi razumljivo. Isus je istinski kruh, koji se u njegovoj kući, Crkvi, daje svakoj duši za vječno spasenje. Naš se Spasitelj Isus rodio u jednoj od špilja u koju su se noću sklanjali pastiri sa svojim stadima. Na tom mjestu, slavni rimski car Konstantin u četvrtom stoljeću dao je sagraditi baziliku rođenja Isusova, koja se smatra jedna od najstarijih kršćanskih crkva na svijetu. Kao i mnoge druge crkve i bazilike u Svetoj zemlji, kroz tamošnju burnu povijest više puta su razarane i obnavljane, a neke potpuno uništene. Zanimljivo je da su Perzijanci, koji su u 7. stoljeću gotovo porušili sve kršćanske tragove u Svetoj zemlji, a poštedjeli samo baziliku Rođenja Isusova zbog mozaika na pročelju crkve koji prikazuje tri kralja u perzijskim odorama, misleći da predstavljaju neke od njihovih velikaša. U srednjem su vijeku muslimanski vojnici na konjima ulazili u baziliku da je obešcate. Iz tog razloga, ulaz bazilike je djelomično zazidan, a ostavljen je samo mali otvor da samo malo dijete kroz njih može ući uspravno, a svaki odrastao čovjek mora se sagnuti da bi se jedva provukao do ponutrice bzlike. Koje li simbole za božićno razmišljanje svakom čovjeku kršćaninu!!!

Iako bi bilo zanimljivo čuti pojedinačna iskustva nekih naših župljana koji su, potaknuti milošću Božjom, imali sreću ne tako davno posjetiti baziliku Isusova rođenja, ovog puta radije o iskustvu velikog engleskog pisaca, humoriste i filozofa G. Keith Chestertona, koji je jednom prigodom proslavio božićnu noć u Betlehemu. "Bilo je mnoštvo hodočasnika sa svih strana svijeta. U veličanstvenu Konstantinovu baziliku Isusova rođenja, iz prve polovice 4. stoljeća, vode uska, nerazmjerno uska i mala vrata. Ude i on. Četrdeset korintskih stupova dijeli zgradu u pet lada. Sve je svečano: i zidovi i nakiti, i lica ljudi koji se guraju naprijed prema oltaru. Svi su

Roden od Marije Djevice

Usred ploče je srebrna zvijezda u kojoj je urezan natpis: "Hic de virginie Maria Jesus Christus natus est." (Ovdje je od Marije Djevice rođen Isus Krist).

To je dakle ono mjesto. Sve je preuređeno, drukčije, ali Chesterton promatra hodočasnike: neki neobični sjaj na obrazima, suze u očima, drhtaj na crtama lica. Ljudi se spuštaju na koljene, s poštovanjem utiskuju poljubac u svjetlocrvena slova na srebrnoj zvijezdi, šapču molitve, čuju se neki uzdasi, osjeća se Božja blizina... To je sreća koju uživaju ovi što u Krista vjeruju. I njega, praktičnog ateista, nešto zahvaća. Prvi put iz dubine duše zaželi da i on uzvjeruje kao i ovi, čvrsto i nepokolebljivo, da uzvjeruje jednostavno bez predrasuda i nevino poput djeteta... I potekoće mu suze...

Kada je izišao van, opet je promatrao ona uska vrata što vode u baziliku. Uska vrata? Ona označuju "skromnost", komentira Chesterton. Želim li doći do Boga, moram biti skroman. Želim li prispjeti Kristu, moram biti skroman. Želim li naći puninu sreće koju mi pruža vjera, moram biti skroman. Kroz vrata ispojedaonice, putem sakramenta pomirenja koji zahtijeva skromnost, dolazim do blagodati, do punine, do onog iskustva mira i sreće koje svijet ne poznae, niti ih može dati. Dolazim uvečer ponovno do zagrljaja s Bogom; s onim Bogom koji je radi mene rođen u špilji i ubijen na drvetu sramote!" Ne samo u božićne dane nego i kasnije kroz cijeli svoj život tako je mislio, vjerovao i živio svoju katičku vjeru veliki Chesterton... Svim čitateljima našeg Glasnika, na dobro došao Božić i sveto porodenje Isusovo.

Fra Miro

Gospa od Puta

Our Lady of the Highways

Sault Ste Marie

Ovih smo posljednjih mjeseci smo nekako potišteni. Ograničeno je kretanje. Liturgijskim slavljima može nazocići samo mali broj ljudi. Neizvjesnost i samo pitanja na koje nema odgovora.

Sjedim u župskom uredu i razmišljam. Nemam mira, pa se malo zaletim u stare župske tjednike. Dodoše mi pod ruku i oni iz sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Otvorih, gotovo sasvim slučajno, onaj od 1. studenoga 1970. Što je ovo? Ne mogu vjerovati riječima koje čitam:

"Zagrebački nadbiskup, preuzvišeni Franjo Kuharić, dolazi na tlo Amerike i Kanade prvi put u povijesti Hrvatske. Preuzvišeni dobro došli! Nadbiskup dolazi k nama u Soo-o u četvrtak, 5. studenoga 1970. Iste večeri, on će reći Sv. misu i održati propovijed u našoj kapelici, Naše Gospe, zaštitnice putnika. Sv. Misa u 7 sati uvečer. Dodite svil! Poslije sv. mise, svi prisutni imat će prigodu, u župskom uredu, nadbiskupa pozdraviti, prsten poljubiti i dobrodošlicu zaželiti. Sve ukratko! Nadbiskup odlazi slijedećeg dana, 6. studenoga 1970. u 8:25 ujutro. Preuzvišeni Nadbiskupe, sretan put i molite se za nas."

U župskom tjedniku od 15. studenoga 1970. nadoh ovo:

"Hvala Bogu da smo imali sreću primiti i pozdraviti zagrebačkog nadbiskupa i Primasa Hrvatske u osobi preuzvišenog gospodina Franje Kuharića, na 5. studenoga o.g., koji nas je na večernjoj sv. misi u 7 sati onako lijepo svjetovao i očinski blagoslovio. Ovo je jedini slučaj u povijesti Hrvatske i sjevero-američkog kontinenta, da Primas Hrvatske dolazi u posjetu Kanadi i Americi. Hvala Bogu na milosti! Ovo je velika milost i blagoslov Božji! Župljanim, koji su i najmanje učinili za njegov ugodan boravak, hvala!"

Ovo su bile riječi ondašnjeg župnika fra Serafina

Nadbiskup Franjo Kuharić u Sault Ste Marie

Archbishop Franjo Kuharić in Sault Ste Marie

Vištice, koji je ovdje služio od 31. srpnja 1970. do 18. studenoga 1971. Kapelica, u kojoj je Nadbiskup slavio Svetu Misu, nalazila se u podrumu današnjeg župskog stana. Posjet ondašnjeg zagrebačkog nadbiskupa Franje Kuharića bio je i prvi i posljednji put, da je netko od hrvatskih crkvenih dostoјanstvenika, posjetio ovu župu.

Sv. Nikola Tavelić

I još se nešto, jako važno za čitavu Crkvu u Hrvata, dogodilo se davne 1970. Te je godine, 21. Lipnja, Papa Pavao VI proglašio svetim prvog hrvatskog sveca Sv. Nikola Tavelića. On moli s nebesa za sve nas koji mu se utječemo. On čuva ovu župsku zajednicu ovdje u Sault Ste. Marie i blagoslivlje sve one koji ulaze u ovu crkvu, sa vitraja jednoga od prozora.

Prijatelju, počivaj u miru!

Zatišje je u našim župskim podhatima. Mnoge su stvari odgodene za "bolja vremena". Ne događa se ništa značajnije u ove tri župe koje su mi povjerene. Tako je isto u četvrtoj, koju sam pomažem od početka rujna ove godine. Radi se o župi Prečistoga Srca Marijina, u Garden Riveru, u kojoj sam bio župnik od 8. siječnja 1999. do 4. ožujka 2002.

Ova je župa izgubila župnika Jean Pierre Mu-

kuna, iz Demokratske Republike Kongo, koji je preminuo 20. kolovoza 2020. Bili smo prijatelji. Dao sam mu obećanje da će učiniti sve što mogu za njegovu župnu zajednicu, dok ne dobiju novoga župnika. Zima je već na vratima. Izgleda da neće manjati snijega ni ove godine. Bit će zanimljiv i izazovnih izlazaka u snježne oluje koje će me pratiti iz župe "Naše Gospe zaštitnice putnika", prema župi "Svetog Bonifacija", do još dviju zajednica Gospip posvećenih, župe "Majke Božje" u Goulais River i župe "Prečistog Srca Marijina" u Garden River. Sve moje odlaske i povratke, kao i one kojima služim, prepričam u vaše molitve.

Fra Veselko Kvesić

These last few months have been depressing. Our movement is limited. Only a small number of people can attend liturgical celebrations. Uncertainty and unanswered questions are all around us. I sit in the parish office and think. I stumble upon the old parish weekly bulletins. Those from the 1970s also come in handy. I open one, almost entirely by accident, the one from November 1, 1970. What is this? I can't believe the words I read:

"The Archbishop of Zagreb, His Eminence Franjo Kuharić, is coming to America and Canada for the first time in the history of Croatia. Exalted welcome! The Archbishop comes to us on Thursday, November 5, 1970. The same evening, he will say Mass and give a sermon in our chapel, Our Lady, the patron saint of travelers. Mass is at 7 p.m. Come all! After the Mass, all present will have the opportunity, in the parish office, to greet the Archbishop, kiss the ring and welcome him. It's a short time! The Archbishop leaves the next day, November 6, 1970, at 8:25 p.m. Your Eminence, the Archbishop, safe journey and pray for us."

In the parish bulletin of November 15, 1970, I found this:

"Thank God that we were lucky to receive and greet the Archbishop of Zagreb and the Primate of Croatia in the person of His Excellency Franjo Kuharić, on November 5th this year. The Mass was so beautifully celebrated with wise advice and blessings for us. This is the only case in the history of Croatia and the North American continent, that the Primate of Croatia comes to visit Canada and America. Thank God for this mercy! This is a great grace and God's blessing! Thank you to the parishioners who

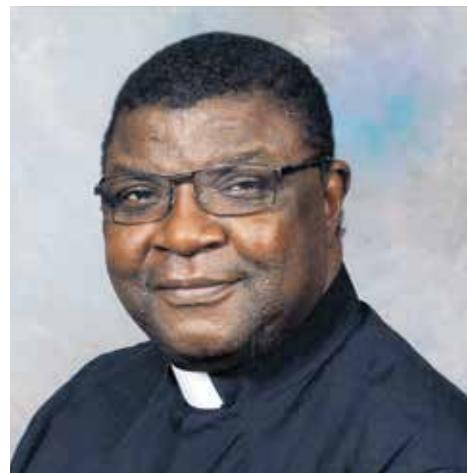
helped in ensuring a pleasant stay!"

These were the words of the then parish priest, Fr. Serafin Vištice, who served here from July 31, 1970 to November 18, 1971. The chapel, in which the Archbishop celebrated Holy Mass, was located in the basement of today's parish house.

The visit of Archbishop Franjo Kuharić was both the first and the last time that a Croatian church dignitary visited this parish.

Sv. Nikola Tavelić

Something else, very important for the whole Croatian Church, happened back in 1970. That year, on June 21, Pope Paul VI proclaimed the first Croatian saint, Nikola Tavelić. He prays from heaven for all of us who pray for his intercession. He protects this parish community here in Sault Ste Marie and bless all those who enter this church, from the stained glass of one of the windows.

Friend, rest in peace

This is quite the time in our parish ventures. Many things have been postponed for "better times". Nothing significant is happening in these three parishes entrusted to me. So, it is the same in the fourth, which I have only been helping since the beginning of September this year. It is the parish of the Immaculate Heart of Mary, in Garden River, where I was pastor from January 8, 1999 to March 4, 2002. This parish lost its pastor, Fr. Jean Pierre Mukuna, of the Democratic Republic of the Congo, who passed away on August 20, 2020. We were friends. I gave him my promise that I would do everything I could for his parish community until they get a new pastor.

Winter is already at the door. Looks like there will be no shortage of snow this year either. There will be interesting and challenging snowstorms that will accompany me from the parish of "Our Lady of the Highways", to the parish of "St. Boniface", to two more communities dedicated to Our Lady, the parish of "Mother of God" in Goulais River and the parish of the Immaculate Heart of Mary" in Garden River.

I recommend all my departures and returns, as well as those I serve, to your prayers.

Fra. Veselko Kvesić, OFM

Sv. Leopold Mandić St. Leopold Mandic London

Proslava Stepinčeva u Londonu, Ontario, Kanada

kvenog zbora Anto Pejčinović, i Marijana Raič, skladnim pjevanjem crkvenoga zbora i mladih iz kolo skupine, uveličali su današnje slavlje proslave Stepinčeva dana.

Članovi odbora skupine s roditeljima i župljanim priredili su ručak za sve nazozne. Najmladi su u hrvatskim nošnjama izveli hrvatska kola i plesove.

Župnik fra Jozo Grubišić pozvao je sve vjernike da se mole za proglašenje svetim blaženoga kardinala Alojzija Stepinca.

Selebration of cardinal Stepinac day in London, Ontario, Canada

On Sunday, February 9, 2020, the Croatian Parish of St. Leopold Mandic in London, Canada, solemnly celebrated the 60th anniversary of the death of Blessed Cardinal Alojzije Stepinac. Young members of the Kolo group "Dubrovnik" in Croatian participated in Mass readings, the prayer of the faithful, and the presentation of gifts in Croatian national costumes.

In a well-filled church, the director of the church choir Mr. Anto Pejčinović and Ms. Marijana Raič, uplifted today's celebration of Stepinac's day with the beautiful singing of the church choir and members of the kolo group.

Board members of the dance group together with parents and parishioners prepared lunch for all present. The youngest kolo members performed Croatian carols and dances in Croatian costumes.

The pastor, Fr. Jozo Grubišić, called on all the faithful to pray for the canonization of Blessed Cardinal Alojzije Stepinac.

ARE YOU CALLED TO BE A FRANCISCAN?

The Lord needs you, the
needy world is waiting for
your love and services!
"Christ has no body but
yours, no hands, no feet on
earth
but yours."

Želiš li poći Franjinin putem?
Želiš li ostaviti sve zbog
Krista i ljubavi?
Želiš li poslati Kristova ruka,
noga, riječ, mudrost, svjetlo?
Franjevci će zajedno s Tobom
na taj put Ljubavi.
Gospodin poziva!

ŽELIŠ LI BITI FRANJEVAC?

TRAŽITELJ SMISLA!
BRANITELJ SIROMAŠNIH!
BRAT SVAKOM ČOVJEKU!

CROFRANCISCANS.COM
773-536-0552 CRO FRANCISCANS

Urednik/Editor:
Fra Jozo Grbeš, ofm
4848 S. Ellis Ave
Chicago, IL 60615
chicagoofm@gmail.com